

ROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE
FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ
BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A.
ZA OKRES KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2010 ROKU

MARZEC 2011

WYBRANE DANE FINANSOWE	w tys. zł		w tys. EUR**	
	2010	2009	2010	2009
Przychody z tytułu odsetek	1 972 045	2 098 938	492 470	483 559
Przychody z tytułu prowizji	747 091	660 011	186 568	152 055
Zysk (strata) brutto	942 578	655 266	235 386	150 962
Zysk (strata) netto	754 811	504 399	188 495	116 205
Całkowite dochody	789 928	566 698	197 265	130 558
Zmiana stanu środków pieniężnych	(831 602)	525 861	(207 672)	128 003
Aktywa razem	37 517 540	37 633 063	9 473 409	9 160 475
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	-	980 446	-	238 656
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	27 308 344	26 359 837	6 895 524	6 416 396
Kapitał własny	6 492 935	6 199 389	1 639 506	1 509 028
Kapitał zakładowy	522 638	522 638	131 969	127 218
Liczba akcji (w szt.)	130 659 600	130 659 600	130 659 600	130 659 600
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł/EUR)	49,69	47,45	12,55	11,55
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	5,78	3,86	1,44	0,89
Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję (w zł /EUR)	5,78	3,86	1,44	0,89
Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w zł/EUR)*	5,72	3,77	1,44	0,92

* Przedstawione wskaźniki dotyczą odpowiednio: zadeklarowanej dywidendy z podziału zysku za 2010 rok oraz wypłaconej w 2010 roku dywidendy z podziału zysku za 2009 rok.

**Kursy użyte do przeliczenia złotych na euro: pozycje bilansowe wg średniego kursu NBP na dzień 31 grudnia 2010 roku – 3,9603 zł (na dzień 31 grudnia 2009 roku: 4,1082 zł); pozycje rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych wg kursu stanowiącego średnią arytmetyczną kursów NBP na koniec każdego miesiąca 2010 roku – 4,0044 zł (2009 roku: 4,3406 zł).

SPIS TREŚCI

<i>Skonsolidowany rachunek zysków i strat</i>	5
<i>Skonsolidowane zestawienie całkowitych dochodów</i>	6
<i>Skonsolidowany bilans</i>	7
<i>Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym</i>	8
<i>Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych</i>	9
<i>Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego</i>	10
1. Informacje ogólne o Banku i Grupie Kapitałowej	10
2. Znaczące zasady rachunkowości	11
3. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności	25
4. Wynik z tytułu odsetek	27
5. Wynik z tytułu prowizji	28
6. Przychody z tytułu dywidend	28
7. Wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji	28
8. Wynik na inwestycyjnych dłużnych papierach wartościowych	29
9. Wynik na inwestycyjnych instrumentach kapitałowych	29
10. Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych	29
11. Koszty działania banku i koszty ogólnego zarządu	30
12. Amortyzacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych	31
13. Wynik z tytułu zbycia aktywów trwałych	31
14. Zmiana stanu odpisów (netto) na utratę wartości	31
15. Podatek dochodowy	32
16. Zysk przypadający na jedną akcję	33
17. Zestawienie zmian w pozostałych całkowitych dochodach	33
18. Kasa, operacje z Bankiem Centralnym	33
19. Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	33
20. Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	37
21. Inwestycje kapitałowe wyceniane metodą praw własności	37
22. Pozostałe inwestycje kapitałowe	38
23. Kredyty, pożyczki i inne należności	43
24. Utrata wartości kredytów, pożyczek i innych należności	44
25. Rzeczowe aktywa trwałe	44
26. Wartości niematerialne	46
27. Test utraty wartości dla wartości firmy	46
28. Aktywa i zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	47

29. Inne aktywa _____	50
30. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży _____	50
31. Zobowiązania wobec Banku Centralnego _____	51
32. Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu _____	51
33. Rezerwy _____	52
34. Inne zobowiązania _____	53
35. Aktywa i zobowiązania finansowe według terminów zapadalności/wymagalności _____	54
36. Kapitały _____	56
37. Transakcje repo oraz reverse repo _____	58
38. Wartość godziwa _____	59
39. Zobowiązania warunkowe _____	64
40. Aktywa stanowiące zabezpieczenie _____	66
41. Działalność powiernicza _____	66
42. Leasing operacyjny _____	66
43. Rachunek przepływów pieniężnych _____	67
44. Jednostki powiązane _____	67
45. Świadczenia na rzecz pracowników _____	70
46. Zdarzenia po dacie bilansowej _____	73
47. Zarządzanie ryzykiem _____	74
48. Oświadczenia Zarządu Banku _____	101

Skonsolidowany rachunek zysków i strat

<i>w tys. zł</i>	Za okres	2010	2009
	<i>Nota</i>		
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze	4	1 972 045	2 098 938
Koszty odsetek i podobne koszty	4	(474 593)	(593 557)
Wynik z tytułu odsetek	4	1 497 452	1 505 381
Przychody z tytułu opłat i prowizji	5	747 091	660 011
Koszty opłat i prowizji	5	(92 163)	(99 146)
Wynik z tytułu prowizji	5	654 928	560 865
Przychody z tytułu dywidend	6	6 040	6 451
Wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji	7	281 154	269 248
Wynik na inwestycyjnych dłużnych papierach wartościowych	8	119 921	77 845
Wynik na inwestycyjnych instrumentach kapitałowych	9	3 888	3 437
Pozostałe przychody operacyjne	10	68 907	208 635
Pozostałe koszty operacyjne	10	(73 404)	(50 005)
Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych	10	(4 497)	158 630
Koszty działania banku i koszty ogólnego zarządu	11	(1 313 006)	(1 305 059)
Amortyzacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych	12	(62 479)	(78 847)
Wynik z tytułu zbycia aktywów trwałych	13	1 031	2 698
Zmiana stanu odpisów (netto) na utratę wartości	14	(242 520)	(545 809)
Zysk operacyjny		941 912	654 840
Udział w zyskach (stratach) netto podmiotów wycenianych metodą praw własności		666	426
Zysk brutto		942 578	655 266
Podatek dochodowy	15	(187 767)	(150 867)
Zysk netto		754 811	504 399
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)	16	130 659 600	130 659 600
Zysk na jedną akcję (w zł)	16	5,78	3,86
Rozwodniony zysk na jedną akcję (w zł)	16	5,78	3,86
W tym:			
Zysk netto należny udziałowcom jednostki dominującej		754 811	504 399
Zysk netto należny udziałowcom nie sprawującym kontroli		-	-

Noty objaśniające zamieszczone na stronach 10-102 stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane zestawienie całkowitych dochodów

<i>w tys. zł</i>	Za okres	2010	2009
	<i>Nota</i>		
Zysk netto		754 811	504 399
Pozostałe całkowite dochody:			
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży (netto)	17	36 178	63 084
Różnice kursowe		(1 061)	(785)
Pozostałe całkowite dochody po opodatkowaniu		35 117	62 299
Całkowite dochody ogółem		789 928	566 698
W tym:			
Całkowite dochody należne udziałowcom jednostki dominującej		789 928	566 698
Całkowite dochody należne udziałowcom nie sprawującym kontroli		-	-

Noty objaśniające zamieszczone na stronach 10-102 stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowany bilans

	Stan na dzień	31.12.2010	31.12.2009
<i>w tys. zł</i>	<i>Nota</i>		
AKTYWA			
Kasa, operacje z Bankiem Centralnym	18	3 206 554	4 113 355
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	19	3 995 916	5 397 125
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	20	13 029 254	8 290 225
Inwestycje kapitałowe wyceniane metodą praw własności	21	56 332	56 895
Pozostałe inwestycje kapitałowe	22	23 949	24 140
Kredyty, pożyczki i inne należności	23	14 543 248	16 777 255
<i>od sektora finansowego</i>		2 949 839	4 802 562
<i>od sektora niefinansowego</i>		11 593 409	11 974 693
Rzeczowe aktywa trwałe	25	475 373	505 192
<i>nieruchomości i wyposażenie</i>		457 065	486 884
<i>nieruchomości stanowiące inwestycje</i>		18 308	18 308
Wartości niematerialne	26	1 285 757	1 282 574
Aktywa z tytułu podatku dochodowego	28	321 669	476 372
<i>bieżące</i>		75 298	97 657
<i>odroczone</i>		246 371	378 715
Inne aktywa	29	569 587	690 384
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	30	9 901	19 546
A k t y w a r a z e m		37 517 540	37 633 063
PASYWA			
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	31	-	980 446
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	19	2 804 437	3 108 493
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	32	27 308 344	26 359 837
<i>depozyty</i>		26 430 223	25 307 218
<i>sektora finansowego</i>		6 007 190	4 735 260
<i>sektora niefinansowego</i>		20 423 033	20 571 958
<i>zobowiązania z tytułu własnej emisji</i>		11 533	-
<i>pozostałe zobowiązania</i>		866 588	1 052 619
Rezerwy	33	32 240	49 390
Inne zobowiązania	34	879 584	935 508
Z o b o w i ą z a n i a r a z e m		31 024 605	31 433 674
KAPITAŁY			
Kapitał zakładowy	36	522 638	522 638
Kapitał zapasowy	36	3 031 149	3 030 546
Kapitał z aktualizacji wyceny	36	(44 848)	(81 026)
Pozostałe kapitały rezerwowe	36	2 248 707	2 225 712
Zyski zatrzymane		735 289	501 519
K a p i t a ł y r a z e m		6 492 935	6 199 389
P a s y w a r a z e m		37 517 540	37 633 063

Noty objaśniające zamieszczone na stronach 10-102 stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym

w tys. zł	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane	Udziały nie sprawujące kontroli	Kapitał własny razem
Stan na 1 stycznia 2010 roku	522 638	3 030 546	(81 026)	2 225 712	501 519	-	6 199 389
Całkowite dochody ogółem	-	-	36 178	(1 061)	754 811	-	789 928
Wycena programu nagród kapitałowych, w tym:	-	-	-	(3 795)	-	-	(3 795)
- zmiana wyceny	-	-	-	(2 581)	-	-	(2 581)
- odroczony podatek dochodowy	-	-	-	(1 214)	-	-	(1 214)
Dywidendy wypłacone	-	-	-	-	(492 587)	-	(492 587)
Transfer na kapitały	-	603	-	27 851	(28 454)	-	-
Stan na 31 grudnia 2010 roku	522 638	3 031 149	(44 848)	2 248 707	735 289	-	6 492 935

w tys. zł	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane	Udziały nie sprawujące kontroli	Kapitał własny razem
Stan na 1 stycznia 2009 roku	522 638	3 029 703	(144 110)	1 627 692	589 886	-	5 625 809
Całkowite dochody ogółem	-	-	63 084	(785)	504 399	-	566 698
Wycena programu nagród kapitałowych, w tym:	-	-	-	6 937	-	-	6 937
- zmiana wyceny	-	-	-	8 917	-	-	8 917
- odroczony podatek dochodowy	-	-	-	(1 980)	-	-	(1 980)
Dywidendy wypłacone	-	-	-	-	(55)	-	(55)
Transfer na kapitały	-	843	-	591 868	(592 711)	-	-
Stan na 31 grudnia 2009 roku	522 638	3 030 546	(81 026)	2 225 712	501 519	-	6 199 389

Noty objaśniające zamieszczone na stronach 10-102 stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych

	Za okres	2010	2009
<i>w tys. zł</i>			
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
I. Zysk netto		754 811	504 399
II. Korekty do uzgodnienia zysku netto ze środkami pieniężnymi netto z działalności operacyjnej:		(762 338)	710 789
Bieżący i odroczone podatki dochodowe ujęte w wyniku finansowym		187 767	150 867
Udział w zyskach (stratach) netto podmiotów wycenianych metodą praw własności		(666)	(426)
Amortyzacja		62 479	78 847
Utrata wartości		268 305	516 903
Zmiana stanu rezerw (rozwiązanie rezerw - znak ujemny)		(25 786)	28 906
Wynik ze sprzedaży inwestycji		(1 435)	(3 046)
Odsetki otrzymane		1 663 860	2 002 273
Odsetki zapłacone		(487 137)	(595 009)
Inne korekty		(1 745 417)	(1 611 974)
Przepływy wynikające z zysków z działalności operacyjnej przed uwzględnieniem zmian aktywów i zobowiązań z działalności operacyjnej		(78 030)	567 341
Zmiana stanu aktywów operacyjnych (wyluczając środki pieniężne)		(551 998)	5 245 301
Zmiana stanu kredytów, pożyczek i innych należności		2 298 139	527 716
Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży		(4 392 928)	2 424 202
Zmiana stanu inwestycji kapitałowych		624	(13 631)
Zmiana stanu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu		1 397 210	2 530 234
Zmiana stanu aktywów przeznaczonych do sprzedaży		-	888
Zmiana stanu innych aktywów		144 957	(224 108)
Zmiana stanu zobowiązań operacyjnych (wyluczając środki pieniężne)		(132 310)	(5 101 853)
Zmiana stanu zobowiązań wobec banku centralnego		(973 058)	973 058
Zmiana stanu zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu		1 196 969	(2 551 988)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu własnej emisji		11 533	-
Zmiana stanu zobowiązań przeznaczonych do obrotu		(304 056)	(3 779 851)
Zmiana stanu innych zobowiązań		(63 698)	256 928
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej		(7 527)	1 215 188
Podatek dochodowy zapłacony		(47 839)	(301 954)
III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		(55 366)	913 234
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych		(37 829)	(31 786)
Zbycie rzeczowych aktywów trwałych		16 950	11 398
Nabycie wartości niematerialnych		(17 462)	(15 503)
Zbycie aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży		9 801	15 679
Inne wpływy związane z działalnością inwestycyjną		1 227	1
Przepływy netto związane z działalnością inwestycyjną		(27 313)	(20 211)
C. Przepływy pieniężne z działalności finansowej			
Dywidendy wypłacone		(492 587)	(54)
Wpływy z tytułu zaciągnięcia długoterminowych kredytów od podmiotów sektora finansowego		10 365	21 530
Wydatki z tytułu spłaty długoterminowych kredytów od podmiotów sektora finansowego		(269 841)	(387 706)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		(752 063)	(366 230)
D. Różnice kursowe z przeliczenia środków pieniężnych		10 365	(932)
E. Zwiększenie/(zmniejszenie) środków pieniężnych netto		(831 602)	525 861
F. Środki pieniężne na początek okresu		4 133 391	3 607 530
G. Środki pieniężne na koniec okresu (patrz nota 43)		3 301 789	4 133 391

Noty objaśniające zamieszczone na stronach 10-102 stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

1. Informacje ogólne o Banku i Grupie Kapitałowej

Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. obejmuje dane Banku - jednostki dominującej oraz jednostek od niego zależnych (razem zwanych dalej Grupą).

Bank Handlowy w Warszawie S.A. („Jednostka dominująca”, „Bank”) ma siedzibę w Warszawie przy ul. Senatorskiej 16, 00-923 Warszawa. Bank został powołany aktem notarialnym z dnia 13 kwietnia 1870 roku i jest zarejestrowany w Rejestrze Przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym prowadzonym przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy w Warszawie, pod numerem KRS: 0000001538.

Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 000013037 oraz numer identyfikacji podatkowej NIP 526-030-02-91.

Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy jest nieoznaczony.

Kapitał zakładowy Banku wynosi 522 638 400 zł i podzielony jest na 130 659 600 akcji zwykłych na okaziciela, o wartości nominalnej 4,00 zł każda. Akcje Banku są notowane na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych.

Grupa jest członkiem Citigroup Inc. Jednostką dominującą dla Banku jest Citibank Overseas Investments Corporation, podmiot zależny od Citibank N.A.

Bank jest uniwersalnym bankiem komercyjnym, oferującym szeroki zakres usług bankowych w obrocie krajowym i zagranicznym, dla osób fizycznych i prawnych. Dodatkowo poprzez podmioty zależne Grupa prowadzi:

- działalność maklerską,
- usługi leasingowe,
- działalność inwestycyjną.

W skład Grupy wchodzi Bank oraz następujące jednostki zależne:

Nazwa jednostki	Siedziba	Udział w kapitale/w głosach na WZ w %	
		31.12.2010	31.12.2009
<i>Jednostki konsolidowane metodą pełną</i>			
Dom Maklerski Banku Handlowego S.A.	Warszawa	100,00	100,00
Handlowy-Leasing Sp. z o.o.	Warszawa	100,00	100,00
Handlowy Investments S.A.	Luksemburg	100,00	100,00
PPH Spomasz Sp. z o.o. w likwidacji	Warszawa	100,00	100,00
<i>Jednostki wyceniane metodą praw własności</i>			
Handlowy Inwestycje Sp. z o.o.	Warszawa	100,00	100,00
Handlowy Investments II S.a.r.l.	Luksemburg	100,00	100,00
Bank Rozwoju Cukrownictwa S.A. w likwidacji	Poznań	100,00	100,00

Dane finansowe jednostek zależnych nieobjętych konsolidacją metodą pełną są nieistotne z punktu widzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Na dzień 31 grudnia 2010 roku stanowią one 0,2% aktywów Grupy (31 grudnia 2009 roku: 0,2%) oraz 0,2% zysku netto Grupy (31 grudnia 2009 roku: 0,3%) bez uwzględnienia eliminacji transakcji wewnątrzgrupowych.

2. Znaczące zasady rachunkowości

Oświadczenie o zgodności

Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”), które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską i innymi obowiązującymi przepisami.

Ponadto, roczne jednostkowe sprawozdanie finansowe jednostki dominującej zostało sporządzone zgodnie z zasadami rachunkowości opisanymi w niniejszej notcie, za wyjątkiem zasady ujmowania i wyceny inwestycji kapitałowych w jednostki zależne i stowarzyszone, opisaną w notcie 2 do rocznego jednostkowego sprawozdania finansowego Banku.

Podstawy sporządzenia sprawozdania finansowego

Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy zostało przygotowane za okres od 1 stycznia 2010 roku do 31 grudnia 2010 roku. Porównywalne dane finansowe zostały zaprezentowane za okres od 1 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2009 roku. Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w złotych polskich w zaokrągleniu do tysiąca złotych.

W sprawozdaniu zastosowano koncepcję wartości godziwej dla aktywów finansowych i zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym instrumentów pochodnych oraz aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, z wyjątkiem tych, dla których nie można wiarygodnie ustalić wartości godziwej. Pozostałe składniki aktywów i zobowiązań wykazywane są w wartości zamortyzowanego kosztu (kredyty i pożyczki, zobowiązania finansowe inne niż wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat) lub cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

W 2010 roku Grupa zmieniła stosowane zasady (politykę) rachunkowości w zakresie rozpoznania kosztu zbywanych papierów wartościowych.

Dotąd Grupa stosowała metodę FIFO (first in, first out). Wdrożono metodę szczegółowej identyfikacji poszczególnych papierów zbywanych przez Grupę, która lepiej odzwierciedla sposób, w jaki Grupa zarządza portfelem papierów wartościowych.

Standardy i Interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez Unię Europejską, które mogą mieć wpływ na sprawozdanie finansowe Grupy dotyczą MSSF 9 „Instrumenty finansowe”. W listopadzie 2009 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała MSSF 9 „Instrumenty finansowe”, który wprowadza zmiany w stosunku do MSR 39 w zakresie klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych. Kluczowa zmiana to klasyfikacja aktywów finansowych do dwóch kategorii – wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz wycenianych według zamortyzowanego kosztu. Standard będzie obowiązywał od 1 stycznia 2013 roku z możliwością wcześniejszego zastosowania.

Grupa jest w trakcie oszacowywania wpływu zastosowania standardów oczekujących na zatwierdzenie przez Unię Europejską.

Inne standardy, zmiany do obowiązujących standardów oraz interpretacje Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej ostatnio przyjęte lub oczekujące na przyjęcie nie mają związku z działalnością Grupy albo ich wpływ na sprawozdanie finansowe nie byłby istotny.

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga od kierownictwa dokonania pewnych szacunków oraz przyjęcia związanych z nimi założeń, które mają wpływ na kwoty prezentowane w sprawozdaniu finansowym.

Szacunki i związane z nimi założenia dokonywane są w oparciu o dostępne dane historyczne oraz szereg innych czynników, które w danych warunkach uznane zostaną za właściwe i które stanowią podstawę do dokonania szacunków odnośnie wartości bilansowych aktywów i zobowiązań, których wartości nie można określić w sposób jednoznaczny na podstawie innych źródeł. Rzeczywiste

wartości mogą się jednak różnić od wartości szacunkowych.

Szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącym przeglądom. Korekty szacunków ujmowane są w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku, jeżeli korekta dotyczy tylko tego okresu lub w okresie, w którym dokonano zmiany i okresach przyszłych, jeżeli korekta wpływa zarówno na bieżący, jak i przeszłe okresy.

W celu zachowania porównywalności danych finansowych z ujęciem bieżącego okresu, dokonano stosownych zmian w prezentacji danych finansowych dotyczących 2009 roku w stosunku do uprzednio opublikowanych danych w „Rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. za okres kończący się 31 grudnia 2009 roku”. Zmiany te dotyczyły sposobu grupowania i prezentacji danych finansowych i nie mają wpływu na sumę bilansową oraz wyniki finansowe Grupy.

W 2010 roku Grupa zmieniła sposób prezentacji kosztów związanych z produkcją i dystrybucją kart płatniczych i kredytowych, dokonując ich przeniesienia z „kosztów opłat i prowizji” do „kosztów działania banku i kosztów ogólnego zarządu”. W wyniku wprowadzonych zmian, korekty danych porównywalnych przedstawiają się następująco:

<i>w tys. zł</i> Skonsolidowany rachunek zysków i strat za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 roku				
Pozycja	Raport za 2009 rok – dane prezentowane uprzednio	Raport za 2010 rok – dane porównywalne	Różnica	Zmiana w nocie objaśniającej
Przychody z tytułu opłat i prowizji	660 011	660 011	-	
Koszty opłat i prowizji	(103 997)	(99 146)	4 851	Nota 5 – poz. „Koszty opłat i prowizji z tytułu kart płatniczych i kredytowych”
Wynik z tytułu prowizji	556 014	560 865	4 851	
Koszty działania banku i koszty ogólnego zarządu	(1 300 208)	(1 305 059)	(4 851)	Nota 11 – poz. „Koszty ogólnoadministracyjne - Koszty usług doradczych, audytorskich, konsultacyjnych oraz innych usług zewnętrznych”

Podstawy konsolidacji

W skład jednostek podporządkowanych wchodzi jednostki zależne i stowarzyszone.

Jednostki zależne - definicja

Jednostki zależne to wszelkie jednostki kontrolowane przez Bank. Jednostki kontrolowane to jednostki, w odniesieniu do których Bank pośrednio lub bezpośrednio ma zdolność kierowania ich polityką finansową i operacyjną w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych z działalności danej jednostki. Kontrola zwykle towarzyszy posiadaniu większości ogólnej liczby głosów w organach stanowiących.

Przejęcie jednostek zależnych przez Grupę rozlicza się metodą nabycia. Koszt przejęcia ustala się jako wartość godziwą przekazanych aktywów, wyemitowanych instrumentów kapitałowych oraz zobowiązań zaciągniętych lub przejętych na dzień wymiany, powiększoną o koszty bezpośrednio związane z przejęciem. Możliwe do zidentyfikowania aktywa nabyte oraz zobowiązania, w tym warunkowe przejęte w ramach połączenia jednostek gospodarczych, wycenia się początkowo według ich wartości godziwej na dzień przejęcia, niezależnie od wielkości ewentualnych udziałów mniejszości. Nadwyżkę kosztu przejęcia nad wartością godziwą udziału Grupy w możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywach netto ujmuje się jako wartość firmy. Jeżeli koszt przejęcia jest niższy od wartości godziwej aktywów netto przejętej jednostki zależnej, różnicę ujmuje się bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

Transakcje i rozrachunki na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy są eliminowane. Eliminacji podlegają również istotne niezrealizowane zyski i straty na transakcjach pomiędzy spółkami z Grupy. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne zostały zmienione tam, gdzie było to konieczne, dla zapewnienia zgodności we wszystkich istotnych obszarach z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

Jednostki zależne, które nie są konsolidowane metodą pełną ze względu na nieistotność ich sprawozdań finansowych w sprawozdaniu skonsolidowanym Grupy, wykazywane są z zastosowaniem metody praw własności.

Jednostki stowarzyszone - definicja

Jednostki stowarzyszone to wszelkie jednostki, na które Bank pośrednio lub bezpośrednio wywiera znaczący wpływ, lecz których nie kontroluje, co zwykle towarzyszy posiadaniu od 20% do 50% ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych rozlicza się metodą praw własności. W początkowym ujęciu udziały w jednostkach stowarzyszonych wykazuje się według ceny nabycia. Inwestycja Grupy w jednostkach stowarzyszonych obejmuje wartość firmy (pomniejszoną o ewentualne skumulowane odpisy z tytułu utraty wartości) określoną w dniu nabycia.

Udział Grupy w wyniku finansowym jednostek stowarzyszonych od dnia nabycia ujmuje się w rachunku zysków i strat, zaś jej udział w zmianach stanu innych kapitałów od dnia nabycia – w innych kapitałach. Gdy udział Grupy w stratach jednostki stowarzyszonej staje się równy lub większy od udziału Grupy w tej jednostce stowarzyszonej, obejmującego ewentualne inne niezabezpieczone należności, Grupa zaprzestaje ujmować dalsze straty, chyba że wzięła na siebie obowiązki lub dokonała płatności w imieniu danej jednostki stowarzyszonej.

Waluty obce

Pozycje bilansowe i pozabilansowe wyrażone w walutach obcych przelicza się na złote polskie według kursu średniego ustalonego dla danej waluty przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego („NBP”) na dzień sporządzenia bilansu.

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną (złoty polski) według kursu obowiązującego w dniu transakcji.

Różnice kursowe wynikające z rewaluacji bilansowych pozycji walutowych oraz rozliczenia transakcji walutowych zaliczane są do wyniku z pozycji wymiany.

Kursy podstawowych walut zastosowane przy sporządzaniu niniejszego sprawozdania finansowego są następujące:

w zł		31 grudnia 2010	31 grudnia 2009
1	USD	2,9641	2,8503
1	CHF	3,1639	2,7661
1	EUR	3,9603	4,1082

Aktywa finansowe i zobowiązania finansowe

Klasyfikacja

Grupa klasyfikuje instrumenty finansowe do następujących kategorii:

- składniki aktywów lub zobowiązań finansowych wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- pożyczki i należności,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży,
- pozostałe zobowiązania finansowe.

W okresie objętym sprawozdaniem Grupa nie klasyfikowała aktywów do kategorii inwestycji

utrzymywanych do terminu zapadalności.

Grupa dokonuje klasyfikacji aktywów finansowych do poszczególnych kategorii w dacie początkowego ujęcia.

- (a) Składniki aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Kategoria obejmuje (i) aktywa i zobowiązania finansowe klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu oraz (ii) aktywa finansowe przeznaczone w momencie ich początkowego ujęcia do wyceny według wartości godziwej z zyskami lub stratami ujmowanymi w rachunku zysków i strat.

Składnik aktywów lub zobowiązań finansowych zalicza się do tej kategorii, jeżeli nabyty został przede wszystkim w celu sprzedaży lub odkupienia w krótkim terminie, jest częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie i dla których istnieje potwierdzenie aktualnego faktycznego wzoru generowania krótkoterminowych zysków lub, w przypadku aktywów finansowych, jeżeli został zaliczony do tej kategorii na podstawie decyzji kierownictwa jednostki. Do kategorii „Przeznaczone do obrotu” Grupa zalicza wszystkie instrumenty pochodne oraz wybrane dłużne papiery wartościowe.

- (b) Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Powstają wówczas, gdy Grupa udziela klientowi finansowania w celu innym niż wygenerowanie przez Grupę krótkoterminowych zysków z tytułu obrotu tymi pożyczkami lub należnościami. Do kategorii tej zaliczane są w szczególności należności kredytowe, skupione wierzytelności oraz dłużne papiery wartościowe nie notowane na aktywnym rynku.

- (c) Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Kategoria „Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży” to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe, które (i) zostały zaklasyfikowane przez jednostkę do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia lub (ii) nie zostały zakwalifikowane do żadnej z pozostałych kategorii aktywów. Do kategorii tej Grupa klasyfikuje wybrane dłużne i kapitałowe papiery wartościowe.

- (d) Pozostałe zobowiązania finansowe

Kategoria „Pozostałe zobowiązania finansowe” obejmuje zobowiązania finansowe niezakwalifikowane do kategorii zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Do kategorii tej zaklasyfikowane są przede wszystkim depozyty klientowskie.

Ujmowanie i wyłączenie

Transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy (z wyłączeniem instrumentów pochodnych) oraz transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży ujmuje się w bilansie i wyłącza z ksiąg na dzień rozliczenia transakcji, tj. dzień, w którym Grupa odpowiednio otrzymuje lub przekazuje prawo własności do składnika aktywów. Prawa i obowiązki z tytułu zawartej transakcji w okresie pomiędzy datą zawarcia i datą rozliczenia transakcji wyceniane są do wartości godziwej.

Pożyczki i inne należności wykazywane są w momencie wypłaty gotówki na rzecz kredytobiorcy.

Aktywa finansowe wyłącza się z bilansu, gdy prawa do uzyskania przepływów pieniężnych z ich tytułu wygasły lub zostały przeniesione i Grupa dokonała przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności.

Zobowiązania finansowe są wyłączone z bilansu wtedy i tylko wtedy, gdy zobowiązanie wygasło, tj. kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł.

Wycena

W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe wycenia się w wartości godziwej, powiększonej w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania finansowego nieklasyfikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy o istotne koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego.

Po początkowym ujęciu Grupa wycenia aktywa finansowe, w tym instrumenty pochodne będące aktywami, w wartości godziwej, nie dokonując pomniejszania o koszty transakcji, jakie mogą być poniesione przy sprzedaży lub innym sposobie wyzbycia się aktywów, z wyjątkiem pożyczek i należności, które wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej oraz inwestycji w instrumenty kapitałowe nieposiadające kwotowań cen rynkowych z aktywnego rynku i których wartość godziwa nie może być wiarygodnie zmierzona.

Zobowiązania finansowe po początkowym ujęciu są wyceniane według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, z wyjątkiem zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym instrumenty pochodne będące zobowiązaniami, wycenia się w wartości godziwej.

Zyski lub straty wynikające ze składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, kwalifikowanego jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, ujmuje się odpowiednio w przychodach lub kosztach. Zyski lub straty wynikające ze składnika aktywów finansowych zaliczonego do dostępnych do sprzedaży ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym, poprzez zestawienie zmian w kapitale własnym, z wyjątkiem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz różnic kursowych dotyczących pieniężnych aktywów i zobowiązań, do momentu wyłączenia składnika aktywów finansowych z bilansu, kiedy skumulowane zyski lub straty poprzednio ujęte w kapitale własnym ujmuje się w rachunku zysków i strat. Jednakże odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej ujmuje się w rachunku zysków i strat. Dywidendy wynikające z instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w rachunku zysków i strat w momencie, kiedy powstaje prawo jednostki do ich otrzymania.

Wartość godziwa akcji i udziałów w jednostkach innych niż zależne i stowarzyszone notowanych na aktywnym rynku wynika z ich bieżącej ceny zakupu. Jeżeli rynek na dany składnik aktywów finansowych nie jest aktywny (a także w odniesieniu do nienotowanych papierów wartościowych), inwestycje takie wykazuje się w cenie nabycia skorygowanej o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Należności z tytułu leasingu finansowego

Grupa jest stroną umów leasingu, na podstawie których oddaje do odpłatnego używania lub pobierania pożytków składniki aktywów przez uzgodniony okres.

W przypadku umów, na mocy których Grupa przenosi zasadniczo całe ryzyko i pożytki wynikające z posiadania składników aktywów będących przedmiotem umowy leasingu, przedmiot leasingu przestaje być ujmowany w bilansie. Grupa ujmuje natomiast należność z tytułu leasingu finansowego w wartości równej inwestycji leasingowej netto.

Przychody odsetkowe od umów leasingu finansowego rozliczane są metodą efektywnej stopy procentowej w celu odzwierciedlenia stałej w danym okresie stopy zwrotu na inwestycji leasingowej netto.

Inwestycje kapitałowe - akcje i udziały w pozostałych jednostkach

Akcje i udziały w innych jednostkach niż jednostki podporządkowane co do zasady zaliczane są do kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

Instrumenty pochodne

Pochodne instrumenty finansowe wykazywane są w wartości godziwej począwszy od dnia zawarcia transakcji. Wartość godziwą ustala się w oparciu o notowania instrumentów na aktywnych rynkach, w oparciu o ceny niedawno zawartych transakcji oraz w oparciu o techniki wyceny, w tym modele bazujące na zdyskontowanych przepływach pieniężnych oraz modele wyceny opcji, w zależności od tego, który ze sposobów jest w danym przypadku właściwy. Wszystkie instrumenty pochodne o dodatniej wartości godziwej wykazuje się w bilansie jako aktywa przeznaczone do obrotu, a o wartości ujemnej – jako zobowiązania przeznaczone do obrotu.

Wbudowane instrumenty pochodne traktuje się jako oddzielne instrumenty pochodne, jeśli ryzyka z nimi związane oraz ich charakterystyka nie są ściśle powiązane z ryzykami i charakterystyką zasadniczego kontraktu oraz kontrakt zasadniczy nie jest wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Rachunkowość zabezpieczeń

Grupa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.

Kompensowanie instrumentów finansowych

Aktywa i zobowiązania finansowe kompensuje się i wykazuje w bilansie w kwocie netto, jeżeli występuje możliwe do wyegzekwowania na drodze prawnej prawo do skompensowania ujętych kwot oraz zamiar rozliczenia ich w kwocie netto lub jednoczesnej realizacji danego składnika aktywów i uregulowania zobowiązania. Obecnie Grupa nie kompensuje i nie prezentuje w kwocie netto aktywów i zobowiązań finansowych.

Konsolidacja sald rachunków

Grupa oferuje swoim klientom usługi zarządzania środkami finansowymi polegające na konsolidacji sald rachunków bankowych w ramach struktury rachunków powiązanych (tzw. cash-pooling). Operacje tego typu polegają na konsolidacji (netowaniu) sald dodatnich i ujemnych rachunków bieżących uczestników produktu na wyznaczonym rachunku podmiotu zarządzającego rozliczeniami. Operacja konsolidacji przeprowadzana jest na koniec dnia roboczego, natomiast następnego dnia roboczego dokonywane są przelewy zwrotne przywracające stan rachunków do sytuacji sprzed konsolidacji. Transakcje konsolidacyjne prezentowane są w ujęciu netto tylko jeśli spełniają warunki MSR 39 dotyczące wyłączenia składników aktywów i zobowiązań finansowych z bilansu. Salda należności transakcji prezentowanych w ujęciu brutto, wykazywane są w sprawozdaniu finansowym w pozycji „Kredyty, pożyczki i inne należności”, zaś salda zobowiązań jako depozyty.

Transakcje z przyrzeczeniem odkupu/odsprzedaży

Grupa dokonuje transakcji sprzedaży/zakupu aktywów finansowych z przyrzeczeniem odkupu/odsprzedaży w przyszłości po tej samej cenie powiększonej o z góry ustaloną kwotę odsetek tzw. transakcje typu repo i reverse repo na papierach wartościowych. Papiery wartościowe sprzedane z przyrzeczeniem odkupu nie są wyłączone z bilansu. Jednocześnie ujmowane są po stronie pasywów zobowiązania wynikające z udzielonego przyrzeczenia odkupu. W przypadku transakcji zakupu z przyrzeczeniem odsprzedaży nabyte papiery wartościowe prezentowane są jako pożyczki i należności. Różnicę między ceną sprzedaży/zakupu a ceną odkupu/odsprzedaży ujmuje się odpowiednio jako koszty lub przychody odsetkowe z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Utrata wartości aktywów wycenianych według zamortyzowanego kosztu

Grupa dokonuje podziału składników aktywów wycenianych według zamortyzowanego kosztu ze względu na podejście do zarządzania ryzykiem kredytowym danego zaangażowania na portfel aktywów indywidualnie istotnych oraz portfel aktywów indywidualnie nieistotnych (portfel grupowy). Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika

aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Do obiektywnych dowodów utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów zalicza się uzyskane przez Grupę informacje dotyczące następujących zdarzeń:

- znaczących trudności finansowych emitenta lub dłużnika;
- niedotrzymania warunków umowy, np. niespłacenia albo zalegania ze spłacaniem odsetek lub należności głównej;
- przyznania pożyczkobiorcy przez pożyczkodawcę, ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności finansowych pożyczkobiorcy, udogodnienia, którego w innym wypadku pożyczkodawca by nie udzielił;
- wysokiego prawdopodobieństwa upadłości lub innej reorganizacji finansowej pożyczkobiorcy;
- zaniku aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych ze względu na trudności finansowe; lub
- obserwacji danych wskazujących na możliwy do zmierzenia spadek oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych związanych z grupą aktywów finansowych od momentu początkowego ich ujęcia, mimo że nie można jeszcze ustalić spadku dotyczącego pojedynczego składnika grupy aktywów finansowych, w tym:
  - negatywnych zmian dotyczących statusu płatności pożyczkobiorców w grupie, lub
  - krajowej lub lokalnej sytuacji gospodarczej, która ma związek z niespłacaniem aktywów w grupie.

Nie ujmuje się strat oczekiwanych w wyniku przyszłych zdarzeń bez względu na stopień prawdopodobieństwa ich zajścia.

Odpisy z tytułu utworzenia rezerwy na pokrycie poniesionych, lecz niezidentyfikowanych strat kredytowych

Grupa tworzy rezerwę na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty kredytowe ('IBNR' – ang. *incurred but not reported*). Rezerwa IBNR odzwierciedla poziom strat kredytowych oszacowany na podstawie historii strat dla aktywów o podobnych charakterystykach ryzyka do charakterystyk ryzyka grupy aktywów objętych procesem wyliczenia rezerwy IBNR, które zostały poniesione przez Grupę na dzień bilansowy, lecz dla których Grupa nie jest jeszcze w stanie zidentyfikować indywidualnych ekspozycji z utratą wartości. Procesem wyliczania rezerwy IBNR objęte są wszystkie należności, dla których albo nie stwierdzono przesłanek utraty wartości na poziomie indywidualnym lub mimo stwierdzenia przesłanek indywidualna ocena pod kątem utraty wartości nie wykazała potrzeby dokonania odpisu aktualizującego. Rezerwa IBNR liczona jest w oparciu o modele statystyczne dla grup aktywów łączonych w portfele o wspólnych cechach ryzyka kredytowego. W sprawozdaniu finansowym Grupy rezerwa na poniesione niezidentyfikowane ryzyko kredytowe prezentacyjnie pomniejsza wartość ekspozycji kredytowych.

Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów indywidualnie istotnych

Poziom rezerwy na należności uznane za indywidualnie istotne, dla których stwierdzono wystąpienie przesłanek utraty wartości, obliczany jest jako różnica między wartością bilansową składnika aktywów a wartością bieżącą przewidywanych do otrzymania przyszłych przepływów pieniężnych wynikających ze spodziewanych spłat przez kredytobiorcę z tytułu realizacji zabezpieczeń lub sprzedaży wierzytelności. Przyszłe przepływy dyskontowane są do wartości bieżącej efektywną stopą procentową instrumentu.

Jeżeli wartość bieżąca szacowanych przepływów pieniężnych wzrośnie na skutek zdarzenia, które nastąpiło po wykazaniu utraty wartości, wówczas uprzednio dokonany odpis z tytułu utraty wartości jest odpowiednio odwracany przez rachunek zysków i strat.

Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów indywidualnie nieistotnych

Poziom rezerw na należności uznane za indywidualnie nieistotne, dla których stwierdzono wystąpienie przesłanek utraty wartości, obliczany jest na bazie oceny portfelowej opartej o historyczne doświadczenia dotyczące strat ponoszonych z tytułu aktywów o podobnych cechach ryzyka.

Rezerwy na należności od sektora finansowego, sektora niefinansowego i budżetowego, odpisy z tytułu trwałej utraty wartości papierów wartościowych i innych aktywów korygują wartość odpowiednich pozycji aktywów bilansu. Natomiast rezerwy na zobowiązania pozabilansowe wykazywane są w pozycji „Rezerwy” w pasywach bilansu.

Kredyty uznane za nieściągalne (tj. takie, dla których Grupa nie spodziewa się przyszłych przepływów pieniężnych oraz które na podstawie oddzielnych przepisów podatkowych spełniły warunki niezbędne do zaliczenia straty do kosztów uzyskania przychodu lub które zostały bezwarunkowo umorzone na mocy umowy z klientem) są na podstawie decyzji Grupy spisywane w ciężar rezerw. W przypadku odzyskania uprzednio spisanej kwoty, przychody z tego tytułu prezentowane są w pozycji „Pozostałe przychody operacyjne”.

Utrata wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży

Dla aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, dla których występują obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości, skumulowane straty ujęte w kapitale własnym w wysokości różnicy między ceną nabycia skorygowaną o późniejsze spłaty i amortyzację a wartością godziwą, uwzględniając poprzednie odpisy z tytułu utraty wartości, przenosi się do rachunku zysków i strat. Straty z tytułu utraty wartości inwestycji kapitałowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży nie podlegają odwróceniu poprzez rachunek zysków i strat. Straty z tytułu utraty wartości instrumentów dłużnych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży podlegają odwróceniu poprzez rachunek zysków i strat, jeśli w późniejszych okresach wartość godziwa instrumentu dłużnego wzrośnie i wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu straty.

Utrata wartości aktywów finansowych wycenianych według kosztu

Na kategorię aktywów finansowych wycenianych według kosztu w sprawozdaniu finansowym Grupy składają się akcje i udziały w jednostkach innych niż podporządkowane sklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży, dla których nie da się wiarygodnie określić wartości godziwej (np. ze względu na brak notowań). Jeśli występują obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości takich inwestycji kapitałowych, to kwotę straty z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych. Straty z tytułu utraty wartości akcji i udziałów sklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, dla których nie da się wiarygodnie określić wartości godziwej, nie poddaje się odwróceniu przez rachunek zysków i strat.

Utrata wartości aktywów innych niż aktywa finansowe

Wartości bilansowe aktywów Grupy innych niż aktywa z tytułu podatku odroczonego oraz innych niż wartość firmy, w tym w szczególności składników rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych, przeglądane są na dzień bilansowy w celu określenia, czy zaistniały przesłanki odpisu aktualizacyjnego z tytułu utraty wartości. Jeżeli istnieje taka przesłanka, należy określić wartość odzyskiwalną aktywów.

Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości jest ujmowany, jeżeli wartość księgowa aktywa lub jego ośrodka wypracowującego środki pieniężne przekracza wartość odzyskiwalną. Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości jest ujmowany w rachunku zysków i strat.

Odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości w przypadku ośrodków wypracowujących środki pieniężne w pierwszej kolejności redukują wartość firmy przypadającą na te ośrodki wypracowujące środki pieniężne (grupę ośrodków), a następnie redukują proporcjonalnie wartość księgową innych aktywów w ośrodku (grupie ośrodków).

Kalkulacja wartości odzyskiwalnej

Wartość odzyskiwalna w przypadku aktywów innych niż aktywa finansowe jest wartością większą z: wartości sprzedaży netto i wartości użytkowej. W celu wyznaczenia wartości użytkowej, oszacowane

przyszłe przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy użyciu stopy dyskontowej przed opodatkowaniem, która odzwierciedla bieżące oczekiwania rynku co do wartości pieniądza oraz specyficznego ryzyka w odniesieniu do danego aktywa. Dla aktywów niegenerujących niezależnych przepływów środków pieniężnych, wartość odzyskiwalna jest wyznaczana dla danego ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego te aktywa należą.

Odwrocenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, z wyłączeniem wartości firmy, podlega odwróceniu, jeżeli nastąpiła zmiana w szacunkach służących do określenia wartości możliwej do odzyskania.

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości może być odwrócony tylko do poziomu, przy którym wartość księgowa aktywa nie przekracza wartości księgowej, która, pomniejszona o kwotę amortyzacji, zostałaby wyznaczona, jeżeli nie zostałby ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości.

Wartość firmy

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy wartość firmy stanowi nadwyżkę kosztu przejęcia nad wartością godziwą udziału Grupy w możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywach, zobowiązaniach oraz zobowiązaniach warunkowych na dzień połączenia. Wartość firmy jest wykazywana w wysokości ceny nabycia pomniejszonej o łączne dotychczasowe odpisy aktualizacyjne wynikające z tytułu utraty wartości. Wartość firmy jest alokowana na ośrodki wypracowujące środki pieniężne i nie jest amortyzowana, a jedynie corocznie testowana pod kątem utraty wartości niezależnie od wystąpienia przesłanek utraty wartości. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w odniesieniu do wartości firmy nie podlega odwróceniu.

W przypadku jednostek stowarzyszonych wartość firmy jest zawarta w wartości bilansowej inwestycji w jednostce stowarzyszonej.

Zyski i straty ze zbycia jednostki zależnej lub stowarzyszonej uwzględniają wartość bilansową wartości firmy dotyczącą sprzedanej jednostki.

Wartość firmy powstała w wyniku przejęć sprzed 31 marca 2004 roku, to jest dnia wejścia w życie MSSF 3 „Połączenia jednostek gospodarczych”, została obliczona zgodnie z poprzednio stosowanymi standardami rachunkowości jako różnica między kosztem przejęcia jednostki a wartością aktywów netto przejmowanej jednostki na dzień przejęcia.

Rzeczowy majątek trwały oraz wartości niematerialne (z wyłączeniem wartości firmy)

Rzeczowy majątek trwały oraz wartości niematerialne wykazywane są według kosztu historycznego pomniejszonego o naliczone umorzenie, a także o odpisy z tytułu utraty wartości. Koszt historyczny uwzględnia wydatki bezpośrednio związane z nabyciem danych aktywów oraz ich przygotowaniem do użytkowania.

Późniejsze nakłady uwzględnia się w wartości bilansowej danego środka trwałego lub ujmuje jako odrębny środek trwały (tam, gdzie jest to właściwe) tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej pozycji nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do Grupy, zaś koszt danej pozycji można wiarygodnie zmierzyć. Wszelkie pozostałe wydatki, na przykład na naprawę i konserwację, odnoszone są do rachunku zysków i strat w okresie, w którym je poniesiono.

Umorzenie naliczane jest metodą liniową przez przewidywany okres użytkowania przy zastosowaniu stawek określonych w zatwierdzonym planie amortyzacji na 2010 rok.

Przykładowe stosowane roczne stawki amortyzacji są następujące:

Budynki i budowle	1,5%	-	4,5%
Środki transportu	14,0%	-	20,0%
Komputery			34,0%

Wyposażenie biurowe	20,0%	
Inne środki trwałe	7,0%	- 20,0%
Oprogramowanie komputerowe i prawa autorskie (z wyjątkiem podstawowego systemu operacyjnego, do którego stosuje się stawkę 20%)	34,0%	
Pozostałe wartości niematerialne	20,0%	

Na każdy dzień bilansowy dokonuje się weryfikacji wartości końcowej aktywów trwałych oraz okresów ich użytkowania i w razie potrzeby dokonuje stosownych korekt planu amortyzacji.

Składniki majątku o jednostkowej wartości początkowej nie przekraczającej 3500 zł podlegają jednorazowemu odpisaniu w koszty z datą wydania ich do używania. Suma wartości środków trwałych jednorazowo odpisanych w koszty nie jest istotna z punktu widzenia sprawozdania finansowego.

Środki trwałe w budowie wykazywane są w wysokości ogółu poniesionych kosztów pozostających w bezpośrednim związku z niezakończoną jeszcze budową, montażem lub ulepszeniem istniejącego środka trwałego z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

Środki trwałe obejmują także prawa użytkowania wieczystego gruntów.

Środki trwałe są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania. Wartość bilansowa środka trwałego lub wartości niematerialnej jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej, jeśli wartość bilansowa przewyższa wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego pomniejszonej o koszty jego sprzedaży i wartości użytkowej.

Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości zaklasyfikowane przez Grupę jako inwestycyjne prezentowane są w sprawozdaniu finansowym jako element rzeczowych aktywów trwałych. Grupa stosuje do ich wyceny model wartości godziwej. Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych wynika z ekspertyz wydanych przez niezależnych rzeczoznawców posiadających odpowiednie kwalifikacje zawodowe. Zmiany wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są w rachunku zysku i strat.

Świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze Grupy obejmują wynagrodzenia, premie, płatne urlopy oraz składki na ubezpieczenie społeczne.

Pracownicy, w zależności od ich indywidualnego poziomu zaszerogowania, mogą otrzymać nagrodę z funduszu motywacyjnego, premię w ramach planu premiowego obowiązującego w danym obszarze lub uznaniową nagrodę roczną na zasadach określonych w wewnętrznych przepisach o wynagradzaniu pracowników. Premie i nagrody przyznawane są po zakończeniu okresu, za który oceniane są wyniki.

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze są ujmowane jako koszty w okresie, którego dotyczą.

Płatności w formie akcji

Pracownicy mogą także uczestniczyć w programach świadczeń kapitałowych Citigroup. W ramach tych programów pracownikom oferowane są nagrody w formie opcji na zakup akcji Citigroup (program opcji pracowniczych - SOP), a także nagrody w formie „akcji odroczonej” (program akumulacji kapitału - CAP). Programy te traktowane są jako programy rozliczane w instrumentach kapitałowych zgodnie z IFRIC 11 i MSSF 2. Zgodnie z wymogami standardu wartość godziwa nagrody jest ustalana na dzień przyznania nagrody i ujmowana w rachunku zysków i strat przez okres nabywania uprawnień. Jednocześnie zgodnie z umową pomiędzy Grupą a Citigroup regulującą zasady

rozliczenia programu, na przyszłe zobowiązania Grupy w ciężar kapitału tworzona jest rezerwa wykazana w pasywach bilansu w pozycji „Inne zobowiązania”. Wartość rezerwy ustala się w oparciu o wartość godziwą nagród na dzień ich rozliczenia i aktualizuje na każdy dzień sprawozdawczy.

Długoterminowe świadczenia pracownicze

W ramach systemu wynagrodzeń Grupa gwarantuje pracownikom odprawy emerytalne, których wysokość uzależniona jest od liczby lat pracy w podmiotach Grupy, przypadających bezpośrednio przed nabyciem prawa do odprawy. Pracownikom, z którymi została zawarta umowa o pracę na podstawie Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy, przysługuje ponadto nagroda za wieloletnią pracę. Na przyszłe wypłaty tworzona jest rezerwa, która jest wykazana w pasywach w pozycji „Inne zobowiązania” oraz w pozycji „Koszty działania banku i koszty ogólnego zarządu” rachunku zysków i strat. Rezerwy na przyszłe koszty odpraw emerytalnych oraz nagród za wieloletnią pracę obliczane są metodą aktuarialną. Wycena aktuarialna tych rezerw jest okresowo aktualizowana.

Programy określonych składek

Ponadto Grupa stwarza możliwość uczestnictwa pracowników w programie emerytalnym, opisanym szczegółowo w nocie 45. Za pracowników uczestniczących w programie Grupa odprowadza składki do odrębnej jednostki i z chwilą ich uiszczenia Grupa nie posiada dalszych obowiązków w zakresie dokonywania płatności, zatem zgodnie z MSR 19 „Świadczenia pracownicze” jest to program określonych składek. Składki ujmuje się jako koszty świadczeń pracowniczych w okresie, którego dotyczą.

Rezerwy

Rezerwy są ujmowane w bilansie, jeżeli na Grupie ciąży obowiązek prawny lub zwyczajowo oczekiwany wynikający ze zdarzeń przeszłych, jak również jeżeli prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz kwota rezerwy może być w wiarygodny sposób oszacowana.

Rezerwa restrukturyzacyjna

Rezerwa na restrukturyzację jest tworzona po spełnieniu następujących warunków: (i) Grupa posiada szczegółowy, formalny plan restrukturyzacji; (ii) restrukturyzacja już się rozpoczęła albo została publicznie ogłoszona; (iii) kwota rezerwy może być wiarygodnie oszacowana. Rezerwa na restrukturyzację nie obejmuje przyszłych kosztów operacyjnych.

Kapitały

Kapitały i fundusze własne wykazywane są według wartości nominalnej, z wyjątkiem funduszu z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, który wykazywany jest w z uwzględnieniem wpływu odroczonego podatku dochodowego.

Dywidendy są ujmowane jako zobowiązania w momencie, w którym podział zysku został zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie Banku.

Ustalanie wyniku finansowego

Wynik finansowy ustala się z zachowaniem zasady ostrożnej wyceny oraz zasady memoriału i współmierności przychodów i kosztów. Do wyniku finansowego zaliczane są wszystkie osiągnięte przychody i koszty związane z tymi przychodami, dotyczące danego okresu sprawozdawczego, niezależnie od terminu ich zapłaty.

Rozliczenia międzyokresowe kosztów

W celu przypisania kosztów do okresów sprawozdawczych, których one dotyczą, Grupa dokonuje czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów. Dotyczy to w szczególności kosztów

działania Grupy.

Przychody i koszty z tytułu odsetek

Przychody i koszty z tytułu odsetek od instrumentów finansowych są ujmowane w rachunku zysków i strat przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą naliczania zamortyzowanego kosztu składnika aktywów lub zobowiązania finansowego oraz przypisania przychodów lub kosztów odsetkowych do odpowiednich okresów. Efektywna stopa procentowa jest stopą, która dokładnie dyskontuje oszacowane przyszłe pieniężne wpływy lub płatności dokonywane w oczekiwanym okresie do wygaśnięcia instrumentu finansowego do bilansowej wartości netto składnika aktywów lub zobowiązania finansowego. Przy wyliczaniu efektywnej stopy procentowej Grupa uwzględnia wszelkie postanowienia umowy instrumentu finansowego (na przykład: przedpłaty, opcje kupna i podobne), jednakże nie uwzględnia potencjalnych przyszłych strat związanych z nieściągalnością kredytów. Wyliczenie obejmuje wszelkie płacone i otrzymywane przez strony umowy prowizje i punkty stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej, koszty transakcji oraz wszelkie inne premie i dyskonta. W rezultacie prowizje stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej po pomniejszeniu o bezpośrednie koszty pozyskania instrumentu finansowego prezentowane są jako składnik przychodów odsetkowych.

W przypadku aktywów finansowych lub grupy podobnych aktywów finansowych, dla których dokonano odpisu z tytułu utraty wartości, przychody odsetkowe są ujmowane przy zastosowaniu stopy procentowej użytej do zdyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych dla celów oszacowania straty z tytułu utraty wartości.

Przychody i koszty z tytułu prowizji, opłaty bankowe

Przychody z tytułu opłat i prowizji powstają w wyniku świadczenia usług finansowych oferowanych przez Grupę. Prowizje klasyfikowane są do następujących kategorii:

- prowizji stanowiących integralną część efektywnej stopy procentowej,
- prowizji za wykonanie usługi,
- prowizji za wykonanie znaczącej czynności.

Prowizje stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej zaliczane są do rachunku zysków i strat jako korekta kalkulacji efektywnej stopy procentowej i wykazywane w przychodach odsetkowych.

Prowizje za wykonanie usługi i znaczącej czynności zaliczane są do rachunku zysków i strat proporcjonalnie do stopnia wykonania usługi lub jednorazowo w momencie wykonania czynności i wykazywane w przychodach z tytułu prowizji.

W przypadku kredytów i pożyczek o nieustalonych terminach płatności rat, np. kredytów w rachunku bieżącym lub kart kredytowych prowizje rozliczane są w czasie metodą liniową przez okres ważności limitu kredytowego. Tego typu prowizje zaliczane są do przychodów z tytułu prowizji.

Grupa pośredniczy w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych. Przychody z tytułu wynagrodzenia Grupy za dystrybucje ujmowane są w przychodach w momencie sprzedaży lub odnowienia polisy ponieważ Grupa nie jest zobowiązana do świadczenia istotnych usług po dokonaniu sprzedaży. Ponadto w przypadku niektórych produktów, Grupa ma prawo do dodatkowego wynagrodzenia stanowiącego udział w zysku osiągniętym przez zakład ubezpieczeń na danym produkcie i rozpoznaje przychód z tego tytułu na zasadzie memoriałowej.

Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są koszty i przychody niezwiązane bezpośrednio z działalnością bankową. Są to w szczególności przychody i koszty z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych oraz aktywów do zbycia, przychody związane z przetwarzaniem danych na rzecz podmiotów powiązanych, a także koszty z tytułu odszkodowań, kar i grzywien.

Podatek dochodowy

Podatek dochodowy składa się z podatku bieżącego oraz odroczonego. Podatek dochodowy ujmuje się w rachunku zysków i strat z wyjątkiem sytuacji, gdy podatek dotyczy kwot ujmowanych bezpośrednio w kapitale.

Rezerwa na podatek odroczony jest kalkulowana przy użyciu metody bilansowej, poprzez wyliczenie przejściowych różnic pomiędzy wartością bilansową aktywów i zobowiązań oraz ich wartością podatkową. Rezerwa i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazywane są w bilansie łącznie. Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmuje się w zakresie, w którym jest prawdopodobne, że będzie dostępny przyszły dochód do opodatkowania.

W związku z wejściem w życie Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o Funduszu Poręczeń Unijnych (Dz. U. Nr 121, poz. 1262) wprowadzającej art. 38 lit. a) do ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, Grupa wykazuje w sprawozdaniu finansowym kwotę należności od Budżetu Państwa z tytułu przysługującego uprawnienia do pomniejszenia zobowiązania podatkowego zgodnie z ustawą.

Sprawozdawczość dotycząca segmentów

Segment jest dającym się wyodrębnić obszarem działalności Grupy, w ramach którego następuje albo dystrybucja towarów lub świadczenie usług (segment branżowy), albo dystrybucja towarów lub świadczenie usług w określonym środowisku ekonomicznym (segment geograficzny). Segment działalności podlega określonym ryzykom, jak również wiąże się z występowaniem korzyści, które są właściwe wyłącznie dla danego segmentu. Za wzór sprawozdawczy stosowany do segmentów przyjęto podział branżowy, ponieważ ryzyko i stopy zwrotu wynikają z różnic pomiędzy produktami. Grupa jest zarządzana na poziomie dwóch głównych segmentów – bankowości korporacyjnej oraz bankowości detalicznej. Szczegółowe informacje na temat segmentów przedstawiono w nocie 3.

Wycena aktywów i pasywów segmentu, przychodów oraz wyniku segmentu jest oparta na zasadach rachunkowości Grupy.

Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży klasyfikuje się składniki aktywów lub grupy aktywów wraz z bezpośrednio powiązanymi z nimi zobowiązaniami, których wartość bilansowa ma zostać odzyskana w drodze ich odsprzedaży, a nie dalszego wykorzystania. Jako przeznaczone do sprzedaży klasyfikowane są jedynie składniki aktywów lub grupy aktywów dostępne do natychmiastowej sprzedaży w bieżącym stanie, których sprzedaż jest wysoce prawdopodobna, tzn. zdecydowano o wypełnieniu planu sprzedaży i aktywny program znalezienia nabywcy i zakończenia planu został rozpoczęty. Ponadto, taki składnik aktywów (lub grupa) jest oferowany do sprzedaży po cenie, która jest racjonalna w odniesieniu do jego bieżącej wartości godziwej i oczekuje się, że sprzedaż zostanie ujęta jako sprzedaż zakończona w czasie jednego roku od dnia zaklasyfikowania składnika aktywów (lub grupy) do tej kategorii.

Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży ujmuje się w kwocie niższej z wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia tych aktywów. Aktywa te nie podlegają amortyzacji.

Wartości szacunkowe

Ustalenie bilansowych wartości niektórych aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów wymaga oszacowania na datę bilansową wpływu niepewnych przyszłych zdarzeń na te pozycje. Szacunki i założenia podlegają ciągłej ocenie, oparte są o doświadczenia historyczne oraz inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione. Poniżej zaprezentowano najistotniejsze z nich zastosowane przy sporządzaniu sprawozdania finansowego.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych

Wartość godziwą instrumentów finansowych nienotowanych na aktywnych rynkach ustala się stosując techniki wyceny. Jeżeli do ustalenia wartości godziwej stosuje się techniki wyceny, metody te są okresowo oceniane i weryfikowane. Wszystkie modele są testowane i zatwierdzane przed użyciem. W miarę możliwości w modelach wykorzystywane są wyłącznie dane możliwe do zaobserwowania, chociaż w pewnych obszarach kierownictwo jednostki musi korzystać z oszacowań. Zmiany założeń dotyczących szacowanych czynników mogą mieć wpływ na wykazywane wartości godziwe instrumentów finansowych.

Grupa stosuje następujące metody wyceny w stosunku do poszczególnych typów instrumentów pochodnych:

- do wyceny terminowych transakcji walutowych stosuje się model zdyskontowanych przepływów pieniężnych;
- do wyceny transakcji opcyjnych stosuje się modele wyceny;
- do wyceny transakcji na stopy procentowe stosuje się model zdyskontowanych przepływów pieniężnych;
- do wyceny transakcji futures stosuje się bieżące notowania rynkowe.

Najważniejszym parametrem niepochodzącym z aktywnego rynku i wykorzystywanym przez Grupę do wyceny instrumentów finansowych jest komponent ryzyka kontrahenta. W związku ze znaczącym wzrostem ryzyka kontrahenta Grupa dokonała dodatkowego oszacowania poziomu tego ryzyka występującego w zawartych z klientami transakcjach na instrumentach pochodnych, w tym opcjach walutowych. Oszacowanie to zostało przeprowadzone na dzień bilansowy przyjmując poziom wycen instrumentów pochodnych z tego dnia i z uwzględnieniem oceny ryzyka na ten dzień. Grupa regularnie monitoruje poziom ryzyka związanego z zawartymi transakcjami na instrumentach pochodnych. Głównymi czynnikami wpływającymi na zmiany szacunków w zakresie ryzyka kontrahenta są: (i) zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych skorelowane między innymi z poziomem kursów walut oraz stóp procentowych, (ii) zmiany w zakresie ryzyka kredytowego kontrahentów. Biorąc pod uwagę silną zmienność otoczenia gospodarczego, istnieje niepewność w zakresie dokonanych szacunków.

Utrata wartości kredytów

Na każdy dzień bilansowy dokonywana jest ocena, czy zaistniały obiektywne przesłanki świadczące o utracie wartości ekspozycji kredytowych. Jeśli tak, dokonuje się odpisu aktualizującego w wysokości różnicy pomiędzy wartością bilansową a oszacowaną wartością bieżącą oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych z danej ekspozycji kredytowej. Aktywa finansowe, dla których albo nie stwierdzono przesłanek utraty wartości na poziomie indywidualnym lub mimo stwierdzenia przesłanek indywidualna ocena składnika aktywów pod kątem utraty wartości nie wykazała potrzeby dokonania odpisu aktualizującego, Grupa objęła analizą statystyczną.

Określenie przesłanek utraty wartości oraz wyliczenie bieżącej wartości szacowanych przepływów pieniężnych wymaga zastosowania przez Grupę szacunków. Metodologia i założenia wykorzystywane przy ustalaniu poziomu utraty wartości należności są regularnie przeglądane i uaktualniane w razie potrzeby.

Utrata wartości aktywów dostępnych do sprzedaży

W przypadku stwierdzenia obiektywnych przesłanek świadczących o utracie wartości aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, skumulowane straty ujęte dotychczas w kapitale własnym wyksięgowuje się z kapitału własnego i ujmuje w rachunku zysków i strat, chociaż składnik aktywów finansowych nie został wyłączony z bilansu. Kwota skumulowanych strat, która zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i ujęta w rachunku zysków i strat stanowi różnicę pomiędzy kosztem nabycia (pomniejszonym o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie straty z tytułu utraty wartości tego składnika aktywów uprzednio ujęte w rachunku zysków i strat.

Utrata wartości aktywów finansowych wycenianych według kosztu

W przypadku stwierdzenia obiektywnych przesłanek świadczących o utracie wartości instrumentu kapitałowego, który nie jest wyceniany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi być rozliczony przez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, kwotę straty z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

Utrata wartości firmy

Grupa przeprowadziła test wartości firmy pod kątem utraty wartości na dzień 31 grudnia 2009 roku oraz 31 grudnia 2010 roku. Szacunku wartości firmy dokonano w oparciu o zapisy MSR 36 odnośnie określania wartości użytkowej ośrodków wypracowujących środki pieniężne. Testy nie wykazały utraty wartości.

Świadczenia pracownicze

Rezerwy na przyszłe wypłaty z tytułu świadczeń pracowniczych zagwarantowanych zbiorowym układem pracy, takie jak nagrody jubileuszowe czy odprawy emerytalne, podlegają okresowemu oszacowaniu przez niezależnego aktuariusza.

Na każdy dzień bilansowy Grupa dokonuje również oszacowania poziomu rezerwy związanej z przyznanymi pracownikom nagrodami w formie opcji na akcje Citigroup. Kwota rezerwy określona jest w oparciu o metodologię opisaną w MSSF 2 przy użyciu modelu wyceny wartości opcji. Określenie kwoty rezerwy wymaga zastosowania szacunków dotyczących między innymi oczekiwanego poziomu rotacji pracowników, oczekiwanej stopy dywidendy płaconej przez Citigroup oraz terminów realizacji opcji.

3. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności

Segment działalności jest dającą się wyodrębnić częścią działalności Grupy, generującą przychody i koszty (w tym z transakcji wewnątrz Grupy), której wyniki operacyjne są regularnie analizowane przez Zarząd jako główny organ decyzyjny Grupy, w celu alokacji zasobów oraz oceny jej działalności.

Grupa jest zarządzana na poziomie dwóch głównych segmentów – bankowości korporacyjnej i bankowości detalicznej. Wycena aktywów i pasywów oraz ustalanie wyniku finansowego segmentu dokonywane jest zgodnie z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę dla potrzeb sporządzenia sprawozdań finansowych, z uwzględnieniem transakcji pomiędzy segmentami w ramach Grupy.

Przyporządkowania aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów Grupy do segmentów dokonano na podstawie wewnętrznych informacji przygotowywanych dla potrzeb zarządczych. Transfer finansowania pomiędzy segmentami Grupy oparty jest o stawki bazujące na stopach rynkowych. Stawki transferowe są ustalane według tych samych zasad dla obu segmentów, a ich zróżnicowanie wynika jedynie ze struktury terminowej i walutowej aktywów i pasywów.

Działalność Grupy została podzielona na 2 główne segmenty branżowe:

– Bankowość Korporacyjna

W ramach segmentu Bankowości Korporacyjnej Grupa oferuje produkty i świadczy usługi podmiotom gospodarczym, jednostkom samorządowym oraz dla sektora budżetowego. Obok tradycyjnych usług bankowych polegających na działalności kredytowej i depozytowej, segment świadczy usługi zarządzania gotówką, finansowania handlu, leasingu, usług maklerskich i powiernictwa papierów wartościowych, oferuje produkty skarbu na rynkach finansowych i towarowych. Ponadto, segment oferuje szeroki zakres usług bankowości inwestycyjnej na lokalnym i międzynarodowym rynku

kapitałowym, w tym usług doradztwa, pozyskiwania i gwarantowania finansowania poprzez publiczne i niepubliczne emisje instrumentów finansowych. Działalność segmentu obejmuje także transakcje na własny rachunek na rynkach instrumentów kapitałowych, dłużnych oraz pochodnych. Produkty i usługi Grupy w ramach segmentu Bankowości Korporacyjnej dostępne są poprzez dostosowane do potrzeb klienta kanały dystrybucji, zarówno poprzez sieć oddziałów, bezpośrednie kontakty z klientami, jak i nowoczesne i efektywne kanały zdalne – systemy obsługi przez telefon i bankowość elektroniczną.

– *Bankowość Detaliczna*

Segment Bankowości Detalicznej dostarcza produktów i usług finansowych klientom indywidualnym, a także w ramach CitiBusiness mikroprzedsiębiorstwom oraz osobom fizycznym prowadzącym działalność gospodarczą. Oprócz prowadzenia rachunków, szerokiej oferty w obszarze działalności kredytowej i depozytowej, Grupa oferuje klientom pożyczki gotówkowe, kredyty hipoteczne, karty kredytowe, prowadzi usługi zarządzania majątkiem, pośredniczy w sprzedaży produktów inwestycyjnych i ubezpieczeniowych. Klienci mają do dyspozycji sieć oddziałów, bankomatów, jak również obsługę telefoniczną i bankowość elektroniczną oraz sieć pośredników finansowych oferujących produkty segmentu.

Działalność Grupy prowadzona jest wyłącznie na terenie Polski.

Wyniki finansowe Grupy według segmentów działalności

Za okres	2010			2009		
<i>w tys. zł</i>	Bankowość Korporacyjna	Bankowość Detaliczna	Razem	Bankowość Korporacyjna	Bankowość Detaliczna	Razem
Wynik z tytułu odsetek	709 585	787 867	1 497 452	746 038	759 343	1 505 381
<i>Wynik wewnętrzny z tytułu odsetek, w tym:</i>	<i>18 916</i>	<i>(18 916)</i>	<i>-</i>	<i>40 227</i>	<i>(40 227)</i>	<i>-</i>
<i>przychody wewnętrzne</i>	<i>18 916</i>	<i>-</i>	<i>18 916</i>	<i>40 227</i>	<i>-</i>	<i>40 227</i>
<i>koszty wewnętrzne</i>	<i>-</i>	<i>(18 916)</i>	<i>(18 916)</i>	<i>-</i>	<i>(40 227)</i>	<i>(40 227)</i>
Wynik z tytułu prowizji	305 093	349 835	654 928	248 199	312 666	560 865
<i>Wynik wewnętrzny z tytułu prowizji, w tym:</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>14 945</i>	<i>(14 945)</i>	<i>-</i>
<i>przychody wewnętrzne</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>14 945</i>	<i>-</i>	<i>14 945</i>
<i>koszty wewnętrzne</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>(14 945)</i>	<i>(14 945)</i>
Przychody z tytułu dywidend	2 899	3 141	6 040	3 715	2 736	6 451
Wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji	251 498	29 656	281 154	229 907	39 341	269 248
Wynik na inwestycyjnych dłużnych papierach wartościowych	119 921	-	119 921	77 845	-	77 845
Wynik na inwestycyjnych instrumentach kapitałowych	428	3 460	3 888	3 437	-	3 437
Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych	24 974	(29 471)	(4 497)	63 647	(29 660)	33 987
Koszty działania banku i koszty ogólnego zarządu	(590 865)	(722 141)	(1 313 006)	(564 587)	(740 472)	(1 305 059)
Amortyzacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych	(29 935)	(32 544)	(62 479)	(47 394)	(31 453)	(78 847)
Wynik z tytułu zbycia aktywów trwałych	(71)	1 102	1 031	1 881	817	2 698
Zmiana stanu odpisów (netto) na utratę wartości	27 293	(269 813)	(242 520)	(294 293)	(251 516)	(545 809)

Grupa Kapitałowa Banku Handlowego w Warszawie S.A.

Za okres	2010			2009		
	Bankowość Korporacyjna	Bankowość Detaliczna	Razem	Bankowość Korporacyjna	Bankowość Detaliczna	Razem
<i>w tys. zł</i>						
Pozostałe przychody nieprzypisane segmentom*	-	-	-	-	-	124 643
Zysk operacyjny	820 820	121 092	941 912	468 395	61 802	654 840
Udział w zyskach (stratach) netto podmiotów wycenianych metodą praw własności	666	-	666	426	-	426
Zysk brutto	821 486	121 092	942 578	468 821	61 802	655 266
Podatek dochodowy			(187 767)			(150 867)
Zysk netto			754 811			504 399

* Korekta rozliczeń z US z tytułu podatku od towarów i usług (patrz nota 10)

Stan na dzień	31.12.2010			31.12.2009		
	Bankowość Korporacyjna	Bankowość Detaliczna	Razem	Bankowość Korporacyjna	Bankowość Detaliczna	Razem
<i>w tys. zł</i>						
Aktywa, w tym:	31 735 154	5 782 386	37 517 540	31 608 909	6 024 154	37 633 063
aktywa wyceniane metodą praw własności	56 332	-	56 332	56 895	-	56 895
aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży	-	9 901	9 901	2 999	16 547	19 546
Pasywa, w tym:	28 916 979	8 600 561	37 517 540	28 364 849	9 268 214	37 633 063
zobowiązania	24 594 934	6 429 671	31 024 605	24 369 661	7 064 013	31 433 674

4. Wynik z tytułu odsetek

<i>w tys. zł</i>	2010	2009
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze od:		
Banku Centralnego	26 957	41 173
lokat w bankach	26 897	59 362
kredytów, pożyczek i innych należności, z tego:	1 193 934	1 288 664
sektora finansowego	29 019	34 561
sektora niefinansowego	1 164 915	1 254 103
dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	618 450	564 025
dłużnych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu	105 807	145 714
	1 972 045	2 098 938
Koszty odsetek i podobne koszty od:		
operacji z Bankiem Centralnym	(14 565)	(32 442)
depozytów banków	(28 402)	(32 169)
depozytów sektora finansowego (oprócz banków)	(62 981)	(102 863)
depozytów sektora niefinansowego	(359 501)	(408 705)
kredytów i pożyczek otrzymanych	(9 144)	(17 378)
	(474 593)	(593 557)
	1 497 452	1 505 381

Przychody odsetkowe za 2010 rok zawierają odsetki od kredytów, dla których rozpoznano utratę wartości w kwocie 26 649 tys. zł (za 2009 rok: 19 560 tys. zł).

5. Wynik z tytułu prowizji

<i>w tys. zł</i>	2010	2009
<i>Przychody z tytułu opłat i prowizji</i>		
z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych i inwestycyjnych	136 334	142 163
z tytułu kart płatniczych i kredytowych	237 022	183 986
z tytułu realizacji zleceń płatniczych	122 628	122 410
z tytułu usług powierniczych	82 427	63 468
z tytułu opłat od pożyczek gotówkowych	11 975	14 484
z tytułu działalności maklerskiej	76 101	51 646
z tytułu zarządzania środkami finansowymi	30 617	32 410
z tytułu gwarancyjnych zobowiązań pozabilansowych	15 363	16 002
z tytułu zobowiązań pozabilansowych o charakterze finansowym	7 499	8 237
inne	27 125	25 205
	747 091	660 011
<i>Koszty z tytułu opłat i prowizji</i>		
z tytułu kart płatniczych i kredytowych	(49 937)	(59 521)
z tytułu działalności maklerskiej	(20 440)	(19 072)
z tytułu opłat KDPW	(12 544)	(8 615)
z tytułu opłat brokerskich	(3 270)	(3 997)
inne	(5 972)	(7 941)
	(92 163)	(99 146)
	654 928	560 865

Wynik z tytułu prowizji za 2010 rok zawiera przychody prowizyjne (inne niż objęte kalkulacją efektywnej stopy procentowej), które odnoszą się do aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat w kwocie 246 354 tys. zł (za 2009 rok: 193 714 tys. zł) oraz koszty prowizyjne w kwocie 49 937 tys. zł (za 2009 rok: 59 521 tys. zł).

W związku ze zmianą modelu współpracy z agencjami sprzedaży bezpośredniej część kosztów Grupy dotyczących usług świadczonych przez agencje ujmowana w 2009 roku w wyniku z tytułu prowizji, w 2010 roku prezentowana jest w kosztach działania banku i kosztach ogólnego zarządu w pozycji "Koszty usług zewnętrznych dotyczących dystrybucji produktów bankowych".

6. Przychody z tytułu dywidend

<i>w tys. zł</i>	2010	2009
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	5 586	6 166
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	454	285
	6 040	6 451

7. Wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji

<i>w tys. zł</i>	2010	2009
<i>Wynik na instrumentach finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat</i>		
z instrumentów dłużnych	(28 343)	45 077
z instrumentów kapitałowych	530	(1 705)
z instrumentów pochodnych, z tego:	39	367
na stopę procentową	(3 707)	(1 452)
kapitałowe	1 387	1 698

<i>w tys. zł</i>	2010	2009
<i>towarowe</i>	2 359	121
	(27 774)	43 739
<i>Wynik z pozycji wymiany</i>		
z tytułu operacji wymiany na walutowych instrumentach pochodnych	118 844	(88 167)
z tytułu różnic kursowych (rewaluacja)	190 084	313 676
	308 928	225 509
	281 154	269 248

Wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji zawiera kwotę rozwiązanych odpisów (netto) dotyczącą korekty wyceny z tytułu podwyższonego ryzyka kredytowego kontrahenta na transakcje związane z instrumentami pochodnymi w wysokości 20 984 tys. zł (za 2009 rok kwotę utworzonych odpisów (netto): 50 083 tys. zł).

Korekta została wyznaczona poprzez analizę sytuacji finansowej poszczególnych klientów oraz ocenę ich potrzeb w zakresie stosowania instrumentów pochodnych. Istnieje niepewność co do wysokości przyszłych rozliczeń z tytułu powyższych transakcji pochodnych, a poziom rzeczywistych strat zależy od dalszych zmian kursów walut oraz sytuacji finansowej kontrahentów.

Wynik na instrumentach dłużnych zawiera wynik netto na obrocie rządowymi papierami wartościowymi, dłużnymi instrumentami komercyjnymi i instrumentami rynku pieniężnego.

Wynik na instrumentach pochodnych zawiera wynik netto na obrocie swapami na stopy procentowe, opcjami, futuresami i innymi instrumentami pochodnymi.

Wynik z pozycji wymiany walutowej zawiera zyski i straty z rewaluacji aktywów i pasywów denominowanych w walucie obcej oraz na walutowych instrumentach pochodnych takich jak forward, swap i opcje. Wynik z pozycji wymiany zawiera również marżę zrealizowaną na bieżących i terminowych transakcjach walutowych.

8. Wynik na inwestycyjnych dłużnych papierach wartościowych

<i>w tys. zł</i>	2010	2009
Zrealizowane zyski z instrumentów dłużnych dostępnych do sprzedaży	122 667	90 150
Zrealizowane straty z instrumentów dłużnych dostępnych do sprzedaży	(2 746)	(12 305)
	119 921	77 845

9. Wynik na inwestycyjnych instrumentach kapitałowych

<i>w tys. zł</i>	2010	2009
Zrealizowane zyski (straty) z instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży	3 888	3 437

10. Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych

<i>w tys. zł</i>	2010	2009
<i>Pozostałe przychody operacyjne</i>		
Przychody z tytułu przetwarzania danych na rzecz jednostek powiązanych	45 402	58 516
Przychody z wynajmu powierzchni biurowych	2 371	3 414

<i>w tys. zł</i>	2010	2009
Przychody dotyczące nieruchomości stanowiących inwestycje	106	1 206
Przychody z tytułu rozliczenia podatku od towarów i usług (VAT) za lata ubiegłe	-	124 643
Pozostałe	21 028	20 856
	68 907	208 635
<i>Pozostałe koszty operacyjne</i>		
Koszty postępowania ugodowego i windykacji	(17 229)	(10 016)
Koszty dotyczące rezerwy z tytułu rozliczenia podatku od towarów i usług (VAT) za lata ubiegłe*	(12 500)	-
Koszty dotyczące odkupienia od klientów obligacji upadłego banku Lehman Brothers Treasury Co.B.V.**	(9 571)	-
Koszty dotyczące zapłaconych odszkodowań	(3 000)	-
Koszty dotyczące nieruchomości stanowiących inwestycje	(2 912)	(768)
Koszty dotyczące aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-	(12 945)
Pozostałe	(28 192)	(26 276)
	(73 404)	(50 005)
	(4 497)	158 630

*Koszty utworzenia rezerwy na podatek VAT dotyczący refakturowanych ubezpieczeń przedmiotu leasingu w spółce Handlowy-Leasing Sp. z o.o.

**W dniu 22 stycznia 2010 roku Zarząd Banku podjął decyzję o wystąpieniu do klientów, którzy za pośrednictwem Banku nabyli obligacje wyemitowane przez Lehman Brothers Treasury Co. B.V. i gwarantowane przez Lehman Brothers Holdings Inc. z ofertą kupna tych obligacji przez Bank lub inny podmiot z Grupy Kapitałowej Banku, za kwotę stanowiącą 60% początkowej wartości inwestycji w danej walucie.

11. Koszty działania banku i koszty ogólnego zarządu

<i>w tys. zł</i>	2010	2009
<i>Koszty pracownicze*</i>		
Koszty związane z wynagrodzeniami, w tym:	(558 321)	(528 665)
<i>koszty związane ze świadczeniami emerytalnymi</i>	(23 095)	(15 864)
Premie i nagrody, w tym:	(108 093)	(117 314)
<i>pracownicze świadczenia kapitałowe</i>	(13 307)	(9 305)
<i>nagrody za wieloletnią pracę**</i>	11 708	-
	(666 414)	(645 979)
<i>Koszty ogólnoadministracyjne</i>		
Koszty opłat telekomunikacyjnych i sprzętu komputerowego	(156 018)	(165 344)
Koszty usług doradczych, audytorskich, konsultacyjnych oraz innych usług zewnętrznych	(91 666)	(110 655)
Koszty wynajmu i utrzymania nieruchomości	(112 724)	(130 565)
Koszty transakcyjne	(59 300)	(56 339)
Reklama i marketing	(44 569)	(38 557)
Koszty usług zewnętrznych dotyczące dystrybucji produktów bankowych (patrz nota 5)	(42 522)	(38 684)
Koszty usług pocztowych, materiałów biurowych i poligrafii	(33 640)	(37 362)
Koszty szkoleń i edukacji	(9 413)	(9 592)
Koszty nadzoru bankowego	(3 496)	(4 072)

<i>w tys. zł</i>	2010	2009
Pozostałe koszty	(93 244)	(67 910)
	(646 592)	(659 080)
	(1 313 006)	(1 305 059)

*Koszty pracownicze za 2010 rok zawierają koszty z tytułu wynagrodzeń i nagród obecnych i byłych członków Zarządu Banku w wysokości 11 523 tys. zł (za 2009 rok: 11 675 tys. zł).

**W wyniku zaktualizowania rezerwy na nagrody za wieloletnią pracę, w efekcie zmiany zasad jej przyznawania, koszty pracownicze zostały pomniejszone o kwotę rozwiązania rezerwy.

12. Amortyzacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych

<i>w tys. zł</i>	2010	2009
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	(48 845)	(63 883)
Amortyzacja wartości niematerialnych	(13 634)	(14 964)
	(62 479)	(78 847)

13. Wynik z tytułu zbycia aktywów trwałych

<i>w tys. zł</i>	2010	2009
Zyski		
z tytułu zbycia rzeczowych aktywów trwałych	1 324	2 805
z tytułu zbycia aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	179	1 114
	1 503	3 919
Straty		
z tytułu zbycia rzeczowych aktywów trwałych	(449)	(954)
z tytułu zbycia aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	(23)	(267)
	(472)	(1 221)
	1 031	2 698

14. Zmiana stanu odpisów (netto) na utratę wartości

Odpisy (netto) na utratę wartości aktywów finansowych

<i>w tys. zł</i>	2010	2009
Utworzenie odpisu na utratę wartości		
kredytów i pożyczek wycenianych według zamortyzowanego kosztu	(620 791)	(761 272)
należności z tytułu zapadłych transakcji instrumentami pochodnymi	(15 040)	(104 163)
Inne	(26 649)	(19 560)
	(662 480)	(884 995)
Odwrócenie odpisu na utratę wartości		
kredytów i pożyczek wycenianych według zamortyzowanego kosztu	368 955	368 091
należności z tytułu zapadłych transakcji instrumentami pochodnymi	25 218	-
	394 173	368 091
	(268 307)	(516 904)

Różnica wartości rezerw na zobowiązania pozabilansowe

<i>w tys. zł</i>	2010	2009
Odpisy na rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	(53 560)	(83 254)
Rozwiązanie rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	79 347	54 349
	25 787	(28 905)
<i>Utrata wartości netto</i>	(242 520)	(545 809)

15. Podatek dochodowy

Ujęty w rachunku zysków i strat

<i>w tys. zł</i>	2010	2009
Bieżący podatek		
Bieżący rok	(193 729)	(215 697)
Korekty z lat ubiegłych	5 453	(640)
	(188 276)	(216 337)
Podatek odroczony		
Powstanie i odwrócenie się różnic przejściowych	609	66 822
Zmiana stanu należności od budżetu z tytułu przysługujących odliczeń podatku	(100)	(1 352)
	509	65 470
Razem podatek dochodowy w rachunku zysków i strat	(187 767)	(150 867)

Wyliczenie efektywnej stawki podatkowej

<i>w tys. zł</i>	2010	2009
Zysk brutto	942 578	655 266
Podatek dochodowy według krajowej stawki podatku (19%)	(179 090)	(124 500)
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodu, w tym:	(15 855)	(20 574)
<i>strata na zbyciu wierzytelności</i>	-	(6 262)
<i>koszty z tytułu odpisów aktualizujących</i>	-	(8 240)
Przychody podlegające opodatkowaniu nie ujęte w wyniku finansowym, w tym:	(396)	(4 244)
<i>przychód z tytułu konwersji wierzytelności na akcje</i>	-	(3 870)
Koszty stanowiące koszty uzyskania przychodu nie ujęte w wyniku finansowym	1 789	157
Przychody nie podlegające opodatkowaniu	516	338
Pozostałe	5 269	(2 044)
Ogółem obciążenie wyniku	(187 767)	(150 867)
Efektywna stawka podatkowa	19,92%	23,02%

Podatek odroczony ujęty bezpośrednio w kapitałach

Podatek odroczony ujęty bezpośrednio w kapitałach na dzień 31 grudnia 2010 roku związany jest z dłużnymi i kapitałowymi instrumentami dostępnymi do sprzedaży oraz programem nagród kapitałowych i wynosi 551 tys. zł (31 grudnia 2009 roku: 17 184 tys. zł).

16. Zysk przypadający na jedną akcję

Na dzień 31 grudnia 2010 roku zysk przypadający na jedną akcję wynosił 5,78 zł (31 grudnia 2009 roku: 3,86 zł).

Wyliczenie zysku przypadającego na jedną akcję na dzień 31 grudnia 2010 roku oparte było na zysku przypadającym na zwykłych akcjonariuszy w kwocie 754 811 tys. zł (31 grudnia 2009 roku: 504 399 tys. zł) oraz średniej ważonej ilości akcji zwykłych występujących w roku zakończonym 31 grudnia 2010 roku w liczbie 130 659 600 (31 grudnia 2009 roku: 130 659 600).

Bank nie posiada rozważających potencjalnych akcji zwykłych.

17. Zestawienie zmian w pozostałych całkowitych dochodach

Odroczony podatek dochodowy i reklasyfikacje ujęte w pozostałych całkowitych dochodach dotyczą wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży (AFS).

<i>w tys. zł</i>	Kwota brutto	Odroczony podatek dochodowy	Kwota netto
Stan na dzień 1 stycznia 2010 roku	(100 190)	19 164	(81 026)
Zmiana wyceny AFS	172 173	(38 859)	133 314
Wycena sprzedanych AFS przeniesiona do rachunku zysków i strat	(119 921)	22 785	(97 136)
Stan na dzień 31 grudnia 2010 roku	(47 938)	3 090	(44 848)

<i>w tys. zł</i>	Kwota brutto	Odroczony podatek dochodowy	Kwota netto
Stan na dzień 1 stycznia 2009 roku	(177 832)	33 722	(144 110)
Zmiana wyceny AFS	155 487	(29 349)	126 138
Wycena sprzedanych AFS przeniesiona do rachunku zysków i strat	(77 845)	14 791	(63 054)
Stan na dzień 31 grudnia 2009 roku	(100 190)	19 164	(81 026)

18. Kasa, operacje z Bankiem Centralnym

<i>w tys. zł</i>	31.12.2010	31.12.2009
Środki pieniężne w kasie	475 227	478 114
Środki na rachunku bieżącym w Banku Centralnym	2 731 327	3 635 241
	3 206 554	4 113 355

Na rachunku bieżącym w Narodowym Banku Polskim (NBP) utrzymywana jest rezerwa obowiązkowa, której deklarowana wysokość na dzień 31 grudnia 2010 roku wynosiła 842 441 tys. zł (31 grudnia 2009 roku: 776 347 tys. zł). Rezerwa obowiązkowa może być wykorzystywana przez Grupę pod warunkiem, że suma średniego miesięcznego salda na rachunku bieżącym w NBP nie jest mniejsza od poziomu deklarowanego.

19. Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu

<i>w tys. zł</i>	31.12.2010	31.12.2009
------------------	------------	------------

Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu

Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu

Obligacje i bony wyemitowane przez:

banki	37 577	40 729
podmioty finansowe	63 111	-

<i>w tys. zł</i>	31.12.2010	31.12.2009
Skarb Państwa	1 495 597	2 235 064
	1 596 285	2 275 793
<i>z tego:</i>		
notowane na giełdzie	1 461 545	2 274 966
nienotowane na giełdzie	134 740	827
Instrumenty kapitałowe przeznaczone do obrotu	1 758	27 483
<i>z tego:</i>		
notowane na giełdzie	1 758	27 483
Instrumenty pochodne	2 397 873	3 093 849
	3 995 916	5 397 125

Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu

<i>w tys. zł</i>	31.12.2010	31.12.2009
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych	279 344	10 412
Instrumenty pochodne	2 525 093	3 098 081
	2 804 437	3 108 493

Na dzień 31 grudnia 2010 roku oraz 31 grudnia 2009 roku Grupa nie posiadała aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych w momencie początkowego ujęcia do wyceny według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Na dzień 31 grudnia 2010 roku aktywa z tytułu transakcji instrumentami pochodnymi zawierają odpisy dotyczące korekty wyceny z tytułu podwyższonego ryzyka kredytowego kontrahenta na niezapadłe transakcje w kwocie 25 391 tys. zł (31 grudnia 2009 roku: 47 239 tys. zł).

Instrumenty pochodne na dzień 31 grudnia 2010 roku

w tys. zł

	Wartość nominalna instrumentów o terminie pozostającym do realizacji					Wartości godziwe	
	do 3 miesięcy	powyżej 3 miesięcy do 1 roku	powyżej 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem	Aktywa	Pasywa
<i>Instrumenty stopy procentowej</i>	41 433 445	70 139 648	59 349 977	16 361 845	187 284 915	2 000 498	2 142 072
- FRA - kupno	19 079 500	22 150 000	1 650 000	-	42 879 500	2 129	11 421
- FRA - sprzedaż	16 250 000	22 150 000	1 650 000	-	40 050 000	11 011	1 826
- swapy odsetkowe (IRS)	5 162 459	21 614 707	48 607 127	14 504 988	89 889 281	1 733 129	1 869 777
- swapy odsetkowo-walutowe (CIRS)	847 391	994 510	5 810 840	1 856 857	9 509 598	251 565	256 330
- opcje na stopę procentową zakupione	-	-	816 005	-	816 005	2 152	-
- opcje na stopę procentową sprzedane	-	-	816 005	-	816 005	-	2 152
- kontrakty futures – kupno*	94 095	1 174 800	-	-	1 268 895	379	198
- kontrakty futures – sprzedaż*	-	2 055 631	-	-	2 055 631	133	368
<i>Instrumenty walutowe</i>	9 998 641	9 698 311	1 843 113	17 156	9 998 641	374 947	360 340
- FX forward	1 691 918	1 403 638	816 314	17 156	1 691 918	69 382	98 878
- FX swap	6 527 372	4 765 592	612 453	-	6 527 372	140 204	95 768
- opcje walutowe zakupione	855 241	1 690 132	197 971	-	855 241	165 324	37
- opcje walutowe sprzedane	924 110	1 838 949	216 375	-	924 110	37	165 657
<i>Transakcje na papierach wartościowych</i>	643 560	22 516	33 386	-	699 462	4 554	4 807
- opcje na akcje zakupione	3 040	11 258	16 693	-	30 991	3 416	640
- opcje na akcje sprzedane	3 040	11 258	16 693	-	30 991	640	3 416
- kontrakty futures	1 438	-	-	-	1 438	-	-
- papiery wartościowe zakupione do otrzymania	194 702	-	-	-	194 702	70	278
- papiery wartościowe sprzedane do wydania	441 340	-	-	-	441 340	428	473
<i>Transakcje związane z towarami</i>	1 023 475	842 383	-	-	1 865 858	17 874	17 874
- swap	376 175	221 747	-	-	597 922	15 424	15 424
- opcje kupione	323 650	310 318	-	-	633 968	2 450	-
- opcje sprzedane	323 650	310 318	-	-	633 968	-	2 450
<i>Instrumenty pochodne ogółem</i>	53 099 121	80 702 858	61 226 476	16 379 001	211 407 456	2 397 873	2 525 093

*Instrumenty znajdujące się w obrocie giełdowym

Instrumenty pochodne na dzień 31 grudnia 2009 roku

w tys. zł

	Wartość nominalna instrumentów o terminie pozostającym do realizacji					Wartości godziwe	
	do 3 miesięcy	powyżej 3 miesięcy do 1 roku	powyżej 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem	Aktywa	Pasywa
<i>Instrumenty stopy procentowej</i>	11 356 209	45 658 001	51 760 004	23 799 938	132 574 152	2 317 902	2 418 582
- FRA - kupno	250 000	10 919 000	2 750 000	-	13 919 000	1 522	12 251
- FRA - sprzedaż	250 000	11 219 000	2 250 000	-	13 719 000	21 995	1 253
- swapy odsetkowe (IRS)	10 544 158	21 720 494	41 436 942	21 509 491	95 211 085	1 910 645	2 031 785
- swapy odsetkowo-walutowe (CIRS)	273 585	1 034 327	3 667 864	2 290 447	7 266 223	377 912	367 735
- opcje na stopę procentową zakupione	-	-	827 599	-	827 599	5 237	-
- opcje na stopę procentową sprzedane	-	-	827 599	-	827 599	-	5 237
- kontrakty futures – kupno*	25 172	-	-	-	25 172	-	278
- kontrakty futures – sprzedaż*	13 294	765 180	-	-	778 474	591	43
<i>Instrumenty walutowe</i>	9 204 422	4 772 425	3 611 725	732 273	18 320 845	769 890	673 672
- FX forward	1 935 529	1 474 572	589 667	374 937	4 374 705	223 123	58 684
- FX swap	5 089 683	804 332	201 325	-	6 095 340	105 279	142 806
- opcje walutowe zakupione	1 088 061	1 265 370	1 460 024	169 122	3 982 577	441 429	59
- opcje walutowe sprzedane	1 091 149	1 228 151	1 360 709	188 214	3 868 223	59	472 123
<i>Transakcje na papierach wartościowych</i>	153 350	12 000	51 640	-	216 990	5 751	5 521
- opcje na akcje zakupione	-	6 000	25 820	-	31 820	4 848	657
- opcje na akcje sprzedane	-	6 000	25 820	-	31 820	657	4 848
- kontrakty futures	28 642	-	-	-	28 642	-	-
- papiery wartościowe zakupione do otrzymania	44 887	-	-	-	44 887	120	14
- papiery wartościowe sprzedane do wydania	79 821	-	-	-	79 821	126	2
<i>Transakcje związane z towarami</i>	-	13 176	-	-	13 176	306	306
- opcje kupione	-	6 588	-	-	6 588	228	78
- opcje sprzedane	-	6 588	-	-	6 588	78	228
<i>Instrumenty pochodne ogółem</i>	20 657 856	50 602 252	55 423 369	24 532 211	151 125 163	3 093 849	3 098 081

*Instrumenty znajdujące się w obrocie giełdowym

20. Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży

<i>w tys. zł</i>	31.12.2010	31.12.2009
Obligacje i bony wyemitowane przez:		
banki centralne	5 994 140	-
pozostałe banki	535 180	-
podmioty niefinansowe	165 075	34 230
Skarb Państwa	6 334 859	8 236 979
instytucje samorządowe	-	19 016
	13 029 254	8 290 225
<i>z tego:</i>		
<i>notowane na giełdzie</i>	<i>5 874 033</i>	<i>7 911 470</i>
<i>nienotowane na giełdzie</i>	<i>7 155 221</i>	<i>378 755</i>

Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży przedstawia się następująco:

<i>w tys. zł</i>	2010	2009
Stan na dzień 1 stycznia	8 290 225	10 814 828
Zwiększenia (z tytułu):		
nabycia	309 015 102	135 224 724
aktualizacji wyceny	52 252	78 825
różnic kursowych	-	-
rozliczenia dyskonta, premii, odsetek	395 326	170 712
Zmniejszenia (z tytułu):		
sprzedaży	(304 613 366)	(137 824 808)
różnic kursowych	(61 060)	(29 088)
rozliczenia dyskonta, premii, odsetek	(49 225)	(144 968)
Stan na dzień 31 grudnia	13 029 254	8 290 225

21. Inwestycje kapitałowe wyceniane metodą praw własności

<i>w tys. zł</i>	31.12.2010	31.12.2009
Akcje i udziały w jednostkach zależnych	56 332	56 895
<i>z tego:</i>		
<i>nienotowane na giełdzie</i>	<i>56 332</i>	<i>56 895</i>

Zmiana stanu inwestycji kapitałowych wycenianych metodą praw własności przedstawia się następująco:

<i>w tys. zł</i>	2010	2009
Stan na dzień 1 stycznia	56 895	56 469
Zwiększenia (z tytułu):		
aktualizacji wyceny	714	702
Zmniejszenia (z tytułu):		
aktualizacji wyceny	(1 277)	(276)
Stan na dzień 31 grudnia	56 332	56 895

22. Pozostałe inwestycje kapitałowe*w tys. zł*

	31.12.2010	31.12.2009
Akcje i udziały w innych jednostkach	66 464	52 194
Utrata wartości	(42 515)	(28 054)
	23 949	24 140
<i>z tego:</i>		
notowane na giełdzie	25	3 803
nienotowane na giełdzie	23 924	20 337

Zmiana stanu pozostałych inwestycji kapitałowych przedstawia się następująco:

w tys. zł

	2010	2009
Stan na dzień 1 stycznia	24 140	11 095
Zwiększenia (z tytułu):		
przejęcia za wierzytelności*	18 074	14 259
Zmniejszenia (z tytułu):		
sprzedaży	(3 803)	(1 214)
aktualizacji wyceny	(14 462)	-
Stan na dzień 31 grudnia	23 949	24 140

*W dniu 26 maja 2010 roku, w wyniku uprawomocnienia się postanowienia sądu o zatwierdzeniu planu restrukturyzacji dotyczący wierzytelności układowych Odlewni Polskich S.A. („ODLEWNIE”), nastąpiła konwersja wierzytelności przysługującej Bankowi Handlowemu w Warszawie S.A. wobec ODLEWNI z tytułu zawartych umów transakcji terminowych/pochodnych na 3 495 248 akcji ODLEWNI stanowiących około 16,9% udział w kapitale zakładowym ODLEWNI i 16,9% w głosach na Walnym Zgromadzeniu.

*W listopadzie 2010 roku w wyniku postępowania układowego nastąpiła konwersja wierzytelności przysługującej Bankowi Handlowemu w Warszawie S.A. wobec Kuźni Polskiej S.A. („KUŹNIA”) z tytułu zawartych umów transakcji terminowych/pochodnych na 1 122 996 akcji KUŹNI stanowiących około 5,2% udział w kapitale zakładowym KUŹNI i 5,2% w głosach na Walnym Zgromadzeniu.

*W dniu 23 września 2009 roku, w wyniku uprawomocnienia się postanowienia sądu o zatwierdzeniu układu w postępowaniu naprawczym Polskiego Koncernu Mięsnego Duda S.A. (DUDA) z wierzycielami, nastąpiła konwersja wierzytelności przysługującej Bankowi Handlowemu w Warszawie S.A. wobec DUDA z tytułu zawartych umów transakcji terminowych/pochodnych na 20 369 538 akcji DUDA stanowiących około 9% udział w kapitale zakładowym DUDA i 9% w głosach na Walnym Zgromadzeniu.

Informacje finansowe dotyczące jednostek podporządkowanych
31.12.2010

Jednostki podporządkowane konsolidowane metodą pełną

w tys. zł

Nazwa jednostki	Siedziba	Przedmiot przedsiębiorstwa	Charakter powiązania kapitałowego	Udział w kapitale w %	Aktywa	Zobowiązania	Kapitał	Przychody	Zysk/Strata
HANDLOWY-LEASING Sp. z o.o	Warszawa	Działalność leasingowa	Jednostka zależna	97,47	908 223	760 756	147 467	53 854	(10 720)
HANDLOWY INVESTMENTS S.A. ^{1/}	Luksemburg	Działalność inwestycyjna	Jednostka zależna	100,00	29 574	127	29 447	1 859	1 516
DOM MAKLERSKI BANKU HANDLOWEGO S.A.	Warszawa	Działalność maklerska	Jednostka zależna	100,00	535 042	428 192	106 850	115 643	23 443
PPH SPOMASZ Sp. z o.o. w likwidacji	Warszawa	Nie prowadzi działalności	Jednostka zależna	100,00	Jednostka postawiona w stan likwidacji				

Pozostałe jednostki

w tys. zł

Nazwa jednostki	Siedziba	Przedmiot przedsiębiorstwa	Charakter powiązania kapitałowego	Udział w kapitale w %	Wartość bilansowa udziałów/akcji	Aktywa	Zobowiązania	Kapitał	Przychody	Zysk/Strata
BANK ROZWOJU CUKROWNICTWA* S.A. w likwidacji	Poznań	Bankowość	Jednostka zależna	100,00	41 451	Jednostka postawiona w stan likwidacji				
HANDLOWY INVESTMENTS II S.a.r.l.	Luksemburg	Działalność inwestycyjna	Jednostka zależna	80,97	7 134	7 151	192	6 959	433	308
HANDLOWY INWESTYCJE Sp. z o.o. ^{2/}	Warszawa	Działalność inwestycyjna	Jednostka zależna	100,00	7 747	15 860	4 922	10 938	2 299	103

Przedstawione dane finansowe jednostek dostępne na dzień sporządzenia sprawozdania, pochodzą z niezbadanych sprawozdań finansowych jednostek.

Objaśnienie zależności pośrednich:

1/ Pośrednie powiązania poprzez Handlowy Investments S.A

Nazwa jednostki	Siedziba	Przedmiot przedsiębiorstwa	Charakter powiązania kapitałowego	Udział w kapitale w %	Wartość bilansowa udziałów/akcji	Aktywa	Zobowiązania	Kapitał	Przychody	Zysk/Strata
HANDLOWY INVESTMENTS II S.a.r.l.	Luksemburg	Działalność inwestycyjna	Jednostka zależna	19,03	32	7 151	192	6 959	433	308

2/ Pośrednie powiązania poprzez Handlowy Inwestycje Sp. z o.o.

Nazwa jednostki	Siedziba	Przedmiot przedsiębiorstwa	Charakter powiązania kapitałowego	Udział w kapitale w %	Wartość bilansowa udziałów/akcji	Aktywa	Zobowiązania	Kapitał	Przychody	Zysk/Strata
HANDLOWY-LEASING Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność leasingowa	Jednostka zależna	2,53	3 125	908 223	760 756	147 467	53 854	(10 720)

Przedstawione dane finansowe jednostek dostępne na dzień sporządzenia sprawozdania, pochodzą z niezbadanych sprawozdań finansowych jednostek.

Informacje finansowe dotyczące jednostek podporządkowanych
31.12.2009

Jednostki podporządkowane konsolidowane metodą pełną

w tys. zł

Nazwa jednostki	Siedziba	Przedmiot przedsiębiorstwa	Charakter powiązania kapitałowego	Udział w kapitale w %	Aktywa	Zobowiązania	Kapitał	Przychody	Zysk/Strata
HANDLOWY-LEASING Sp. z o.o	Warszawa	Działalność leasingowa	Jednostka zależna	97,47	1 165 776	1 007 589	158 187	168 362	(15 730)
HANDLOWY INVESTMENTS S.A. ^{1/}	Luksemburg	Działalność inwestycyjna	Jednostka zależna	100,00	29 230	239	28 991	1 755	1 588
DOM MAKLERSKI BANKU HANDLOWEGO S.A.	Warszawa	Działalność maklerska	Jednostka zależna	100,00	652 791	562 543	90 248	62 736	7 542
PPH SPOMASZ Sp. z o.o. w likwidacji	Warszawa	Nie prowadzi działalności	Jednostka zależna	100,00	Jednostka postawiona w stan likwidacji				

Pozostałe jednostki

w tys. zł

Nazwa jednostki	Siedziba	Przedmiot przedsiębiorstwa	Charakter powiązania kapitałowego	Udział w kapitale w %	Wartość bilansowa udziałów/akcji	Aktywa	Zobowiązania	Kapitał	Przychody	Zysk/Strata
BANK ROZWOJU CUKROWNICTWA* S.A. w likwidacji	Poznań	Bankowość	Jednostka zależna	100,00	40 738	Jednostka postawiona w stan likwidacji				
HANDLOWY INVESTMENTS II S.a.r.l.	Luksemburg	Działalność inwestycyjna	Jednostka zależna	80,97	7 135	7 138	211	6 927	290	104
HANDLOWY INWESTYCJE Sp. z o.o. ^{2/}	Warszawa	Działalność inwestycyjna	Jednostka zależna	100,00	9 022	16 830	5 650	11 180	512	345

* W dniu 2 marca 2009 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Banku Rozwoju Cukrownictwa S.A. z siedzibą w Poznaniu („BRC”) podjęło uchwałę o rozwiązaniu Spółki i postawieniu jej w stan dobrowolnej likwidacji. Po zatwierdzeniu programu dobrowolnej likwidacji Spółki przez Komisję Nadzoru Finansowego rozpoczęty został proces likwidacji BRC.

Przedstawione dane finansowe jednostek dostępne na dzień sporządzenia sprawozdania, pochodzą ze zbadanych sprawozdań finansowych jednostek, z wyjątkiem Handlowy Investments S.A., Handlowy Investments II S.a.r.l., PPH Spomasz Sp. z o.o. w likwidacji i Bank Rozwoju Cukrownictwa S.A. w likwidacji.

Objaśnienie zależności pośrednich:

1/ Pośrednie powiązania poprzez Handlowy Investments S.A

Nazwa jednostki	Siedziba	Przedmiot przedsiębiorstwa	Charakter powiązania kapitałowego	Udział w kapitale w %	Wartość bilansowa udziałów/akcji	Aktywa	Zobowiązania	Kapitał	Przychody	Zysk/Strata
HANDLOWY INVESTMENTS II S.a.r.l.	Luksemburg	Działalność inwestycyjna	Jednostka zależna	19,03	1 677	7 138	211	6 927	290	104

2/ Pośrednie powiązania poprzez Handlowy Inwestycje Sp. z o.o.

Nazwa jednostki	Siedziba	Przedmiot przedsiębiorstwa	Charakter powiązania kapitałowego	Udział w kapitale w %	Wartość bilansowa udziałów/akcji	Aktywa	Zobowiązania	Kapitał	Przychody	Zysk/Strata
HANDLOWY-LEASING Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność leasingowa	Jednostka zależna	2,53	3 125	1 165 776	1 007 589	158 187	168 362	(15 730)

Przedstawione dane finansowe jednostek dostępne na dzień sporządzenia sprawozdania, pochodzą ze zbadanych sprawozdań finansowych jednostek, z wyjątkiem Handlowy Investments S.A., Handlowy Investments II S.a.r.l., PPH Spomasz Sp. z o.o. w likwidacji i Bank Rozwoju Cukrownictwa S.A. w likwidacji.

23. Kredyty, pożyczki i inne należności***Kredyty, pożyczki i inne należności (wg struktury rodzajowej)***

<i>w tys. zł</i>	31.12.2010	31.12.2009
<i>Kredyty, pożyczki i inne należności od sektora finansowego</i>		
rachunki bieżące w bankach	95 235	20 036
kredyty, lokaty i pożyczki, w tym:	2 505 873	3 769 573
<i>lokaty w bankach</i>	1 977 502	3 380 479
skupione wierzytelności	15 522	14 774
zrealizowane gwarancje i poręczenia	-	-
należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	316 086	992 911
inne należności	39 144	27 588
Łączna wartość brutto	2 971 860	4 824 882
odpisy z tytułu utraty wartości	(22 021)	(22 320)
Łączna wartość netto	2 949 839	4 802 562
<i>Kredyty, pożyczki i inne należności od sektora niefinansowego</i>		
kredyty i pożyczki	11 182 107	11 882 677
nienotowane dłużne papiery wartościowe	141 459	-
skupione wierzytelności	685 624	359 982
zrealizowane gwarancje i poręczenia	3 574	18 733
inne należności	918 038	1 152 736
Łączna wartość brutto	12 930 802	13 414 128
odpisy z tytułu utraty wartości	(1 337 393)	(1 439 435)
Łączna wartość netto	11 593 409	11 974 693
<i>Kredyty, pożyczki i inne należności</i>	14 543 248	16 777 255

Należności z tytułu leasingu finansowego

Grupa prowadzi działalność leasingową poprzez spółkę zależną Handlowy-Leasing Sp. z o.o. Grupa zawiera jako leasingodawca transakcje leasingu finansowego, których głównym przedmiotem są środki transportu, maszyny i urządzenia techniczne.

Pozycja aktywów „Kredyty, pożyczki i inne należności od sektora niefinansowego” zawiera następujące pozycje dotyczące należności z tytułu leasingu finansowego:

<i>w tys. zł</i>	31.12.2010	31.12.2009
Należności (brutto) z tytułu leasingu finansowego	1 019 459	1 253 065
Niezrealizowane przychody finansowe	(76 593)	(102 501)
Należności (netto) z tytułu leasingu finansowego	942 866	1 150 564

Na dzień 31 grudnia 2010 roku odpisy z tytułu utraty wartości na nieściągalne należności z tytułu umów leasingu finansowego wynosiły 80 534 tys. zł (31 grudnia 2009 roku: 73 600 tys. zł).

Przychody z tytułu umów leasingu finansowego prezentowane są w pozycji przychodów z tytułu odsetek.

24. Utrata wartości kredytów, pożyczek i innych należności

Zmiana stanu utraty wartości kredytów, pożyczek i innych należności przedstawia się następująco:

<i>w tys. zł</i>	2010	2009
Stan na dzień 1 stycznia	1 461 755	1 464 793
Z czego dotyczy:		
Należności od banków	766	4 041
Należności od pozostałych klientów sektora finansowego i niefinansowego	1 460 989	1 460 752
Zmiany stanu odpisów z tytułu utraty wartości:	(102 341)	(3 038)
Utworzenie odpisów na kredyty, pożyczki i inne należności	620 792	761 272
Utworzenie odpisów na należności z tytułu zapadłych transakcji instrumentami pochodnymi	(10 178)	104 163
Spisane należności w ciężar odpisów	(187 807)	(103 287)
Rozwiązanie odpisów na kredyty, pożyczki i inne należności	(368 956)	(368 091)
Sprzedaż wierzytelności	(167 053)	(425 596)
Przeniesienie z innej grupy aktywów	1 236	32 280
Inne	9 625	(3 779)
Stan na dzień 31 grudnia	1 359 414	1 461 755

Z czego dotyczy:

Należności od banków	493	766
Należności od pozostałych klientów sektora finansowego i niefinansowego	1 358 921	1 460 989

Na bilans zamknięcia utraty wartości rozpoznanej na należności od klientów składały się następujące kategorie:

<i>w tys. zł</i>	31.12.2010	31.12.2009
Utrata wartości oceniana portfelowo	730 955	547 973
Utrata wartości oceniana indywidualnie	457 215	771 034
Odpis na poniesione niezidentyfikowane straty (IBNR)	171 244	142 748

25. Rzeczowe aktywa trwałe***Nieruchomości i wyposażenie***

<i>w tys. zł</i>	Grunty i budynki	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne środki trwałe	W budowie	Razem
Wartość brutto						
Stan na dzień 1 stycznia 2009	721 768	981	71 852	560 339	13 531	1 368 471
Zwiększenia:						
Zakupy	393	-	6 136	10 912	14 377	31 818
Reklasyfikacje	17 300	-	-	5 433	(22 733)	-
Inne zwiększenia	-	-	-	411	-	411
Zmniejszenia:						
Zbycia	(5 989)	-	(18 925)	(1 831)	-	(26 745)
Likwidacje	(9 120)	-	(99)	(31 548)	-	(40 767)
Zaklasyfikowanie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	(17 267)	-	-	(514)	-	(17 781)
Inne zmniejszenia	(2 416)	(78)	(249)	(5 961)	(3 778)	(12 482)
Stan na dzień 31 grudnia 2009	704 669	903	58 715	537 241	1 397	1 302 925

w tys. zł

	Grunty i budynki	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne środki trwałe	W budowie	Razem
Stan na dzień 1 stycznia 2010	704 669	903	58 715	537 241	1 397	1 302 925
<i>Zwiększenia:</i>						
Zakupy	88	5	14 632	12 080	11 075	37 880
Reklasyfikacje	4 023	-	-	2 466	(6 489)	-
Inne zwiększenia	-	-	-	-	-	-
<i>Zmniejszenia:</i>						
Zbycia	(16 886)	(12)	(9 761)	(6 036)	-	(32 695)
Likwidacje	(9 417)	-	-	(65 343)	-	(74 760)
Inne zmniejszenia	(196)	-	-	(3 692)	(1 139)	(5 027)
Stan na dzień 31 grudnia 2010	682 281	896	63 586	476 716	4 844	1 228 323
<i>Amortyzacja (Umorzenie)</i>						
Stan na dzień 1 stycznia 2009	290 841	929	21 854	501 208	-	814 832
<i>Zwiększenia:</i>						
Koszty umorzenia za okres	27 311	23	8 659	27 892	-	63 885
Inne zwiększenia	-	-	-	266	-	266
<i>Zmniejszenia:</i>						
Zbycia	(2 210)	(3)	(13 664)	(1 739)	-	(17 616)
Likwidacje	(8 084)	-	-	(31 009)	-	(39 093)
Zaklasyfikowanie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	(5 271)	-	-	(454)	-	(5 725)
Inne zmniejszenia	-	(48)	(120)	(340)	-	(508)
Stan na dzień 31 grudnia 2009	302 587	901	16 729	495 824	-	816 041
Stan na dzień 1 stycznia 2010	302 587	901	16 729	495 824	-	816 041
<i>Zwiększenia:</i>						
Koszty umorzenia za okres	20 205	5	8 436	20 198	-	48 844
Inne zwiększenia	-	-	-	183	-	183
<i>Zmniejszenia:</i>						
Zbycia	(5 435)	(11)	(5 672)	(6 007)	-	(17 125)
Likwidacje	(8 241)	-	-	(64 752)	-	(72 993)
Inne zmniejszenia	-	-	-	(3 692)	-	(3 692)
Stan na dzień 31 grudnia 2010	309 116	895	19 493	441 754	-	771 258
Wartość bilansowa						
Na dzień 1 stycznia 2009	430 927	52	49 998	59 131	13 531	553 639
Na dzień 31 grudnia 2009	402 082	2	41 986	41 417	1 397	486 884
Na dzień 1 stycznia 2010	402 082	2	41 986	41 417	1 397	486 884
Na dzień 31 grudnia 2010	373 165	1	44 093	34 962	4 844	457 065

Nieruchomości stanowiące inwestycje

W ciągu 2010 roku i 2009 roku wartość rzeczowych aktywów trwałych stanowiących inwestycje nie uległa zmianie i na dzień 31 grudnia 2010 roku oraz 31 grudnia 2009 roku wynosiła 18 308 tys. zł.

26. Wartości niematerialne

w tys. zł

	Wartość firmy	Koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	Oprogramowanie komputerowe	Inne wartości niematerialne	Zaliczki na wartości niematerialne	Razem
Wartość brutto						
Stan na dzień 1 stycznia 2009	1 245 976	2 582	252 003	18 857	3 660	1 523 078
<i>Zwiększenia:</i>						
Zakupy	-	519	5 763	1	9 219	15 502
<i>Zmniejszenia:</i>						
Reklasyfikacje	-	-	6 474	-	(6 505)	(31)
Inne zmniejszenia	-	(333)	(1 275)	-	-	(1 608)
Stan na dzień 31 grudnia 2009	1 245 976	2 768	262 965	18 858	6 393	1 536 960
Stan na dzień 1 stycznia 2010	1 245 976	2 768	262 965	18 858	6 393	1 536 960
<i>Zwiększenia:</i>						
Zakupy	-	-	4 700	1	12 778	17 479
<i>Zmniejszenia:</i>						
Reklasyfikacje	-	-	14 388	-	(14 436)	(48)
Inne zmniejszenia	-	(614)	(8 412)	-	-	(9 026)
Stan na dzień 31 grudnia 2010	1 245 976	2 154	273 641	18 859	4 735	1 545 365
Amortyzacja (Umorzenie)						
Stan na dzień 1 stycznia 2009	-	1 674	221 375	16 703	-	239 752
<i>Zwiększenia:</i>						
Koszty umorzenia za okres		198	13 061	1 705		14 964
Inne zwiększenia		-	4	-		4
<i>Zmniejszenia:</i>						
Inne zmniejszenia	-	(333)	(1)	-	-	(334)
Stan na dzień 31 grudnia 2009	-	1 539	234 439	18 408	-	254 386
Stan na dzień 1 stycznia 2009	-	1 539	234 439	18 408	-	254 386
<i>Zwiększenia:</i>						
Koszty umorzenia za okres	-	105	13 103	427	-	13 635
Inne zwiększenia	-	-	-	-	-	-
<i>Zmniejszenia:</i>						
Inne zmniejszenia	-	(2)	(8 411)	-	-	(8 413)
Stan na dzień 31 grudnia 2009	-	1 642	239 131	18 835	-	259 608
Wartość bilansowa						
Na dzień 1 stycznia 2009	1 245 976	908	30 628	2 154	3 660	1 283 326
Na dzień 31 grudnia 2009	1 245 976	1 229	28 526	450	6 393	1 282 574
Na dzień 1 stycznia 2010	1 245 976	1 229	28 526	450	6 393	1 282 574
Na dzień 31 grudnia 2010	1 245 976	512	34 510	24	4 735	1 285 757

Na dzień 31 grudnia 2010 roku wartość firmy obejmuje kwotę 1 243 645 tys. zł powstałą w wyniku połączenia Banku Handlowego w Warszawie SA z Citibank (Poland) S.A., które nastąpiło z dniem 28 lutego 2001 roku, oraz kwotę 2 331 tys. zł powstałą w wyniku nabycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa bankowego ABN Amro Bank (Polska) S.A., które nastąpiło z dniem 1 marca 2005 roku.

27. Test utraty wartości dla wartości firmy

Dla potrzeb przeprowadzenia testów na utratę wartości, wartość firmy została przyporządkowana do dwóch ośrodków wypracowujących środki pieniężne: sektora Bankowości Korporacyjnej oraz sektora

Bankowości Detalicznej. W obu przypadkach przyporządkowana wartość firmy jest znacząca w porównaniu z łączną wartością bilansową wartości firmy.

Poniższa tabela prezentuje przyporządkowanie wartości firmy do ośrodków wypracowujących środki pieniężne.

Wartość bilansowa wartości firmy przypisanej do ośrodka

w tys. zł

Sektor Bankowości Korporacyjnej	851 944
Sektor Bankowości Detalicznej	394 032
	1 245 976

Podstawą wyceny wartości odzyskiwalnej ośrodków jest ich wartość użytkowa oszacowana w oparciu o plan finansowy. Plan opiera się na racjonalnych i mających poparcie faktograficzne założeniach, odzwierciedlających ocenę kierownictwa Banku odnośnie przyszłych warunków gospodarczych oraz oczekiwanych wyników działalności Banku. Plan podlega okresowej aktualizacji.

W wycenie wykorzystano stopę dyskontową odpowiadającą wymaganej stopie zwrotu, oszacowanej na bazie modelu wyceny aktywów kapitałowych (CAPM) przy zastosowaniu wartości wskaźnika beta dla sektora bankowego, premii za ryzyko oraz krzywych rentowności obligacji skarbowych. Tak wyliczona stopa dyskontowa na koniec 2010 roku wyniosła 12,9% (w 2009 roku: 11,3%).

Ekstrapolacja przepływów pieniężnych wykraczających poza okres objęty planem finansowym została oparta o stopy wzrostu odzwierciedlające długoterminowy cel inflacyjny NBP, który na dzień 31 grudnia 2010 roku wynosi 2,5 p.p.

Zastosowane stopy wzrostu nie przewyższają długoterminowych średnich stóp wzrostu właściwych dla sektorów Bankowości Korporacyjnej oraz Detalicznej w Polsce.

Zarząd Banku uważa, iż uzasadnione i prawdopodobne zmiany kluczowych założeń przyjętych do wyceny wartości odzyskiwalnej wyodrębnionych ośrodków wypracowujących środki pieniężne nie spowodują, iż wartości bilansowe tych ośrodków przewyższą ich wartości odzyskiwalne.

28. Aktywa i zobowiązania z tytułu podatku dochodowego

w tys. zł	31.12.2010	31.12.2009
Aktywa z tytułu podatku dochodowego*		
Bieżące	75 298	97 657
Odroczone	246 371	378 715
	321 669	476 372

*Rezerwa i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazywane są w bilansie łącznie.

Dodatnie i ujemne różnice przejściowe przyjęte do wyliczenia aktywa i rezerwy z tytułu podatku dochodowego

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego związane są z następującymi pozycjami:

w tys. zł	31.12.2010	31.12.2009
Odsetki naliczone i inne koszty	11 048	10 384
Odpisy aktualizujące	158 778	178 322
Niezrealizowana premia	2 393	15 993
Niezrealizowane koszty wyceny instrumentów finansowych	384 595	445 998
Ujemna wycena papierów wartościowych	1 435	25 541
Przychody pobrane z góry	17 546	21 487
Wycena udziałów	6 982	4 186
Prowizje	9 644	7 475

<i>w tys. zł</i>	31.12.2010	31.12.2009
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	551	17 184
Koszty dotyczące niesymetrycznych transakcji	-	69 399
Koszty świadczeń pracowniczych i inne koszty do zapłacenia	47 695	48 530
Pozostałe	28 952	40 338
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	669 619	884 837

Rezerwa z tytułu podatku odroczonego związana jest z następującymi pozycjami:

<i>w tys. zł</i>	31.12.2010	31.12.2009
Odsetki naliczone (przychód)	30 031	36 910
Niezrealizowana premia od opcji	263	490
Niezrealizowane przychody z tytułu wyceny instrumentów finansowych	339 991	373 646
Niezrealizowane dyskonto od papierów wartościowych	2 713	11 428
Przychody do otrzymania	5 534	7 724
Dodatnia wycena papierów wartościowych	376	29 339
Ulga inwestycyjna	17 796	18 646
Wycena udziałów	889	633
Różnica pomiędzy bilansową a podatkową wartością portfela leasingowego	13 955	22 273
Pozostałe	11 700	5 033
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	423 248	506 122

Aktywa netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	246 371	378 715
--	----------------	----------------

Zmiany różnic przejściowych w ciągu 2010 roku

Zmiany różnic przejściowych dotyczących aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

<i>w tys. zł</i>	Saldo na 1 stycznia 2010	Korekta bilansu otwarcia	Saldo na 1 stycznia 2010 po korekcie bilansu otwarcia	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Zmiany odnoszone na kapitał	Saldo na 31 grudnia 2010
Odsetki naliczone i inne koszty	10 384	-	10 384	664	-	11 048
Odpisy aktualizujące	178 322	(49 298)	129 024	29 754	-	158 778
Niezrealizowana premia	15 993	-	15 993	(13 600)	-	2 393
Niezrealizowane koszty wyceny instrumentów finansowych	445 998	-	445 998	(61 403)	-	384 595
Ujemna wycena papierów wartościowych	25 541	-	25 541	(24 106)	-	1 435
Przychody pobrane z góry	21 487	-	21 487	(3 941)	-	17 546
Wycena udziałów	4 186	-	4 186	2 796	-	6 982
Prowizje	7 475	-	7 475	2 169	-	9 644
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	17 184	-	17 184	-	(16 633)	551
Koszty dotyczące niesymetrycznych transakcji	69 399	(69 399)	-	-	-	-
Koszty świadczeń pracowniczych i inne koszty do zapłacenia	48 530	-	48 530	(835)	-	47 695
Pozostałe	40 338	-	40 338	(10 730)	(656)	28 952
	884 837	(118 697)	766 140	(79 232)	(17 289)	669 619

Zmiany różnic przejściowych dotyczących rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

<i>w tys. zł</i>	Saldo na 1 stycznia 2010	Korekta bilansu otwarcia	Saldo na 1 stycznia 2010 po korekcie bilansu otwarcia	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Zmiany odnoszone na kapitał	Saldo na 31 grudnia 2010
Odsetki naliczone (przychód)	36 910	-	36 910	(6 880)	-	30 030
Niezrealizowana premia od opcji	490	-	490	(227)	-	263
Niezrealizowane przychody z tytułu wyceny instrumentów finansowych	373 646	-	373 646	(33 655)	-	339 991
Niezrealizowane dyskonto od papierów wartościowych	11 428	-	11 428	(8 715)	-	2 713
Przychody do otrzymania	7 724	-	7 724	(2 190)	-	5 534
Dodatnia wycena papierów wartościowych	29 339	-	29 339	(28 963)	-	376
Ulga inwestycyjna	18 646	-	18 646	(850)	-	17 796
Wycena udziałów	633	-	633	256	-	889
Różnica pomiędzy bilansową a podatkową wartością portfela leasingowego	22 273	-	22 273	(8 318)	-	13 955
Pozostałe	5 033	-	5 033	6 668	-	11 701
	506 122	-	506 122	(82 874)	-	423 248
Zmiana aktywa netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	378 715	(118 697)	260 018	3 643	(17 289)	246 371

Zmiany różnic przejściowych w ciągu 2009 roku

Zmiany różnic przejściowych dotyczących aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

<i>w tys. zł</i>	Saldo na 1 stycznia 2009	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Zmiany odnoszone na kapitał	Saldo na 31 grudnia 2009
Odsetki naliczone i inne koszty	10 619	(235)	-	10 384
Odpisy aktualizujące	105 945	72 377	-	178 322
Niezrealizowana premia	19 258	(3 265)	-	15 993
Niezrealizowane koszty wyceny instrumentów finansowych	648 872	(202 874)	-	445 998
Ujemna wycena papierów wartościowych	2 524	23 017	-	25 541
Przychody pobrane z góry	24 148	(2 661)	-	21 487
Wycena udziałów	5 436	(1 250)	-	4 186
Prowizje	5 878	1 597	-	7 475
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	33 721	-	(16 537)	17 184
Koszty dotyczące niesymetrycznych transakcji	69 399	-	-	69 399
Koszty świadczeń pracowniczych i inne koszty do zapłaćenia	48 657	(127)	-	48 530
Pozostałe	58 080	(17 742)	-	40 338
	1 032 537	(131 163)	(16 537)	884 837

Zmiany różnic przejściowych dotyczących rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

<i>w tys. zł</i>	Saldo na 1 stycznia 2009	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Zmiany odnoszone na kapitał	Saldo na 31 grudnia 2009
Odsetki naliczone (przychód)	64 643	(27 733)	-	36 910
Niezrealizowana premia od opcji	212	278	-	490
Niezrealizowane przychody z tytułu wyceny instrumentów finansowych	569 540	(195 894)	-	373 646
Niezrealizowane dyskonto od papierów wartościowych	2 940	8 488	-	11 428
Przychody do otrzymania	9 046	(1 322)	-	7 724
Dodatnia wycena papierów wartościowych	6 005	23 334	-	29 339
Ulga inwestycyjna	19 835	(1 189)	-	18 646
Wycena udziałów	571	62	-	633
Różnica pomiędzy bilansową a podatkową wartością portfela leasingowego	22 866	(593)	-	22 273
Pozostałe	8 451	(3 418)	-	5 033
	704 109	(197 987)	-	506 122
Zmiana aktywa netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	328 428	66 824	(16 537)	378 715

W oparciu o otrzymaną indywidualną interpretację przepisów prawa podatkowego oraz wyrok WSA w Warszawie, Bank dokonał zmiany zasad opodatkowania transakcji IRS/CIRS oraz transakcji zapadłych nierozliczonych instrumentów pochodnych, w efekcie czego Bank dokonał korekt zeznań podatkowych CIT-8 za lata ubiegłe

29. Inne aktywa

<i>w tys. zł</i>	31.12.2010	31.12.2009
Rozrachunki międzybankowe	879	600
Rozrachunki międzyoddziałowe	1 710	-
Rozliczenia z tytułu działalności maklerskiej	359 131	479 836
Przychody do otrzymania	55 415	64 452
Pożyczki dla pracowników z Funduszu Świadczeń Socjalnych	25 941	24 970
Dłużnicy różni	114 105	107 347
Rozliczenia międzyokresowe	12 373	13 151
Pozostałe aktywa	33	28
	569 587	690 384

30. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Na dzień 31 grudnia 2010 roku aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży obejmują nieruchomości własne Grupy o łącznej wartości 9 901 tys. zł (31 grudnia 2009 roku: 19 546 tys. zł), które spełniając kryteria określone w MSSF 5, zostały przekwalifikowane do tej grupy aktywów z rzeczowego majątku trwałego.

Zmiana stanu aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży przedstawia się następująco:

<i>w tys. zł</i>	2010	2009
Stan na dzień 1 stycznia	19 546	35 267
<i>Zwiększenia:</i>		
Przekwalifikowanie z nieruchomości bankowych	-	12 057
<i>Zmniejszenia:</i>		

w tys. zł	2010	2009
Aktualizacja wyceny	-	(12 945)
Zbycie	9 645	(14 833)
Stan na dzień 31 grudnia	9 901	19 546

31. Zobowiązania wobec Banku Centralnego

w tys. zł	31.12.2010	31.12.2009
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	-	973 057
Odsetki naliczone	-	7 389
	-	980 446

32. Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu (wg struktury rodzajowej)

w tys. zł	31.12.2010	31.12.2009
Depozyty sektora finansowego		
Środki na rachunkach bieżących, w tym:	1 492 350	2 240 998
środki na rachunkach bieżących banków	755 445	1 474 356
Depozyty, w tym:	4 512 158	2 490 436
depozyty terminowe banków	2 089 216	157 871
Odsetki naliczone	2 682	3 826
	6 007 190	4 735 260
Depozyty sektora niefinansowego		
Środki na rachunkach bieżących, w tym:	11 912 332	10 611 554
klientów korporacyjnych	5 617 986	3 523 963
klientów indywidualnych	4 320 530	4 545 352
jednostek budżetowych	1 973 816	1 957 517
Depozyty, w tym:	8 493 723	9 939 696
klientów korporacyjnych	6 428 113	7 052 771
klientów indywidualnych	1 397 084	1 790 952
jednostek budżetowych	668 526	690 391
Odsetki naliczone	16 978	20 708
	20 423 033	20 571 958
Depozyty razem	26 430 223	25 307 218
Zobowiązania z tytułu własnej emisji*	11 533	-
Pozostałe zobowiązania		
Kredyty i pożyczki otrzymane	574 780	828 585
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	113 534	-
Inne zobowiązania, w tym:	176 054	221 452
zabezpieczenia pieniężne	96 716	150 976
Odsetki naliczone	2 220	2 582
	866 588	1 052 619
	27 308 344	26 359 837

*Zobowiązania z tytułu własnej emisji*w tys. zł*

Rodzaj wyemitowanych dłużnych instrumentów finansowych	Wartość nominalna	Data emisji	Termin wykupu
Certyfikaty depozytowe	673	02.07.2010	06.01.2012
Certyfikaty depozytowe	6 512	26.10.2010	28.04.2011
Certyfikaty depozytowe	4 344	30.11.2010	30.05.2011
	11 529		

W 2010 roku ramach Programu Emisji Bankowych Papierów Wartościowych Bank dokonał emisji certyfikatów depozytowych („BPW”), której łączna wartość bilansowa na dzień 31 grudnia 2010 roku wynosiła 11 533 tys. zł.

Z zachowaniem warunku utrzymania BPW do daty wykupu emitent zobowiązany jest do wypłaty posiadaczowi w dacie wykupu kwoty do zapłaty, tj. należności głównej oraz kwoty odsetek gwarantowanych i premiowych.

33. Rezerwy*w tys. zł*

	31.12.2010	31.12.2009
Na sprawy sporne	21 702	11 963
Na zobowiązania pozabilansowe	10 538	37 427
	32 240	49 390

Zmiana stanu rezerw przedstawia się następująco:

w tys. zł

	2010	2009
Stan na dzień 1 stycznia	49 390	24 578
Z czego dotyczy:		
Rezerw na sprawy sporne	11 963	5 439
Rezerw na restrukturyzację	-	10 619
Rezerw na zobowiązania pozabilansowe	37 427	8 520
Zwiększenia:		
Utworzenie odpisów na rezerwy w okresie, z tego	66 039	95 823
na sprawy sporne	12 479	12 568
na zobowiązania pozabilansowe	53 560	83 255
Zmniejszenia:		
Wykorzystanie rezerw na restrukturyzację	-	(10 619)
Rozwiązanie rezerw w okresie, z tego:	(82 087)	(60 392)
na sprawy sporne	(2 740)	(6 044)
na zobowiązania pozabilansowe	(79 347)	(54 348)
Przeniesienie do innej grupy aktywów- na zobowiązania pozabilansowe	(1 102)	-
Stan na dzień 31 grudnia	32 240	49 390

34. Inne zobowiązania

<i>w tys. zł</i>	31.12.2010	31.12.2009
Fundusz Świadczeń Socjalnych	57 789	62 307
Rozrachunki międzybankowe	42 667	26 047
Rozrachunki międzyoddziałowe	-	735
Rozliczenia z tytułu działalności maklerskiej	356 820	494 061
Rozliczenia z Urzędem Skarbowym i ZUS	23 277	11 214
Wierzyciele różni	114 599	52 258
Rozliczenia międzyokresowe kosztów:	249 353	247 970
<i>koszty do zapłacenia z tytułu zobowiązań wobec pracowników</i>	78 621	67 064
<i>rezerwa na odprawy emerytalne i nagrody za wieloletnią pracę</i>	38 557	44 230
<i>koszty usług IT i wsparcia operacji bankowych</i>	45 242	40 726
<i>koszty usług doradczych i wsparcia biznesu</i>	33 061	23 292
<i>inne koszty do zapłacenia</i>	53 872	72 658
Przychody przyszłych okresów	35 079	40 916
	879 584	935 508

35. Aktywa i zobowiązania finansowe według terminów zapadalności/wymagalności

Na dzień 31 grudnia 2010 roku

<i>w tys. zł</i>	Nota	Razem	Do 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesięcy	Od 3 miesięcy do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Ponad 5 lat
<i>Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu</i>							
Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	19	1 596 285	-	-	567 994	882 220	146 071
<i>Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży</i>							
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	20	13 029 254	6 159 215	-	-	5 117 820	1 752 219
<i>Kredyty, pożyczki i inne należności (brutto)</i>							
Kredyty, pożyczki i inne należności od sektora finansowego, z tego:	23	2 971 860	2 664 640	6 928	40 471	245 000	14 821
<i>od banków i pozostałych monetarnych instytucji finansowych</i>	23	2 272 395	2 261 935	6 928	3 532	-	-
<i>od pozostałych instytucji finansowych</i>	23	699 465	402 705	-	36 939	245 000	14 821
Kredyty, pożyczki i inne należności od sektora niefinansowego	23	12 930 802	6 911 997	550 050	1 764 519	3 278 466	425 770
<i>Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu</i>							
Sektora finansowego, z tego:	32	6 701 651	5 885 122	198 601	519 913	65 545	32 470
<i>banków i pozostałych monetarnych instytucji finansowych</i>	32	3 437 744	2 632 708	190 109	519 213	63 849	31 865
<i>pozostałych instytucji finansowych</i>	32	3 263 907	3 252 414	8 492	700	1 696	605
Sektora niefinansowego	32	20 606 693	19 376 573	708 134	471 013	50 906	67

Na dzień 31 grudnia 2009 roku

<i>w tys. zł</i>	Nota	Razem	Do 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesięcy	Od 3 miesięcy do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Ponad 5 lat
<i>Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu</i>							
Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	19	2 275 793	10 743	1 344 611	73 092	791 478	55 869
<i>Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży</i>							
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	20	8 290 225	-	-	1 542 926	3 941 319	2 805 980
<i>Kredyty, pożyczki i inne należności (brutto)</i>							
Kredyty, pożyczki i inne należności od sektora finansowego, z tego:	23	4 824 882	3 757 398	61 481	991 751	-	14 252
<i>od banków i pozostałych monetarnych instytucji finansowych</i>	23	3 481 974	3 414 497	61 481	5 996	-	-
<i>od pozostałych instytucji finansowych</i>	23	1 342 908	342 901	-	985 755	-	14 252
Kredyty, pożyczki i inne należności od sektora niefinansowego	23	13 414 128	6 963 244	773 332	1 378 974	3 854 361	444 217
<i>Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu</i>							
Sektora finansowego, z tego:	32	5 567 570	4 627 120	69 947	766 169	6 617	97 717
<i>banków i pozostałych monetarnych instytucji finansowych</i>	32	2 473 851	1 616 745	3 616	753 723	2 050	97 717
<i>pozostałych instytucji finansowych</i>	32	3 093 719	3 010 375	66 331	12 446	4 567	-
Sektora niefinansowego	32	20 792 267	19 077 658	1 193 358	493 477	27 709	65

36. Kapitały

Kapitał zakładowy

Seria/ emisja	Rodzaj Akcji	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji dywidendy	Prawo do dywidendy (od daty)
A	na okaziciela	akcje zwykłe	-	65 000 000	260 000	w całości opłacony	27.03.97r.	01.01.97r.
B	na okaziciela	akcje zwykłe	-	1 120 000	4 480	w całości opłacony	27.10.98r.	01.01.97r.
B	na okaziciela	akcje zwykłe	-	1 557 500	6 230	w całości opłacony	25.06.99r.	01.01.97r.
B	na okaziciela	akcje zwykłe	-	2 240 000	8 960	w całości opłacony	16.11.99r.	01.01.97r.
B	na okaziciela	akcje zwykłe	-	17 648 500	70 594	w całości opłacony	24.05.02r.	01.01.97r.
B	na okaziciela	akcje zwykłe	-	5 434 000	21 736	w całości opłacony	16.06.03r.	01.01.97r.
C	na okaziciela	akcje zwykłe	-	37 659 600	150 638	przeniesienie majątku CPSA na Bank	28.02.01r.	01.01.00r.
				130 659 600	522 638			

Wartość nominalna jednej akcji = 4,00 zł

Na dzień 31 grudnia 2010 roku kapitał zakładowy Banku wynosił 522 638 400 zł i podzielony był na 130 659 600 akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 4 zł każda i w okresie od 31 grudnia 2009 roku nie uległ zmianie.

Bank nie emitował akcji uprzywilejowanych.

Lista akcjonariuszy

Poniższa tabela przedstawia akcjonariuszy posiadających na dzień 31 grudnia 2010 roku oraz 31 grudnia 2009 roku co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu lub co najmniej 5% kapitału zakładowego Banku:

	Wartość akcji (w tys. zł)	Liczba akcji	Akcje %	Liczba głosów na WZ	Głosy w WZ %
Citibank Overseas Investment Corporation, USA	391 979	97 994 700	75,0	97 994 700	75,0
Pozostali akcjonariusze	130 659	32 664 900	25,0	32 664 900	25,0
	522 638	130 659 600	100,0	130 659 600	100,0

W ciągu 2010 roku oraz w okresie od przekazania poprzedniego okresowego raportu kwartalnego za III kwartał 2010 roku do dnia przekazania niniejszego raportu rocznego za 2010 rok struktura własności znacznych pakietów akcji Banku nie uległa zmianie.

W ciągu 2009 roku struktura własności znacznych pakietów akcji Banku podlegała następującym zmianom:

- zgodnie ze złożonym w dniu 20 lutego 2009 roku zawiadomieniem przez Pioneer Pekao Investment Management S.A („PPIM”) łączne zaangażowania klientów PPIM wzrosło do poziomu 5,01% całkowitej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku,
- zgodnie ze złożonym w dniu 17 kwietnia 2009 roku zawiadomieniem przez PPIM łączne zaangażowania klientów PPIM spadło poniżej 5% całkowitej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku, do poziomu 4,55%.

Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy przeznaczony jest na pokrycie strat bilansowych lub na inne cele, w tym na wypłatę

dywidendy dla akcjonariuszy. O wykorzystaniu kapitału zapasowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie Banku, jednakże część kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego może być wykorzystana jedynie na pokrycie straty wykazanej w sprawozdaniu finansowym.

Kwota kapitału zapasowego obejmuje kwotę 2 485 534 tys. zł stanowiącą nadwyżkę wartości godziwej wyemitowanych akcji ponad ich wartość nominalną w związku z połączeniem Banku z Citibank (Poland) S.A., które nastąpiło z dniem 28 lutego 2001 roku.

Kapitał z aktualizacji wyceny

<i>w tys. zł</i>	31.12.2010	31.12.2009
Różnice z wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	(44 848)	(81 026)

Kapitał z aktualizacji wyceny nie podlega dystrybucji. Na dzień wyłączenia z bilansu całości lub części składnika aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, skumulowane zyski lub straty ujęte uprzednio w kapitale z aktualizacji wyceny ujmują się w rachunku zysków i strat.

Pozostałe kapitały rezerwowe

<i>w tys. zł</i>	31.12.2010	31.12.2009
Kapitał rezerwowý	1 746 107	1 750 757
Fundusz ogólnego ryzyka	497 500	465 000
Kapitał z wyceny programu nagród kapitałowych	3 142	6 937
Kapitał z przewalutowania	1 958	3 018
	2 248 707	2 225 712

Kapitał rezerwowý

Kapitał rezerwowý tworzy się z corocznych odpisów dokonywanych z zysku lub z innych źródeł, niezależnie od kapitału zapasowego.

Kapitał rezerwowý przeznaczony jest na pokrycie strat bilansowych lub na inne cele, w tym na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy. O wykorzystaniu kapitału rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie Banku.

Fundusz ogólnego ryzyka

Fundusz ogólnego ryzyka tworzony jest z zysku z przeznaczeniem na niezidentyfikowane ryzyka działalności bankowej. O wykorzystaniu funduszu rozstrzyga Walne Zgromadzenie Banku, z zastrzeżeniem obowiązujących przepisów.

Dywidendy

Dywidendy wypłacone za 2009 rok

Zgodnie z Uchwałą nr 29/2010 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku z dnia 28 czerwca 2010 roku dokonano podziału zysku za 2009 rok oraz podjęto postanowienie o wypłacie dywidendy, określeniu dnia dywidendy i określeniu terminu wypłaty dywidendy. Z zysku netto za 2009 rok na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy przeznaczono kwotę 492 586 692,00 zł, co oznacza, że kwota dywidendy przypadająca na jedną akcję wynosi 3 złote 77 groszy. Liczba akcji objętych dywidendą wynosi 130 659 600 szt.

Dniem ustalenia prawa do dywidendy określono dzień 5 lipca 2010 roku. Wypłata dywidendy nastąpiła w dniu 30 sierpnia 2010 roku.

Dywidendy zadeklarowane

W dniu 08 marca 2011 roku Zarząd Banku podjął uchwałę w sprawie proponowanego podziału zysku za 2010 rok. Zarząd Banku zaproponował przeznaczyć na wypłatę dywidendy kwotę 747 372 912,00 zł. Powyższa propozycja oznacza, że dywidenda przypadająca na jedną akcję wynosi 5 złotych 72 grosze. Zarząd Banku zaproponował termin ustalenia prawa do dywidendy na dzień 16 czerwca 2011 roku oraz termin wypłaty dywidendy na dzień 29 lipca 2011 roku. Powyższa propozycja Zarządu Banku zostanie przedłożona Radzie Nadzorczej do zaopiniowania, a następnie Walnemu Zgromadzeniu do zatwierdzenia.

37. Transakcje repo oraz reverse repo

Grupa pozyskuje fundusze poprzez sprzedaż instrumentów finansowych z przyrzeczeniem ich odkupu w przyszłości po tej samej cenie powiększonej o z góry ustaloną kwotę odsetek.

Transakcje repo są używane powszechnie jako narzędzie krótkoterminowego finansowania aktywów odsetkowych, w zależności od poziomu stóp procentowych.

Na dzień 31 grudnia 2010 roku następujące aktywa były sprzedane w ramach transakcji repo:

w tys. zł	Wartość godziwa aktywów	Wartość bilansowa odpowiadających zobowiązań*	Termin odkupu	Wartość odkupu
Instrumenty przeznaczone do obrotu				
dłużne papiery wartościowe	113 558	113 544	do miesiąca	113 675
*z uwzględnieniem odsetek				

Na dzień 31 grudnia 2009 roku następujące aktywa były sprzedane w ramach transakcji repo:

w tys. zł	Wartość godziwa aktywów	Wartość bilansowa odpowiadających zobowiązań*	Termin odkupu	Wartość odkupu
Instrumenty przeznaczone do obrotu				
dłużne papiery wartościowe	1 086 167	980 446	>3 do 6 miesięcy	991 997
*z uwzględnieniem odsetek				

W przypadku transakcji z przyrzeczeniem odkupu wszelkie korzyści oraz ryzyka związane z posiadaniem aktywów pozostają po stronie Grupy.

Na dzień 31 grudnia 2010 roku aktywa sprzedane w ramach transakcji repo nie mogą być przedmiotem dalszego obrotu.

W 2010 roku łączne koszty odsetek z transakcji repo wyniosły 19 409 tys. zł (w 2009 roku: 32 585 tys. zł).

Grupa nabywa także instrumenty finansowe z przyrzeczeniem ich odsprzedaży w przyszłości (transakcje reverse repo). Sprzedawca zobowiązuje się do odsprzedaży tych samych lub podobnych instrumentów w uzgodnionym przyszłym terminie. Transakcje reverse repo służą jako narzędzie pozyskiwania funduszy dla klientów.

Na dzień 31 grudnia 2010 roku aktywa nabyte z przyrzeczeniem ich odsprzedaży były następujące:

w tys. zł	Wartość bilansowa należności*	Wartość godziwa aktywów będących zabezpieczeniem	Termin odsprzedaży	Wartość odsprzedaży
Kredyty, pożyczki i inne należności:				
od sektora finansowego	316 086	315 511	do miesiąca	316 271
*z uwzględnieniem odsetek				

Na dzień 31 grudnia 2009 roku aktywa nabyte z przyrzeczeniem ich odsprzedaży były następujące:

<i>w tys. zł</i>	Wartość bilansowa należności*	Wartość godziwa aktywów będących zabezpieczeniem	Termin odsprzedaży	Wartość odsprzedaży
Kredyty, pożyczki i inne należności:				
od sektora finansowego	980 830	1 086 167	>3 do 6 miesięcy	992 981
od sektora finansowego	12 082	12 060	do 1 miesiąca	12 084
*z uwzględnieniem odsetek				

Na dzień 31 grudnia 2010 roku i 31 grudnia 2009 roku Grupa miała możliwość zastawu lub zbycia papierów wartościowych nabytych w ramach transakcji reverse repo.

W 2010 roku łączne przychody z tytułu odsetek z transakcji reverse repo wyniosły 14 158 tys. zł (w 2009 roku: 7 328 tys. zł).

38. Wartość godziwa

Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

Wartość godziwa to kwota, za jaką składnik aktywów mógłby być wymieniony lub zobowiązanie wykonane, w transakcji zawartej pomiędzy dobrze poinformowanymi i zainteresowanymi stronami, innej niż sprzedaż pod przymusem lub likwidacja i jest najlepiej odzwierciedlona przez cenę rynkową, jeśli jest dostępna.

Poniżej znajduje się podsumowanie wartości bilansowych (w podziale na kategorie) i godziwych dla każdej grupy aktywów i zobowiązań finansowych.

Na dzień 31 grudnia 2010 roku

<i>w tys. zł</i>	<i>Nota</i>	Przeznaczone do obrotu	Kredyty, pożyczki i inne należności	Dostępne do sprzedaży	Pozostałe aktywa/zobowiązania finansowe	Łączna wartość bilansowa	Wartość godziwa
Aktywa							
Kasa, operacje z Bankiem Centralnym	18	-	-	-	3 206 554	3 206 554	3 206 554
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	19	3 995 916	-	-	-	3 995 916	3 995 916
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	20	-	-	13 029 254	-	13 029 254	13 029 254
Inwestycje kapitałowe wyceniane metodą praw własności	21	-	-	56 332	-	56 332	56 332
Pozostałe inwestycje kapitałowe	22	-	-	23 949	-	23 949	23 949
Kredyty, pożyczki i inne należności	23	-	14 543 248	-	-	14 543 248	14 574 330
		3 995 916	14 543 248	13 109 535	3 206 554	34 855 253	34 886 335
Pasywa							
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	19	2 804 437	-	-	-	2 804 437	2 804 437
Zobowiązania finansowe wyceniane według amortyzowanego kosztu	32	-	-	-	27 308 344	27 308 344	27 310 106
		2 804 437	-	-	27 308 344	30 112 781	30 114 543

Na dzień 31 grudnia 2009 roku

<i>w tys. zł</i>	<i>Nota</i>	Przeznaczone do obrotu	Kredyty, pożyczki i inne należności	Dostępne do sprzedaży	Pozostałe aktywa/zobowiązania finansowe	Łączna wartość bilansowa	Wartość godziwa
Aktywa							
Kasa, operacje z Bankiem Centralnym	18	-	-	-	4 113 355	4 113 355	4 113 355
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	19	5 397 125	-	-	-	5 397 125	5 397 125
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	20	-	-	8 290 225	-	8 290 225	8 290 225
Inwestycje kapitałowe wyceniane metodą praw własności	21	-	-	56 895	-	56 895	56 895
Pozostałe inwestycje kapitałowe	22	-	-	24 140	-	24 140	24 140
Kredyty, pożyczki i inne należności	23	-	16 777 255	-	-	16 777 255	16 770 830
		5 397 125	16 777 255	8 371 260	4 113 355	34 658 995	34 652 570
Pasywa							
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	31	-	-	-	980 446	980 446	980 446
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	19	3 108 493	-	-	-	3 108 493	3 108 493
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	32	-	-	-	26 359 837	26 359 837	26 358 390
		3 108 493	-	-	27 340 283	30 448 776	30 447 329

W zależności od stosowanej metody ustalania wartości godziwej, poszczególne składniki aktywów/zobowiązań finansowych klasyfikuje się do następujących kategorii:

- poziom I (Level I): aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane bezpośrednio w oparciu o ceny kwotowane na aktywnym rynku,
- poziom II (Level II): aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w oparciu o techniki wyceny bazujące na założeniach wykorzystujących informacje pochodzące z aktywnego rynku lub obserwacje rynkowe,
- poziom III (Level III): aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w oparciu o techniki wyceny wykorzystujące istotne parametry nie pochodzących z rynku (ryzyko kredytowe kontrahenta).

Dla instrumentów pochodnych Grupa dokonała zmiany zasad klasyfikacji dla poziomu III. Na dzień 31 grudnia 2010 roku zaprezentowane zostały te transakcje, dla których Grupa zastosowała rezerwę indywidualną z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta. Na dzień 31 grudnia 2009 roku Grupa klasyfikowała dodatkowo do poziomu III transakcje pochodne z utworzoną rezerwą portfelową. W związku z powyższym dane porównawcze uległy odpowiedniemu przekształceniu.

Poniższe tabele przedstawiają wartości bilansowe instrumentów wycenianych do wartości godziwej usystematyzowane według powyższych kategorii:

Na dzień 31 grudnia 2010 roku

<i>w tys. zł</i>	<i>Nota</i>	Poziom I	Poziom II	Poziom III
Aktywa				
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	19			
- instrumenty pochodne		1 313	2 341 960	54 600
- dłużne papiery wartościowe		1 533 174	63 111	-
- instrumenty kapitałowe		1 758	-	-
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	20	6 870 039	5 994 140	165 075
Pasywa				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	19			
- krótka sprzedaż papierów wartościowych		279 344	-	-
- instrumenty pochodne		1 486	2 523 579	28

Na dzień 31 grudnia 2009 roku

<i>w tys. zł</i>	<i>Nota</i>	Poziom I	Poziom II	Poziom III
Aktywa				
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	19			
- instrumenty pochodne		2 507	2 931 273	160 069
- dłużne papiery wartościowe		2 275 793	-	-
- instrumenty kapitałowe		27 483	-	-
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	20	8 236 979	-	53 246
Pasywa				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	19			
- krótka sprzedaż papierów wartościowych		10 412	-	-
- instrumenty pochodne		3 749	3 020 236	74 096

Zmiany w 2010 roku aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej określonej z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku przedstawia poniższa tabela:

w tys. zł	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu			Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Razem aktywa finansowe	Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu
	Instrumenty pochodne	Dłużne papiery wartościowe	Instrumenty kapitałowe	Dłużne papiery wartościowe		Instrumenty pochodne
Stan na 1 stycznia 2010 roku	160 069	-	-	53 246	213 315	74 096
Suma wzrostów i spadków						
w rachunku zysków i strat	(72 739)	-	-	5 991	(66 748)	(68 618)
w pozostałych całkowitych dochodach	-	-	-	338	338	-
Nabycia	-	-	-	457 665	457 665	-
Rozliczenia	(20 291)	-	-	(352 165)	(372 456)	(1494)
Inne	(12 439)	-	-	-	(12 439)	(3 956)
Stan na 31 grudnia 2010 roku	54 600	-	-	165 075	219 675	28
Suma wzrostów i spadków za okres w rachunku zysków i strat dla aktywów/zobowiązań posiadanych na koniec okresu	(11 843)	-	-	921	(10 922)	(1 373)

Wzrosty i spadki w rachunku zysków i strat za okres od 1 stycznia 2010 roku do 31 grudnia 2010 roku ujęte są w wyniku na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji w następujący sposób:

Sumy wzrostów i spadków w rachunku zysków i strat za okres	(66 748)	(68 618)
Sumy wzrostów i spadków w rachunku zysków i strat za okres dla aktywów/zobowiązań posiadanych na koniec okresu	(10 922)	(1 373)

Zmiany w 2009 roku aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej określonej z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku przedstawia poniższa tabela:

w tys. zł	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu			Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Razem aktywa finansowe	Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu
	Instrumenty pochodne	Dłużne papiery wartościowe	Instrumenty kapitałowe	Dłużne papiery wartościowe		Instrumenty pochodne
Stan na 1 stycznia 2009 roku	284 909	29 250	28 000	21 929	364 088	45 417
Suma wzrostów i spadków						
w rachunku zysków i strat	164 710	7 429	-	4 372	176 511	46 368
w pozostałych całkowitych dochodach	-	-	-	(183)	(183)	-
Nabycia	-	36 551 802	-	362 515	36 914 317	-
Rozliczenia	(510 635)	(36 588 481)	(28 000)	(335 387)	(37 462 503)	(25 959)
Inne	221 085	-	-	-	221 085	8 270
Stan na 31 grudnia 2009 roku	543 286	-	-	53 246	213 315	74 096
Suma wzrostów i spadków za okres w rachunku zysków i strat dla aktywów/zobowiązań posiadanych na koniec okresu	(62 774)	-	-	2 548	(60 226)	73 436

Wzrosty i spadki w rachunku zysków i strat za okres od 1 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2009 roku ujęte są w wyniku na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji w następujący sposób:

Sumy wzrostów i spadków w rachunku zysków i strat za okres	176 511	46 368
Sumy wzrostów i spadków w rachunku zysków i strat za okres dla aktywów/zobowiązań posiadanych na koniec okresu	(60 226)	73 436

Określenie wartości godziwej

W przypadku krótkoterminowych aktywów i zobowiązań finansowych zakłada się, że wartość bilansowa tych instrumentów jest w przybliżeniu równa ich wartości godziwej. W przypadku instrumentów innych niż krótkoterminowe zastosowano następujące metody i założenia.

Inwestycje kapitałowe

Inwestycje kapitałowe wyceniane metodą praw własności: W przypadku aktywów finansowych stanowiących udziały w podmiotach zależnych nieobjętych konsolidacją jako wartość godziwą zaprezentowano procent aktywów netto podmiotu przypadający na udziały Grupy w danym podmiocie. Zdaniem Zarządu jednostki dominującej jest to najlepsze możliwe do ustalenia przybliżenie wartości godziwej dla tych instrumentów.

Pozostałe inwestycje kapitałowe: W udziałach niekontrolujących w pozycji wartość godziwa zaprezentowano cenę nabycia skorygowaną o odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości zarówno dla inwestycji nienotowanych jak i dla inwestycji notowanych, ze względu na umowne czasowe ograniczenia możliwości ich zbycia.

Według założeń strategicznych Grupy zakłada się stopniową redukcję przedstawionych zaangażowań kapitałowych, z wyjątkiem wybranych zaangażowań strategicznych w tzw. spółkach infrastrukturalnych prowadzących działalność na rzecz sektora finansowego. Poszczególne podmioty będą sprzedawane w najbardziej dogodnym momencie wynikającym z uwarunkowań rynkowych.

W 2010 roku Grupa nie dokonała zbycia inwestycji kapitałowych, których wartości godziwej nie można było uprzednio wiarygodnie wycenić

W 2009 roku spośród inwestycji kapitałowych, których wycena wartości godziwej nie była możliwa Grupa dokonała zbycia udziałów niekontrolujących w jednostce MTS-CeTO S.A. Wartość bilansowa zbywanych udziałów wynosiła 31 tys. zł, zaś zysk ze sprzedaży wyniósł 1 440 tys. zł.

Kredyty, pożyczki i inne należności

W kolumnie „wartość bilansowa” zaprezentowano wartość kredytów według zamortyzowanego kosztu pomniejszoną o odpisy z tytułu utraty wartości. Wartość godziwa kredytów i pożyczek zostaje wyliczona jako zdyskontowana wartość oczekiwanych przyszłych płatności kapitału i uwzględnia zmiany rynkowych stóp procentowych jak i zmian marż dla danego okresu sprawozdawczego. W szczególności zmiany marż dla kredytów wyliczane są w oparciu o faktyczne transakcje. Zakłada się, że spłaty kredytów i pożyczek następować będą w terminach uzgodnionych w umowach. Wyjątkiem są kredyty gotówkowe detaliczne, gdzie profil zapadalności jest ustalony na podstawie historycznej analizy rzeczywistych spłat tych kredytów. W przypadku kredytów, dla których terminy spłat nie są określone (np. kredyty w rachunku bieżącym), jako wartość godziwą zaprezentowano kwotę konieczną do zapłaty, gdyby należność stała się wymagalna w dniu bilansowym. Oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne związane z jednorodnymi kategoriami kredytów i pożyczek, w szczególności kredyty dla klientów indywidualnych, zostały oszacowane na podstawie portfela kredytowego i zdyskontowane za pomocą bieżących stóp procentowych z uwzględnieniem bieżących marż.

Wartością godziwą lokat overnight jest ich wartość bilansowa. Wartość godziwa lokat oprocentowanych według stałej stopy procentowej jest szacowana w oparciu o zdyskontowane przepływy przy zastosowaniu bieżących stóp procentowych rynku pieniężnego dla należności o podobnym ryzyku kredytowym, pozostającym terminie do wykupu oraz walucie.

Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

W przypadku depozytów wypłacanych na żądanie i depozytów bez ustalonej daty wymagalności, za wartość godziwą przyjmowana jest kwota, która byłaby wypłacona na żądanie na dzień bilansowy. Wartość godziwą depozytów o ustalonym terminie zapadalności oszacowano na podstawie przepływów pieniężnych zdyskontowanych bieżącymi stopami procentowymi z uwzględnieniem bieżących marż, w sposób analogiczny jak w przypadku kredytów.

W przypadku wyemitowanych dłużnych instrumentów finansowych (certyfikatów depozytowych) wartość godziwą poszczególnych papierów ustalana jest jako suma bieżącej ceny opcji (rynkowa cena kupna) oraz bieżącej wyceny depozytu (rynkowa cena kupna).

39. Zobowiązania warunkowe

Informacja o toczących się postępowaniach sądowych

Na dzień 31 grudnia 2010 roku nie toczyło się przed sądem, organem administracji publicznej lub organem właściwym dla postępowania arbitrażowego postępowanie dotyczące wierzytelności Grupy, którego wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych Banku.

Łączna wartość wszystkich toczących się postępowań sądowych z udziałem Banku i jednostek zależnych od Banku dotyczących wierzytelności przekroczyła 10% kapitałów własnych Banku i wyniosła 657 834 tys. zł.

Znaczące postępowania sądowe prowadzone w zakresie wierzytelności:

Strony postępowania	Wartość przedmiotu sporu (tys. zł)	Data wszczęcia postępowania	Opis przedmiotu sprawy
Wierzyciel: Bank Handlowy w Warszawie S.A.	74 024	Sąd ogłosił upadłość klienta Banku w kwietniu 2009 roku z opcją likwidacji.	W styczniu 2010 roku Bank zgłosił wierzytelność z tytułu umów kredytu. Postępowanie w toku.
Wierzyciel: Bank Handlowy w Warszawie S.A.	65 431	W dniu 30 czerwca 2009 roku sąd ogłosił upadłość wtórna klienta Banku obejmującą likwidację majątku dłużnika oraz wyznaczył syndyka.	Sąd wezwał wierzycieli do zgłaszania wierzytelności. Wierzytelność Banku dotyczy transakcji terminowych. Sprawa w toku.

Na wierzytelności będące przedmiotem postępowań sądowych Grupa, zgodnie z obowiązującymi przepisami, dokonuje odpowiednich odpisów z tytułu utraty wartości.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku łączna wartość zobowiązań Banku i spółek zależnych z tytułu postępowań sądowych nie przekroczyła 10% kapitałów własnych Banku.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2010 r. Bank był stroną 26 postępowań sądowych związanych z terminowymi operacjami finansowymi, przy czym w 21 sprawach Bank występował jako pozwany, zaś w 5 jako powód. Żądania i zarzuty w poszczególnych sprawach przeciwko Bankowi oparte są na różnych podstawach prawnych. Przedmiot sporu dotyczy w szczególności ważności zawartych terminowych operacji finansowych oraz wymagalności zobowiązań klienta z nich wynikających wobec Banku, a także potencjalnych roszczeń związanych z ich ewentualnym unieważnieniem przez sąd. Klienci starają się uniemożliwić Bankowi dochodzenie należności wynikających z terminowych operacji finansowych, kwestionują zobowiązania wobec Banku, podważają ważność zawartych umów, a także w niektórych przypadkach żądają zapłaty od Banku.

Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego w sprawach związanych z terminowymi operacjami

finansowymi, których Bank jest stroną nie zapadły ostateczne rozstrzygnięcia przed sądem.

Bank jest stroną postępowania wszczętego przez Prezesa UOKiK przeciwko operatorom systemu płatniczego Visa, Europay oraz bankom – emitentom kart Visa oraz Europay/Eurocard/Mastercard. Postępowanie to dotyczy praktyk ograniczających konkurencję na rynku płatności za pomocą kart płatniczych w Polsce, mających polegać na wspólnym ustalaniu opłaty „interchange” za transakcje dokonane kartami systemu Visa oraz Europay/Eurocard/Mastercard, a także ograniczaniu dostępu rynku przedsiębiorcom nie należącym do związków emitentów kart płatniczych, przeciw którym wszczęte zostało przedmiotowe postępowanie. W dniu 22 kwietnia 2010 roku Sąd Apelacyjny uchylił w całości wyrok SOKiK, przekazując sprawę do ponownego rozpoznania przez sąd pierwszej instancji. Bank oczekuje na wyznaczenie terminu rozprawy.

W przypadku postępowań sądowych wiążących się z ryzykiem wypływu środków z tytułu wypełnienia zobowiązania przez Grupę utworzone są odpowiednie rezerwy.

Zobowiązania pozabilansowe warunkowe

Wartości udzielonych i otrzymanych zobowiązań warunkowych według poszczególnych kategorii pozabilansowych prezentowały się następująco:

w tys. zł	31.12.2010	31.12.2009
Zobowiązania warunkowe udzielone		
Akredytywy	147 312	136 476
Gwarancje udzielone	1 771 282	1 902 396
Linie kredytowe udzielone	10 333 933	11 428 560
Gwarancje emisji papierów wartościowych udzielone innym emitentom	359 650	300 000
Pozostałe zobowiązania o charakterze gwarancyjnym	14 220	-
	12 626 397	13 767 432

w tys. zł	31.12.2010	31.12.2009
Akredytywy według kategorii		
Akredytywy importowe wystawione	145 665	128 453
Akredytywy eksportowe potwierdzone	1 647	8 023
	147 312	136 476

Na dzień 31 grudnia 2010 roku i 31 grudnia 2009 roku Grupa nie posiadała zobowiązań warunkowych udzielonych na rzecz jednostek podporządkowanych.

Na zobowiązania pozabilansowe utworzone są rezerwy. Na dzień 31 grudnia 2010 roku kwota utworzonych rezerw na zobowiązania pozabilansowe wynosiła 10 538 tys. zł (31 grudnia 2009 roku: 37 427 tys. zł).

Gwarancje udzielone obejmują gwarancje spłaty kredytu za zleceniodawcę, inne gwarancje zapłaty, gwarancje zwrotu zaliczki, gwarancje należytego wykonania kontraktu, gwarancje przetargowe oraz poręczenia wekslowe.

w tys. zł	31.12.2010	31.12.2009
Zobowiązania warunkowe otrzymane		
Finansowe	318 701	-
Gwarancyjne	2 769 825	3 231 817
	3 088 526	3 231 817

40. Aktywa stanowiące zabezpieczenie

Wartości bilansowe aktywów stanowiących zabezpieczenie są przedstawione poniżej:

<i>w tys. zł</i>	31.12.2010	31.12.2009
<i>Aktywa stanowiące zabezpieczenie</i>		
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	111 385	108 763
Kredyty, pożyczki i inne należności		
fundusze gwarancyjne transakcji giełdowych	36 172	25 521
lokata zabezpieczająca operacje instrumentami pochodnymi	58 962	5 164
	206 519	139 448

Według stanu na dzień 31 grudnia 2010 roku i 31 grudnia 2009 roku przedstawione w tabeli dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży stanowią zabezpieczenie na pokrycie funduszu ochrony środków gwarantowanych na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego. Pozostałe aktywa wykazane powyżej stanowią zabezpieczenie rozliczenia innych transakcji, w tym instrumentami pochodnymi. Warunki i zasady dokonanych transakcji nie odbiegają od tych powszechnie przyjętych i obowiązujących dla tego typu umów.

41. Działalność powiernicza

Bank jest liderem na rynku banków depozytariuszy w Polsce. Oferuje zarówno usługi powiernicze związane z prowadzeniem rachunków papierów wartościowych dla zagranicznych inwestorów instytucjonalnych, jak i usługi depozytariusza przeznaczone dla krajowych podmiotów finansowych, szczególnie funduszy emerytalnych, inwestycyjnych i kapitałowych funduszy ubezpieczeniowych. Według stanu na dzień 31 grudnia 2010 roku Bank prowadził 13 602 rachunki papierów wartościowych (31 grudnia 2009 rok: 13 401 rachunków).

42. Leasing operacyjny***Umowy leasingu, w których Grupa jest leasingobiorcą***

Płatności leasingowe z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego według terminów zapadalności przedstawia poniższa tabela:

<i>w tys. zł</i>	31.12.2010	31.12.2009
Poniżej 1 roku	38 461	40 487
Od 1 do 5 lat	79 711	99 581
Powyżej 5 lat	8 330	6 445
	126 502	146 513
Łączna opłata roczna dla umów zawartych na czas nieokreślony	1 583	1 596

Grupa leasinguje powierzchnie biurową, zgodnie z umowami leasingu operacyjnego.

Najbardziej znaczące umowy leasingowe powierzchni biurowych dotyczą obiektu w Krakowie, ul. Grzegorzewska 21 oraz w Częstochowie, ul. Najświętszej Marii Panny 26. Umowy zawierane są na okres 5 lat z możliwością przedłużenia na kolejne 3 lata, przy czym część umów zawartych jest na okres do 1 roku lub na okresy dłuższe niż 10 lat. Płatności leasingowe są indeksowane w trybie rocznym. W 2010 roku łączna kwota opłat z tego tytułu wyniosła 41 316 tys. zł (w 2009 roku: 47 935 tys. zł).

Opłaty te ujęte są w rachunku zysków i strat w pozycji „Koszty działania”.

Umowy leasingu, w których Grupa jest leasingodawcą

Płatności leasingowe z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego według terminów zapadalności przedstawia poniższa tabela:

<i>w tys. zł</i>	31.12.2010	31.12.2009
Poniżej 1 roku	1 387	1 250
Od 1 do 5 lat	6 062	3 512
Powyżej 5 lat	83	477
	7 532	5 239
Łączna opłata roczna dla umów zawartych na czas nieokreślony	723	595

Część powierzchni biurowych oraz samochody Grupa oddaje w leasing.

Większość umów leasingowanych powierzchni biurowych zawartych jest na czas nieokreślony. Pozostałe umowy zawarte są na okres od 2 do 10 lat. Płatności leasingowe są indeksowane w trybie rocznym. W 2010 roku łączna kwota otrzymanych opłat z tego tytułu wyniosła 2 641 tys. zł (w 2009 roku: 3 431 tys. zł).

Grupa leasinguje samochody, zgodnie z umowami zawartymi z jednostkami powiązanymi. Umowy zawarte są na okres 2 lat. Płatności leasingowe ustalone są według stałej stopy odsetkowej przez cały okres leasingu. W 2010 roku łączna kwota opłat z tego tytułu wyniosła 19 tys. zł (w 2009 roku: 101 tys. zł).

Opłaty te ujęte są w rachunku zysków i strat w pozycji „Pozostałe przychody operacyjne”.

43. Rachunek przepływów pieniężnych

Informacja dodatkowa:

<i>w tys. zł</i>	31.12.2010	31.12.2009
<i>Stan środków pieniężnych:</i>		
Środki pieniężne w kasie	475 227	478 114
Rachunek bieżący nostro w Banku Centralnym	2 731 327	3 635 241
Rachunki bieżące w innych bankach (nostro, przekroczenia sald na rachunkach loro)	95 235	20 036
	3 301 789	4 133 391

44. Jednostki powiązane

Transakcje z jednostkami powiązanymi

W ramach prowadzonej działalności biznesowej, podmioty Grupy zawierają transakcje z jednostkami powiązanymi, a w szczególności z jednostkami wchodzącymi w skład Citigroup Inc., jednostkami zależnymi (patrz nota 22) oraz z osobami zarządzającymi, nadzorującymi i pracownikami.

Transakcje z jednostkami powiązanymi obejmują głównie kredyty, depozyty, gwarancje, transakcje pochodnymi instrumentami finansowymi. Wszystkie transakcje Grupy z jednostkami powiązanymi zawierane są na warunkach rynkowych.

Transakcje z jednostkami Citigroup Inc.

Należności i zobowiązania bilansowe i pozabilansowe wobec jednostek Citigroup Inc. przedstawiają się następująco:

<i>w tys. zł</i>	31.12.2010	31.12.2009
Należności, w tym:	1 818 886	1 232 030
<i>Lokaty</i>	1 721 961	1 201 701
Zobowiązania, w tym:	2 162 963	1 735 533
<i>Depozyty</i>	1 379 962	78 175
<i>Kredyty otrzymane</i>	479 066	637 999
Wycena bilansowa transakcji pochodnymi instrumentami finansowymi		
Aktywa przeznaczone do obrotu	1 858 531	2 081 387
Zobowiązania przeznaczone do obrotu	2 121 780	2 619 218
Pozabilansowe zobowiązania udzielone	336 526	226 595
Pozabilansowe zobowiązania otrzymane	24 524	19 007
Pozabilansowe zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych, z tego:	121 339 749	100 091 111
Instrumenty stopy procentowej	108 855 418	90 797 786
<i>FRA</i>	40 929 500	13 919 000
<i>swapy odsetkowe (IRS)</i>	56 358 641	70 334 884
<i>swapy odsetkowo – walutowe (CIRS)</i>	7 426 746	4 912 657
<i>opcje na stopę procentową</i>	816 005	827 599
<i>kontrakty futures</i>	3 324 526	803 646
Instrumenty walutowe	11 387 763	9 174 229
<i>FX forward/spot</i>	1 586 634	1 879 276
<i>FX swap</i>	6 948 605	3 600 661
<i>opcje walutowe</i>	2 852 524	3 694 292
Transakcje na papierach wartościowych	163 639	112 508
<i>opcje na akcje</i>	28 791	29 620
<i>papiery wartościowe zakupione do otrzymania</i>	10 426	7 919
<i>papiery wartościowe sprzedane do wydania</i>	124 422	74 969
Transakcje związane z towarami	932 929	6 588
<i>swap</i>	298 961	-
<i>opcje</i>	633 968	6 588
Przychody z tytułu odsetek i prowizji w 2010/2009	40 412	47 554
Koszty z tytułu odsetek i prowizji w 2010/2009	10 311	25 906

Grupa osiąga dochody oraz ponosi koszty z tytułu transakcji na instrumentach pochodnych zawieranych z jednostkami Citigroup Inc. w celu zabezpieczenia ryzyka rynkowego. Są to transakcje przeciwstawne (back to back) do transakcji na instrumentach pochodnych zawieranych z pozostałymi klientami Grupy oraz domykające pozycję własną Grupy. Na dzień 31 grudnia 2010 roku wycena bilansowa netto transakcji pochodnymi instrumentami finansowymi wynosiła -263 249 tys. zł (31 grudnia 2009 roku: -537 831 tys. zł).

Ponadto Grupa ponosi koszty i uzyskuje przychody z tytułu zawartych pomiędzy jednostkami Citigroup Inc. i Grupą umów dotyczących wzajemnie świadczonych usług.

Koszty poniesione i naliczone w 2010 roku z tytułu zawartych umów wynosiły łącznie 103 858 tys. zł (w 2009 roku: 124 102 tys. zł) i dotyczyły kosztów działania Grupy w szczególności z tytułu świadczenia na rzecz Grupy usług związanych z utrzymaniem i wsparciem bankowych systemów

informatycznych oraz wsparciem doradczym; przychody w kwocie 47 939 tys. zł (w 2009 roku: 53 668 tys. zł) dotyczyły przychodów operacyjnych w szczególności z tytułu świadczenia przez Grupę na rzecz tych jednostek usług związanych z przetwarzaniem danych.

Transakcje z jednostkami zależnymi

w tys. zł

31.12.2010 31.12.2009

Kredyty, pożyczki i inne należności*

Rachunki bieżące

252 157 267 100

Kredyty, pożyczki i inne należności

Stan na początek okresu

267 100 220 096

Stan na koniec okresu

252 157 267 100

Depozyty

Rachunki bieżące, z tego:

18 746 13 866

jednostek objętych konsolidacją

10 108 94

jednostek objętych wyceną metodą praw własności

8 637 13 772

Depozyty terminowe, z tego:

206 089 198 319

jednostek objętych konsolidacją

162 278 159 713

jednostek objętych wyceną metodą praw własności

43 811 38 606

224 835 212 185

Depozyty

Stan na początek okresu

212 185 231 488

Stan na koniec okresu

224 835 212 185

Zobowiązania warunkowe udzielone**

Linie kredytowe udzielone

204 699 176 192

Przychody z tytułu odsetek i prowizji w 2010/2009, z tego:

10 198 9 504

od jednostek objętych konsolidacją

10 188 9 493

od jednostek objętych wyceną metodą praw własności

10 11

Koszty z tytułu odsetek i prowizji poniesione w 2010/2009, z tego:

7 231 6 816

wobec jednostek objętych konsolidacją

5 678 5 066

wobec jednostek objętych wyceną metodą praw własności

1 553 1 750

*Na dzień 31 grudnia 2010 roku i 31 grudnia 2009 roku kredyty, pożyczki i inne należności jednostek zależnych dotyczyły wykorzystanych kredytów w rachunku bieżącym jednostek objętych konsolidacją.

**Na dzień 31 grudnia 2010 roku i 31 grudnia 2009 roku zobowiązania warunkowe udzielone jednostkom zależnym dotyczyły zobowiązań udzielonych jednostkom objętych konsolidacją.

Na dzień 31 grudnia 2010 roku i 31 grudnia 2009 roku należności oraz zobowiązania warunkowe udzielone jednostkom zależnym nie podlegały utworzeniu odpisów na utratę ich wartości.

Transakcje z pracownikami, osobami zarządzającymi i nadzorującymi

w tys. zł

31.12.2010

31.12.2009

Pracownicy

Osoby
zarządzające

Osoby
nadzorujące

Pracownicy

Osoby
zarządzające

Osoby
nadzorujące

**Kredyty, pożyczki i inne
należności**

Kredyty udzielone

58 717

59

-

73 112

52

-

Pożyczki z Zakładowego
Funduszu Świadczeń
Socjalnych

25 942

-

-

24 970

-

-

w tys. zł	31.12.2010			31.12.2009		
	Pracownicy	Osoby zarządzające	Osoby nadzorujące	Pracownicy	Osoby zarządzające	Osoby nadzorujące
Zaliczki	27	-	-	9	-	-
	84 686	59	-	98 091	52	-
Depozyty						
Rachunki bieżące	102 717	2 686	4 184	117 417	231	3 689
Depozyty terminowe	28 427	500	146	37 846	2 152	1 192
	131 145	3 186	4 331	155 263	2 383	4 881

Na dzień 31 grudnia 2010 roku i 31 grudnia 2009 roku transakcje z pracownikami, osobami zarządzającymi i nadzorującymi nie obejmowały udzielonych gwarancji i poręczeń.

45. Świadczenia na rzecz pracowników

Świadczenia pracownicze dzielą się na następujące kategorie:

- świadczenia krótkoterminowe, które obejmują wynagrodzenia, składki na ubezpieczenia społeczne, płatne nieobecności i świadczenia niepieniężne (takie jak opieka medyczna, mieszkania służbowe, samochody i inne nieodpłatnie przekazywane lub subsydiowane świadczenia). Koszty świadczeń krótkoterminowych ujmowane są w rachunku zysków i strat na bieżąco w okresie, którego dotyczą. Na koniec okresu sprawozdawczego pozostała do wypłaty przewidywaną niezdyskontowaną wartość krótkoterminowych świadczeń za dany okres obrotowy Grupa ujmuje jako element biernych międzyokresowych rozliczeń kosztów;
- świadczenia po okresie zatrudnienia – w ramach tego typu świadczeń Grupa oferuje pracownikom odprawy, opisane w nacie 2, oraz przedstawiony poniżej program emerytalny.

Na przyszłe wypłaty odpraw emerytalnych tworzona jest rezerwa wykazana w pasywach bilansu w pozycji „Inne zobowiązania”. Rezerwa ta jest okresowo weryfikowana przez niezależnego aktuarusza z zastosowaniem przepisów MSSF.

Program emerytalny oferowany przez Grupę stanowi program określonych składek zgodnie z MSR 19. Za pracowników uczestniczących w programie, Grupa odprowadza składki do odrębnej jednostki i z chwilą ich uiszczenia nie posiada dalszych obowiązków w zakresie dokonywania płatności. Składki ujmuje się jako koszty świadczeń pracowniczych w okresie, którego dotyczą.

Opis Pracowniczego Programu Emerytalnego

Celem utworzonego przez Grupę Pracowniczego Programu Emerytalnego („Program”), jest gromadzenie oraz pomnażanie, poprzez inwestowanie, środków finansowych pochodzących ze składek wpłacanych w ramach Programu na indywidualny rachunek uczestnika dla zapewnienia wypłaty świadczenia po osiągnięciu wieku 60 lat lub po przejściu na wcześniejszą emeryturę bądź w przypadku uzyskania przez uczestnika uprawnień do świadczeń rentowych z tytułu niezdolności do pracy.

Obecny Program, będący kontynuacją PPE Polskiego Towarzystwa Emerytalnego „Diament”, realizowany jest od 19 marca 2004 roku w ramach umowy z Legg Mason Senior Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty („LM Senior SFIO”) wpisany do rejestru funduszy inwestycyjnych przez Sąd Okręgowy w Warszawie pod numerem RFJ-8.

Umowa zawarta jest z funduszem inwestycyjnym Legg Mason Senior SFIO, którego organem zarządzającym jest Legg Mason Towarzystwo i Funduszy Inwestycyjnych S.A. Zarządzającym Funduszem jest Legg Mason Zarządzanie Aktywami S.A. (część akcyjna) i Western Asset Management (część dłużna) dla funduszu: Bank Handlowy w Warszawie S.A. Agentem

transferowym tj. podmiotem prowadzącym rejestr Uczestników PPE jest Pekao Financial Services Sp. z o.o.

Składka podstawowa dla uczestników Programu opłacana jest ze środków Grupy. Każdy pracownik – uczestnik Programu może również dopłacać z własnych środków składkę dodatkową. Składki wpłacane do Programu są w całości inwestowane w jednostki uczestnictwa LM Senior SFIO;

- inne długoterminowe świadczenia pracownicze – nagrody za wieloletnią pracę i inne świadczenia z tytułu długiego stażu pracy. Informację o nagrodach za wieloletnią pracę wypłacanych pracownikom przedstawia nota 2. Stanowią one program określonych świadczeń i wyceniane są przez niezależnego aktuarusza zgodnie z zapisami MSR 19;
- kapitałowe świadczenia pracownicze – w formie programu opcji na akcje Citigroup lub programu tzw. „akcji odroczonych” Citigroup. Zasady wyceny oraz prezentacji tych programów w sprawozdaniu finansowym przedstawione zostały w notce 2 w punkcie „Płatności w formie akcji” Szczegółowe informacje dotyczące zasad funkcjonowania programów kapitałowych świadczeń pracowniczych opisane są w dalszej części niniejszej noty.

Stan rezerw na opisane powyżej świadczenia przedstawiał się następująco:

<i>w tys. zł</i>	31.12.2010	31.12.2009
Rezerwa na wynagrodzenia i koszty pochodne od wynagrodzeń	68 232	62 768
Rezerwa na odpłaty emerytalne i nagrody za wieloletnią pracę	38 557	44 230
Rezerwa na pracownicze świadczenia kapitałowe	10 390	4 296
	117 179	111 294

Koszty poniesione przez Grupę w 2010 roku z tytułu składek na pracowniczy program emerytalny wynosiły 16 876 tys. zł (w 2009 roku: 15 981 tys. zł).

Zatrudnienie w Grupie:

<i>w etatach</i>	2010	2009
Średnie zatrudnienie w roku	5 721	5 330
Stan zatrudnienia na koniec roku	6 039	5 260

W 2010 roku nastąpił wzrost zatrudnienia w Grupie w stosunku do roku ubiegłego będący wynikiem poszerzenia działalności Banku o procesy operacyjne, dotychczas wykonywane przez firmy zewnętrzne współpracujące z Bankiem, w celu dalszej ich optymalizacji i podnoszenia satysfakcji klientów.

Charakter i zasady funkcjonowania programów kapitałowych świadczeń pracowniczych

W ramach programu świadczeń kapitałowych wybranym pracownikom Citigroup oferowane są w formie nagrody akcje Citigroup (tzw. program akumulacji kapitału lub CAP) lub opcje na akcje Citigroup (tzw. program opcji pracowniczych lub SOP).

W ramach programu SOP uprawnieni pracownicy otrzymali opcje na zakup akcji, które są przyznawane po cenie zamknięcia z giełdy NYSE z dnia poprzedzającego przyznanie nagrody. Pracownicy nabywają prawa do części przyznanych opcji, co roku od dnia przyznania nagrody SOP. Opcje przyznane w roku 2009 są przekazywane w częściach po 33⅓% rocznie w ciągu trzech lat począwszy od pierwszej rocznicy przyznania opcji. Opcje przyznane w poprzednich latach 2005-2008 były przekazywane w częściach po 25% rocznie w ciągu czterech lat począwszy od pierwszej rocznicy przyznania opcji. Pracownik traci prawo do przyznanych opcji z chwilą ustania zatrudnienia w Citigroup. Opcje mogą być zrealizowane poprzez zakup akcji w terminie między nabyciem prawa do opcji a datą wygaśnięcia opcji.

W ramach programu CAP uprawnieni pracownicy otrzymują tzw. „akcje odroczone” Citigroup.

„Akcje odroczone” w ramach programu CAP przyznawane są po średniej cenie zamknięcia z giełdy NYSE z ostatnich 5 dni poprzedzających przyznanie nagrody. „Akcje odroczone” pozwalają uczestniczyć w ekwiwalencie dywidendy, nie dają jednak prawa głosu i nie mogą zostać sprzedane do dnia przekazania. „Akcje odroczone” przekształcają się w akcje zwykłe po upływie okresu określonego w regulaminie programu CAP. Pracownik traci prawo do przyznanych akcji z chwilą ustania zatrudnienia w Citigroup. Akcje przyznane w latach 2007-2010 będą przekazywane w częściach po 25% rocznie w ciągu czterech lat począwszy od pierwszej rocznicy przyznania akcji.

Założenia przyjęte do wyceny programów pracowniczych świadczeń kapitałowych

Wartość godziwa poszczególnych nagród oraz założenia przyjęte do wyceny, z wyłączeniem Programu Zakupu Akcji, którego kwota jest nieistotna z punktu widzenia sprawozdania, przedstawione są poniżej:

Program SOP	Data przyznania	Cena wykonania/Wartość akcji na moment przyznania	Liczba nagrodzonych pracowników	Liczba opcji/akcji
1	13.02.2002	42,11 lub 41,90	206	76 147
2	18.01.2005	47,50	3	1 212
3	20.09.2005	45,36	1	1 500
4	17.01.2006	48,92	1	1 538
5	16.01.2007	54,38	1	436
6	22.01.2008	24,45	8	21 180
7	29.10.2009	4,08	207	1 073 676
1	13.02.2002	42,11 lub 41,90	206	76 147

Program CAP	Data przyznania	Cena wykonania/Wartość akcji na moment przyznania	Liczba nagrodzonych pracowników	Liczba opcji/akcji
1	16.01.2007	40,84 lub 54,46	139	19 405
2	20.11.2007	32,00	1	1 172
3	22.01.2008	19,75 lub 26,33	174	114 297
4	20.01.2009	4,67	22	208 921
5	19.01.2010	3,52	17	510 575

	Program SOP	Program CAP
Okres nabywania uprawnień (lata)	(1) 20% po każdym kolejnym roku (7) 33,33% po każdym kolejnym roku (2)-(6) 25% po każdym kolejnym roku	25% po każdym kolejnym roku
Oczekiwana zmienność	38,61%	38,61%
Średni oczekiwany okres trwania instrumentu (życia)	1 rok od momentu nabycia uprawnień	W momencie nabycia uprawnień
Stopa procentowa wolna od ryzyka (dla USD)	1,08%	1,08%
Oczekiwana dywidenda w USD na 1 akcję	0,04	0,04
Prawdopodobieństwo zakończenia zatrudnienia przed terminem (roczny wskaźnik rotacji nagrodzonych pracowników)	7%	7%
Wartość godziwa jednego instrumentu*(w USD)	0,00 – 1,45	4,73

*różni się w zależności od daty wykonania

Liczba oraz średnie ważone ceny wykonania opcji na akcje (program SOP) przedstawia poniższa tabela:

	31.12.2010		31.12.2009	
	Liczba	Średnia ważona cena wykonania	Liczba	Średnia ważona cena wykonania
Występujące na początek okresu	1 275 230	8,47	259 274	38,93
Przyznane w danym okresie	-	-	1 121 762	4,08
Wykonane w danym okresie	8 354	4,08	-	-
Umorzone/wygasłe w danym okresie	91 188	-	105 806	-
Występujące na koniec okresu	1 175 688	7,08	1 275 230	8,47
Możliwe do wykonania na koniec okresu	440 334	11,60	159 693	43,50

Dla opcji występujących na koniec danego okresu:

Cena wykonania (w USD)	31.12.2010		Cena wykonania (w USD)	31.12.2009	
	Liczba (w tys. szt.)	Średni ważony okres pozostały do końca trwania opcji (w latach)		Liczba (w tys. szt.)	Średni ważony okres pozostały do końca trwania opcji (w latach)
41,90	0,81	-	41,90	0,81	0,00
42,11	75,33	-	42,11	76,73	0,00
-	-	-	49,5	39,51	0,00
47,5	1,21	-	47,5	1,45	0,05
45,36	1,50	-	45,36	1,50	0,72
48,92	1,54	0,05	48,92	1,54	0,55
54,38	0,44	0,55	54,38	0,44	1,05
24,45	21,18	1,05	24,45	31,50	1,55
4,08	1 073,68	1,83	4,08	1 121,76	2,83

Liczbę oraz średnie ważone ceny akcji (program CAP) przedstawia poniższa tabela:

	31.12.2010		31.12.2009	
	Liczba	Średnia ważona cena akcji	Liczba	Średnia ważona cena akcji
Występujące na początek okresu	552 866	14,82	445 634	28,33
Przyznane w danym okresie	510 575	3,52	291 944	4,67
Wykonane/umorzone/wygasłe w danym okresie	209 070	-	184 712	-
Występujące na koniec okresu	854 371	7,16	552 866	14,82

46. Zdarzenia po dacie bilansowej

Po dniu 31 grudnia 2010 roku nie wystąpiły zdarzenia, nieuwzględnione w tym sprawozdaniu finansowym, mogące w znaczący sposób wpłynąć na wyniki Grupy.

47. Zarządzanie ryzykiem

STRUKTURA ORGANIZACYJNA I PROCESY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

Grupa dokonuje analizy, oceny, aprobaty oraz zarządza szerokim spektrum ryzyk związanych z jej działalnością. Proces zarządzania ryzykiem jest realizowany w różnych jednostkach i na różnych poziomach organizacji i pokrywa między innymi: ryzyko kredytowe (włączając ryzyko kredytowe kontrahenta, ryzyko rezydualne i ryzyko koncentracji), ryzyko płynności, ryzyko rynkowe oraz ryzyko operacyjne.

W zakresie zarządzania ryzykiem Rada Nadzorcza Banku jest upoważniona do podejmowania uchwał w sprawie:

- zatwierdzania strategii działalności Grupy oraz zasad ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem,
- zatwierdzania ogólnego poziomu ryzyka w Grupie,
- zatwierdzania podstawowej struktury organizacyjnej Grupy ustalonej przez Zarząd, dostosowanej do zakresu i profilu podejmowanego ryzyka.

Zarząd Banku zatwierdza w drodze uchwał:

- strukturę organizacyjną Grupy dostosowaną do zakresu i profilu podejmowanego ryzyka oraz definiuje role i obowiązki w obszarze zarządzania ryzykiem, zapewniając oddzielenie funkcji pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka od służb prowadzących działania wymagające podejmowania ryzyka,
- ustala zasady ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem w Grupie,
- określa ogólne poziomy apetytu na ryzyko akceptowane przez Radę Nadzorczą.

Procesy zarządzania ryzykiem kredytowym, rynkowym i operacyjnym są wdrażane w Grupie na podstawie pisemnych strategii i zasad dotyczących identyfikacji, pomiaru, ograniczania, monitorowania, raportowania i kontroli ryzyka zatwierdzonych przez Zarząd lub odpowiednio powołane Komitety, w tym Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO), Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem i Kapitałem oraz Komisję ds. Kontroli i Zgodności (BRCC).

Zarząd Banku powołał niezależnego Szefa Sektora Zarządzania Ryzykiem (ang. Chief Risk Officer), podlegającego bezpośrednio Prezesowi Zarządu i odpowiedzialnego za zarządzanie i kontrolę ryzyka kredytowego, rynkowego i rodzin ryzyka operacyjnego, a w szczególności za:

- wdrożenie zasad struktury organizacyjnej zarządzania ryzykiem w Grupie, a także metod identyfikacji, pomiaru i systemu kontroli oraz sprawozdawczości ryzyka kredytowego, rynkowego, płynności i operacyjnego,
- kształtowanie polityki ryzyka i opracowanie systemów oceny i kontroli ryzyka kredytowego, rynkowego, płynności i operacyjnego,
- podejmowanie decyzji kredytowych zgodnie z zasadami wynikającymi z procedur kredytowych oraz dokumentów wyznaczających politykę kredytową Grupy,
- zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa portfela kredytowego,
- zarządzanie portfelem kredytów nieregularnych (włączając windykację i restrukturyzację wierzytelności).

Szef Sektora Zarządzania Ryzykiem przedstawia Zarządowi Banku do zatwierdzenia strukturę organizacyjną Sektora, która uwzględni specyfikę zarządzania ryzykiem kredytowym, rynkowym, płynności i operacyjnym w poszczególnych segmentach klientów. Dla tego celu w ramach Sektora Zarządzania Ryzykiem zostały wyodrębnione jednostki organizacyjne odpowiedzialne za:

- zarządzanie ryzykiem kredytowym Bankowości Korporacyjnej,
- zarządzanie ryzykiem kredytowym Bankowości Przedsiębiorstw,
- zarządzanie ryzykiem kredytowym Bankowości Detalicznej,
- zarządzanie należnościami z utratą wartości,
- zarządzanie ryzykami rynkowym i płynności,

- zarządzanie ryzykiem operacyjnym,
- jednostki wsparcia zarządzania ryzykiem.

Niezależni menedżerowie ryzyka są odpowiedzialni za ustalanie i wdrażanie polityki i praktyki zarządzania ryzykiem w odpowiednich jednostkach biznesowych, nadzór nad ryzykiem w tych jednostkach oraz reagowanie na potrzeby i problemy w nich występujące.

Zarządzanie ryzykiem w Grupie wspierane jest przez szereg systemów informatycznych w zakresie:

- oceny ryzyka kredytowego klienta i ekspozycji,
- pomiaru, raportowania i monitoringu ryzyka kredytowego, rynkowego i operacyjnego,
- monitorowania i raportowania zabezpieczeń,
- kalkulacji i raportowania rezerw kredytowych,
- wsparcia realizacji wymagań Nowej Umowy Kapitałowej.

Główne rodzaje ryzyka

Ryzyko kredytowe, obejmujące również ryzyko kredytowe kontrahenta, wynika z zaangażowania kredytowego lub związanego z zawieraniem i rozliczaniem, niżej wymienionych transakcji, i jest to ewentualność wystąpienia strat finansowych w wyniku niedopełnienia zobowiązań finansowych lub umownych przez kredytobiorcę lub kontrahenta. Ryzyko kredytowe jest elementem wielu aspektów działalności Grupy, zwanych dalej produktami, takich, jak:

- kredyty i pożyczki,
- transakcje walutowe oraz na instrumentach pochodnych,
- transakcje na papierach wartościowych,
- finansowanie i obsługa rozliczeń, w tym handlowych (krajowych i zagranicznych),
- transakcje, w których Grupa występuje w charakterze pośrednika wobec klientów lub innych osób trzecich.

Zasady opisane w sekcji „Ryzyko kredytowe” niniejszego dokumentu dotyczą różnych rodzajów ekspozycji, które zostały zdefiniowane w odpowiednich Politykach Kredytowych Grupy.

Dodatkowo w ramach systemu zarządzania ryzykiem kredytowym Grupa stosuje również zasady ograniczania ryzyka kredytowego (w tym poprzez przyjmowanie zabezpieczeń, ograniczając związane z nim ryzyko rezydualne) oraz zarządza **ryzykiem koncentracji zaangażowań**.

Ryzyko rynkowe obejmuje ryzyko płynności i ryzyko ceny. Oba rodzaje ryzyka są związane z normalnym trybem prowadzenia działalności w zakresie pośrednictwa finansowego. Ryzyko płynności to ryzyko, że Bank lub podmiot zależny Banku uwzględniany w konsolidacji ryzyka może być niezdolny do wypełnienia w określonym terminie swoich zobowiązań finansowych wobec klienta, kredytodawcy lub inwestora. Ryzyko ceny to ryzyko utraty zysków wskutek zmian stóp procentowych, kursów wymiany walut i cen towarów oraz ich wahań. Ryzyko ceny jest związane z portfelem niehandlowym oraz handlowym. Pomiar ryzyka rynkowego jest prowadzony zgodnie z ustalonymi standardami w celu zapewnienia spójności pomiarów we wszystkich jednostkach oraz możliwości agregacji ryzyka.

Ryzyko operacyjne jest to możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych.

Ryzyko operacyjne obejmuje ryzyko związane z praktykami biznesowymi oraz ryzyko utraty reputacji. Ryzyko operacyjne obejmuje również ryzyko prawne i ryzyko braku zgodności z wymogami prawnymi i regulacyjnymi.

Ryzyko operacyjne nie obejmuje ryzyka strategicznego i ryzyka potencjalnych strat wynikających z decyzji związanych z podejmowaniem ryzyka kredytowego, rynkowego, ryzyka płynności lub ryzyka związanego z działalnością ubezpieczeniową.

Ryzyko wyniku finansowego definiowane jest jako zmienność wyniku finansowego, której nie da się przypisać jednoznacznie do innych ryzyk, identyfikowanych przez Bank i pokrytych w ramach kalkulacji wymogu kapitałowego lub kapitału wewnętrznego.

RYZIKO KREDYTOWE

Głównym celem zarządzania ryzykiem kredytowym w Grupie jest zapewnienie wysokiej jakości portfela kredytowego oraz stabilności prowadzonej działalności poprzez minimalizację ryzyka poniesienia strat kredytowych. Służą temu obowiązujące w Grupie regulacje i wdrożone procesy kontrolne.

Zasady polityki zarządzania ryzykiem kredytowym

Za ustalanie Polityki Kredytowej Bankowości Korporacyjnej i Polityki Kredytowej Bankowości Przedsiębiorstw, zatwierdzanie pozostałych polityk i procedur, monitorowanie wyników zarządzania ryzykiem kredytowym, bieżącą ocenę ryzyka kredytowego portfela oraz zatwierdzanie nowego ryzyka odpowiedzialne są niezależne służby zarządzania ryzykiem. Zasady akceptacji ryzyka są dostosowywane na podstawie wyników portfela kredytowego oraz wyników audytu wewnętrznego.

W przypadku klientów Bankowości Korporacyjnej i Bankowości Przedsiębiorstw oraz działalności w zakresie bankowości inwestycyjnej w skali całej organizacji, proces kredytowy opiera się na szeregu fundamentalnych zasad, takich jak:

- wspólna odpowiedzialność obszaru biznesu i niezależnych służb zarządzania ryzykiem za jakość portfela i procesu kredytowego oraz ponoszone koszty kredytu,
- postępowanie zgodnie z wytycznymi dotyczącymi portfela w celu jego dywersyfikacji i zachowania równowagi pomiędzy ryzykiem i kapitałem,
- wymóg podjęcia decyzji kredytowej przez co najmniej dwóch upoważnionych pracowników,
- uzależnienie szczebla akceptacji od ponoszonego ryzyka – ekspozycje związane z większym ryzykiem (uwzględniając wielkość i ocenę ryzyka) wymagają zatwierdzenia na wyższym szczeblu decyzyjnym,
- stosowanie standardów oceny ryzyka do każdego kredytobiorcy i zaangażowania, a także stosowanie spójnych standardów w przypadku dokumentów kredytowych i działań naprawczych,
- rating ryzyka wyznaczany za pomocą modeli ratingu ryzyka lub kart ocen (scoring),
- okresowe monitorowanie wyników z działalności klientów oraz identyfikowanie negatywnych zmian w sytuacjach, które wymagają podjęcia natychmiastowych działań klasyfikujących należność lub działań naprawczych,
- wymóg zatwierdzania odstępstw od zasad polityki na wyższych szczeblach organizacyjnych w celu zapewnienia kontroli realizacji zasad polityki przez kierownictwo wyższego szczebla.

Procedury zarządzania ryzykiem w przypadku zaangażowań wobec klientów detalicznych są zorganizowane w oparciu o oferowane produkty. Zasady polityki określają następujące kluczowe elementy zarządzania ryzykiem:

- Polityka kredytowa definiuje minimalne kryteria akceptacji klientów, metodę oceny zdolności kredytowej, pracowników upoważnionych do podejmowania decyzji kredytowych oraz przyznane im limity, minimalną ocenę punktową wniosku, proces weryfikacji wniosków, wymagane dokumenty i inne kryteria;
- Polityka kredytowa określa zasady postępowania w przypadku niezabezpieczonej ekspozycji z tytułu jednego produktu oraz maksymalną kwotę łącznego zaangażowania danego klienta. W ramach limitów wewnętrznych dopuszcza się:
  - kompetencje kredytowe mogą być przyznane upoważnionym, przeszkolonym i

doświadczonym pracownikom na podstawie ich dotychczasowego doświadczenia zawodowego oraz potwierdzonych kwalifikacji dotyczących oceny ryzyka i podejmowania decyzji kredytowych. Kompetencje kredytowe podlegają okresowej weryfikacji. Analizowane są wyniki osoby oceniającej ryzyko i podejmowane odpowiednie działania w stosunku do przyznanych limitów,

- skuteczność kart scoringowych stosowanych w procesie oceny ryzyka jest regularnie monitorowana za pomocą raportów badających stabilności populacji, raportów KS i sprawozdań dotyczących uzyskiwanych na podstawie karty scoringowej wyników jakości portfela (wskaźniki przeterminowań i strat). Każda karta scoringowa wyników podlega corocznej walidacji,
- Grupa opracowuje pisemne procedury dla każdego produktu, obejmujące wszystkie jego aspekty, takie jak dokumentacja prawna, cena, warunki, procedury operacyjne (ocena ryzyka, uruchomienie, obsługa), księgowanie, proces windykacji, zasady polityki kredytowej, wykaz ekspozycji zagrożonych, metody obliczania strat itp.

Każdy portfel jest poddawany raz w roku testom warunków skrajnych.

Ocena i pomiar ryzyka kredytowego

Grupa stosuje system spójnych ocen ratingowych w stosunku do całego portfela kredytów w Bankowości Korporacyjnej i Bankowości Przedsiębiorstw, co ułatwia porównanie zaangażowania kredytowego w ramach wszystkich sektorów działalności, regionów geograficznych i produktów.

Rating ryzyka dłużnika i rating limitu dłużnika są elementami oceny ryzyka kredytowego związanego z udzielonymi produktami. Rating ryzyka dłużnika odzwierciedla szacunkowe prawdopodobieństwo niewypłacalności dłużnika w ciągu 1 roku i jest obliczany przy wykorzystaniu modeli statystycznych, ocen zewnętrznych agencji ratingowych (w określonych sytuacjach) lub kart ocen (*scoring*).

Rating limitu dłużnika, jako miara oceny ryzyka w horyzoncie średnio i długoterminowym, podlega również ocenie w ramach szczegółowych parametrów jakościowych, uwzględniających między innymi: cykliczność branży, jakość zarządu, strategię, ryzyko niekorzystnych zmian regulacyjnych, jawność i jakość procesów kontroli.

Do każdego limitu kredytowego jest przypisany rating ryzyka limitu kredytowego, który uwzględnia rating ryzyka dłużnika i parametry udzielonego produktu, np. zabezpieczenie prawne produktu, pomniejszające straty poniesione w wyniku niewypłacalności. W ten sposób rating ryzyka limitu określa potencjalną oczekiwaną stratę z tytułu udzielonego produktu.

Pomiar ryzyka kredytowego jest dokonywany na wielu poziomach, w tym:

- na poziomie produktu, który może obejmować jeden lub więcej kontraktów, dyspozycji lub transakcji,
- na poziomie dłużnika, w przypadku przyznania dłużnikowi kilku produktów, gdy można ocenić ryzyko braku spłaty zobowiązań przez dłużnika,
- na poziomie grupy dłużników powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie,
- na poziomie portfela, przy czym rating ryzyka portfela jest obliczany jako średnia indywidualnych ratingów ekspozycji ważonych wielkością ekspozycji.

W przypadku kwoty zaangażowania metody pomiaru rozpoczynają się od tych najprostszych, takich jak wartość aktywów, a kończą na skomplikowanych, takich jak ocena potencjalnych kosztów zastąpienia aktywa w transakcji na instrumentach pochodnych. Procesy zastosowane do pomiarów także są różne, począwszy od prostego obliczania sald, a skończywszy na złożonej wielokrotnej symulacji. Na przykład w odniesieniu do zaangażowań wynikających z ryzyka kredytowego kontrahenta (przedrozliczeniowego) Bank na potrzeby zarządzania ryzykiem stosuje miarę PSE (Pre-Settlement Exposure - Zaangażowanie Przedrozliczeniowe), odzwierciedlającą przyszłą potencjalną

ekspozycję danego kontrahenta. PSE odzwierciedla maksymalne oczekiwane zaangażowanie kontrahenta w trakcie trwania transakcji (lub portfela transakcji) przy określonym poziomie ufności.

Rozkład wartości mark-to-market oraz wartość PSE uzależniona jest od rozkładów czynników rynkowych decydujących o wartości poszczególnych transakcji w portfelu klienta. Przy braku wystarczającej ilości danych dla symulacji wartości portfela transakcji stosowane są bardziej uproszczone metody, podobnie jak w przypadku pomiaru zaangażowania dla celów rachunku kapitałowego.

W przypadku zaangażowania wobec klientów detalicznych (osób fizycznych oraz małych i średnich przedsiębiorstw zarządzanych na bazie portfela) pomiar ryzyka jest prowadzony w formie statystycznej analizy zachowania całego portfela lub wybranej grupy klientów (np. w podziale wg lokalizacji geograficznej, wielkości obrotów, punktacji, rodzaju działalności itp.).

Monitoring ryzyka kredytowego

Prawdopodobieństwa niedopełnienia swoich zobowiązań przez dłużnika jest monitorowane przez wyznaczonych pracowników ryzyka lub biznesu.

Monitorowanie i zarządzanie ekspozycją na ryzyko kredytowe jest dokonywane na dwóch poziomach: (a) na poziomie klienta lub dłużnika, (b) na poziomie portfela.

Oprócz opracowywania różnych sprawozdań kredytowych, menadżerowie ryzyka prowadzą regularne spotkania dotyczące portfela z udziałem przedstawicieli jednostek biznesowych w celu dokonania przeglądu potencjalnych transakcji i przeanalizowania kwestii kredytowych.

Dedykowane systemy MIS pozwalają na detaliczną analizę elementów związanych z ryzykiem kredytowym (np. poziom zaangażowania, poziom zaległości lub strat kredytowych) w różnych przekrojach (np. klient, portfel kredytowy, segment klienta, produkt) według sprawozdawczości wewnętrznej.

Ograniczanie ryzyka

Ograniczanie ryzyka jest stałym i kluczowym elementem procesu zarządzania ryzykiem w Grupie. Jest prowadzone poprzez:

- wyznaczanie granic rynku docelowego oraz kryteriów doboru klientów,
- wyznaczanie maksymalnych, dopuszczalnych limitów zaangażowania kredytowego poprzez limity dla określonych ratingów ryzyka lub poprzez kryteria akceptacji ryzyka,
- wyznaczanie i utrzymywanie wysokich standardów pozyskiwania i analizy informacji o kredytobiorcy (due diligence),
- wprowadzenie standardów dokumentacji,
- stosowanie zabezpieczeń celem ograniczenia ryzyka i zarządzanie ryzykiem rezydualnym,
- określanie oczekiwanej struktury zabezpieczeń lub relacji wartości kredytu do wartości zabezpieczenia,
- monitorowanie kredytów i system wczesnego ostrzegania,
- ustanawianie i monitorowanie odpowiednich limitów w celu ograniczania ryzyka koncentracji zaangażowań,
- aktywne zarządzanie portfelem poprzez wdrażanie odpowiednich zmian w strategii kredytowej w oparciu o przeglądy portfela lub testy warunków skrajnych.

W przypadku klientów indywidualnych stosuje się:

- weryfikację klientów w Biurze Informacji Kredytowej (BIK),

- limity zaangażowania dla produktu oraz całkowitej ekspozycji klienta w Grupy,
- ocena zdolności kredytowej klienta w sposób systematyczny przy użyciu karty scoringowej,
- weryfikacja zatrudnienia i dochodu,
- kontrole ograniczające ryzyko wyłudzeń,
- miesięczny monitoring jakości portfela.

Okresowe testy warunków skrajnych portfela (stress tests) umożliwiają zidentyfikowanie podatności portfela na działanie określonych czynników zewnętrznych.

ZARZĄDZANIE EKSPOZYCJAMI Z ROZPOZNANĄ UTRATĄ WARTOŚCI

Grupa posiada jednolity wewnętrzny system klasyfikacji należności na podstawie ustalonych kryteriów. Proces aktywnego zarządzania jakością portfela obejmuje nadawanie ekspozycjom nie tylko odpowiedniego ratingu, ale również właściwej klasyfikacji i dostosowanie działań naprawczych bądź windykacyjnych do klasyfikacji należności. System nadawanych ratingów i klasyfikacji odgrywa kluczową rolę przy ustalaniu poziomu odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.

Ekspozycje kredytowe, dla których rozpoznana została utrata wartości są podzielone na dwie grupy. Wyodrębnia się portfel ekspozycji zarządzanych na podstawie indywidualnej klasyfikacji (klienci oceniani indywidualnie) oraz portfel ekspozycji zarządzanych na bazie zaległości (klienci oceniani portfelowo). Przypisanie do określonego portfela zależy od całkowitej kwoty zaangażowania danego klienta.

Dla klientów ocenianych indywidualnie ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości to te, w przypadku których zaistniały obiektywne przesłanki wystąpienia utraty wartości ekspozycji kredytowych obejmujące, między innymi:

- obiektywnie stwierdzone trudności dłużnika z wypłacalnością,
- zaległości w płatnościach umownych,
- złamanie warunków umowy kredytowej,
- wysokie prawdopodobieństwo, iż dłużnik rozpocznie postępowanie układowe lub upadłościowe.

Dla klientów ocenianych na podstawie zaległości obiektywnym dowodem utraty wartości ekspozycji kredytowych jest przede wszystkim przekroczenie określonych progów dni zaległości.

Kadra zarządzająca ryzykiem regularnie ocenia adekwatność ustanowionych odpisów na ekspozycjach z rozpoznaną utratą wartości.

Klienci zarządzani na bazie klasyfikacji

Utrata wartości jest określana przez szacowanie straty na ekspozycji, odrębnie dla każdej ekspozycji, przy uwzględnieniu następujących czynników:

- łączne zaangażowanie klienta,
- predyspozycje do utrzymania się na rynku modelu biznesowego klienta i zdolność do pomyślnego rozwiązania problemów finansowych,
- generowanie przepływów pieniężnych wystarczających do obsługi zobowiązań,
- kwoty i terminy oczekiwanych spłat,
- możliwa do odzyskania wartość zabezpieczenia i prawdopodobieństwo udanego przejęcia zabezpieczenia z uwzględnieniem wszystkich ryzyk prawnych,
- oczekiwane płatności dostępne w przypadku upadłości czy likwidacji,

- oszacowane prawdopodobne koszty związane z dochodzeniem zaległych płatności,
- w niektórych przypadkach również cena rynkowa wierzytelności.

Polityka Grupy wymaga, aby poziom odpisów na znaczących zaangażowaniach zarządzanych na bazie klasyfikacji był przeglądany, co najmniej raz na kwartał. Przegląd obejmuje posiadane zabezpieczenia oraz weryfikację dokonanych i oczekiwanych spłat.

Dla ekspozycji, które nie są uznane za znaczące, utrata wartości jest obliczana na bazie portfelowej, zasadniczo w oparciu o zaległości w spłacie. Stosowane jest podejście sformalizowane, które przypisuje progresywnie tym wyższy odpis, im dłużej klient zalega ze spłatą kredytu.

Poniżej został zaprezentowany portfel Grupy, w którym należności klientów ze stwierdzoną utratą wartości pogrupowane zostały w kategorii ryzyka na bazie klasyfikacji, a należności bez utraty wartości według wewnętrznych ratingów ryzyka. Zaprezentowano również szczegóły odpisów z tytułu utraty wartości. Należnościom nadawane są kategorie ryzyka od I do IV, przy czym I i IA oznacza należności bez utraty wartości, natomiast III i IV oznacza należności z rozpoznaną utratą wartości, z kolei należności w kategorii II mogą charakteryzować się utratą wartości, ale część z nich może zostać zaliczona do portfela bez zidentyfikowanej utraty wartości.. Ekspozycję bez rozpoznanej utraty wartości klasyfikowane są na podstawie ratingów ryzyka przyjmujących wartości od 1 do 7, przy czym rating ryzyka 1 jest ratingiem najlepszym.

Dla celów określenia maksymalnej ekspozycji Grupy na ryzyko kredytowe należy uwzględnić również ekspozycje o charakterze pozabilansowym (opisane w nocie 39), dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży (opisane w nocie 20), aktywa finansowe przeznaczone do obrotu (opisane w nocie 19) oraz inne aktywa (opisane w nocie 29).

w tys. zł

	31.12.2010		31.12.2009	
	Należności od klientów	Należności od banków	Należności od klientów	Należności od banków
Należności z rozpoznaną utratą wartości				
Należności oceniane indywidualnie				
kategoria ryzyka II	102 543	-	445 631	-
kategoria ryzyka III	433 151	-	379 375	-
kategoria ryzyka IV	426 602	-	607 205	-
Wartość brutto	962 296	-	1 432 211	-
Utrata wartości	457 215	-	771 034	-
Wartość netto	505 081	-	661 177	-
Należności oceniane portfelowo				
kategoria ryzyka II	19 124	-	40 981	-
kategoria ryzyka III	28 129	-	31 948	-
kategoria ryzyka IV, w tym:	980 966	-	752 573	-
<i>od osób fizycznych</i>	879 030	-	634 356	-
Wartość brutto	1 028 219	-	825 502	-
Utrata wartości	730 955	-	547 973	-
Wartość netto	297 264	-	277 529	-
Należności bez utraty wartości				
<i>od klientów i banków (bez osób fizycznych) wg ratingu ryzyka</i>				
rating ryzyka 1–4	4 540 428	2 180 155	4 884 513	3 330 097
rating ryzyka 5–6	1 633 556	93 477	1 711 223	148 398
rating ryzyka 7	227 426	-	367 081	-
<i>od osób fizycznych wg przeterminowania należności</i>				
0–30 dni	5 107 052	-	5 448 834	-

<i>w tys. zł</i>	31.12.2010		31.12.2009	
	Należności od klientów	Należności od banków	Należności od klientów	Należności od banków
31–90 dni	130 053	-	91 151	-
Wartość brutto	11 638 515	2 273 632	12 502 802	3 478 495
Utrata wartości	170 751	493	141 982	766
Wartość netto	11 467 764	2 273 139	12 360 820	3 477 729
Łączna wartość netto	12 270 109	2 273 139	13 299 526	3 477 729

<i>w tys. zł</i>	31.12.2010		31.12.2009	
	Należności od klientów	Należności od banków	Należności od klientów	Należności od banków
Utrata wartości na należności z rozpoznaną utratą wartości				
Utrata wartości oceniana indywidualnie				
kategoria ryzyka II	20 512	-	52 136	-
kategoria ryzyka III	70 436	-	153 524	-
kategoria ryzyka IV	366 267	-	565 374	-
	457 215	-	771 034	-
Utrata wartości oceniana portfelowo				
kategoria ryzyka II	4 268	-	7 783	-
kategoria ryzyka III	8 484	-	9 014	-
kategoria ryzyka IV, w tym:	718 203	-	531 176	-
<i>od osób fizycznych</i>	649 669	-	446 519	-
	730 955	-	547 973	-
Odpis na poniesione niezidentyfikowane straty				
na należności od klientów i banków (bez osób fizycznych) wg ratingu ryzyka				
rating ryzyka 1–4	1 542	183	1 061	523
rating ryzyka 5–6	12 389	310	12 081	243
rating ryzyka 7	9 276	-	12 073	-
na należności od osób fizycznych wg przeterminowania				
0–30 dni	73 939	-	71 158	-
31–90 dni	73 939	-	45 609	-
	170 751	493	141 982	766
Łączna utrata wartości	1 358 921	493	1 460 989	766

<i>w tys. zł</i>	31.12.2010	31.12.2009
Należności objęte odpisem na poniesione niezidentyfikowane straty		
Należności nieprzeterminowane		
0–30 dni	13 753 007	15 814 978
Należności przeterminowane		
31–90 dni	137 728	161 678
91–180 dni	2 714	2 368
181–365 dni	1 228	227
ponad 366 dni	17 470	322
Wartość brutto	13 912 147	15 979 573

Poziom pokrycia rezerwami należności Grupy przedstawia poniższa tabela:

w tys. zł	31.12.2010	31.12.2009
Wartość brutto		
Należności z rozpoznaną utratą wartości, z tego:	1 990 515	2 257 713
<i>Należności oceniane indywidualnie</i>	962 296	1 432 211
<i>Należności oceniane portfelowo</i>	1 028 219	825 502
Należności bez utraty wartości	13 912 147	15 984 297
Łączna wartość brutto	15 902 662	18 239 010
Utrata wartości		
Należności z rozpoznaną utratą wartości, z tego:	1 188 170	1 319 007
<i>Należności oceniane indywidualnie</i>	457 215	771 034
<i>Należności oceniane portfelowo</i>	730 955	547 973
Należności bez utraty wartości	171 244	142 748
Łączna utrata wartości	1 359 414	1 461 755
Wartość netto		
Należności z rozpoznaną utratą wartości, z tego:	802 345	938 706
<i>Należności oceniane indywidualnie</i>	505 081	661 177
<i>Należności oceniane portfelowo</i>	297 264	277 529
Należności bez utraty wartości	13 740 903	15 838 549
Łączna wartość netto	14 543 248	16 777 255
Wskaźnik pokrycia rezerwami należności z rozpoznaną utratą wartości	59,7%	58,4%

Na dzień 31 grudnia 2010 roku należności bez utraty wartości obejmują kredyty gotówkowe w kwocie brutto 158 743 tys. zł udzielone osobom prywatnym z maksymalnie trzymiesięcznym okresem prolongaty w spłacie kredytu (31 grudnia 2009 roku: 133 842 tys. zł).

POLITYKA STOSOWANIA ZABEZPIECZEŃ I INNYCH METOD OGRANICZANIA RYZYKA

Poza ogólnymi zasadami ograniczania ryzyka kredytowego, Grupa posiada zdefiniowane zasady, specyficzne dla obszaru korporacyjnego i detalicznego, przyjmowania różnych rodzajów zabezpieczeń, w tym przyjmowania gwarancji, poręczeń i podobnych instrumentów wsparcia (zwane dalej łącznie: zabezpieczeniami). Zasady te służą minimalizowaniu ryzyka rezydualnego związanego z przyjmowaniem zabezpieczeń.

Dodatkowym czynnikiem ograniczającym to ryzyko jest fakt, że w odniesieniu do finansowania przedsiębiorstw i osób prowadzących działalność gospodarczą podstawowym źródłem spłaty wierzytelności Grupy są przychody z bieżącej działalności klientów, będące kluczowym elementem oceny zdolności kredytowej potencjalnych kredytobiorców.

W celu zdywersyfikowania ryzyka związanego z zabezpieczeniami Grupa przyjmuje różne rodzaje zabezpieczeń:

- w obszarze detalicznym są to przede wszystkim nieruchomości mieszkalne,
- w obszarze Bankowości Korporacyjnej i Bankowości Przedsiębiorstw przyjmowane są przede wszystkim:
  - gwarancje i poręczenia,
  - zabezpieczenia gotówkowe,
  - różnego rodzaju papiery wartościowe,
  - należności,

- zapasy,
- nieruchomości,
- maszyny i urządzenia (w tym pojazdy mechaniczne).

Szczegółowe procedury określające rodzaje akceptowanych przez Bank zabezpieczeń, zasady ich ustanowienia i określania ich wartości oraz wydzielenie specjalistycznej jednostki ryzyka odpowiedzialnej za proces zarządzania zabezpieczeniami pozwoliło na wypracowanie odpowiednich standardów dla tego procesu, obejmujących m.in.:

- kryteria akceptacji i wyceny zabezpieczeń,
- standardy dokumentacji,
- zasady monitoringu zabezpieczeń (w tym inspekcji),

Ponadto w regulacjach kredytowych Bankowości Przedsiębiorstw określone są takie parametry jak:

- wymagana struktura zabezpieczeń dla poszczególnych rodzajów wierzytelności kredytowych,
- relacje wartości kredytu do wartości zabezpieczenia dla poszczególnych typów zabezpieczeń,
- pożądana struktura poszczególnych rodzajów zabezpieczeń w portfelu wierzytelności kredytowych.

Grupa okresowo kontroluje, czy bieżąca struktura portfela zabezpieczeń w Bankowości Przedsiębiorstw jest zgodna z założeniami oraz czy wartość zabezpieczeń jest wystarczająca.

W ramach Bankowości Korporacyjnej oczekiwane wartości kredytu do wartości zabezpieczenia określana jest każdorazowo w decyzji kredytowej. Relacja ta jest również przedmiotem okresowej kontroli/monitorowania.

KONCENTRACJA ZAANGAŻOWANIA

Grupa ustanawia limity i zarządza wielkością ekspozycji tak, aby zapewnić odpowiednie rozproszenie ryzyka w portfelu. W ramach zarządzania ryzykiem kredytowym Grupa określa limity koncentracji zaangażowań w odniesieniu do maksymalnej sumy ekspozycji (według wewnętrznej sprawozdawczości):

- wobec jednego podmiotu lub grupy podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie (dłużnika),
- w ramach poszczególnych sektorów gospodarki (na podstawie amerykańskiej klasyfikacji branż),
- w walutach obcych,
- z tytułu transakcji generujących ryzyko kredytowe kontrahenta (przedrozliczeniowe),
- wobec grupy kapitałowej podmiotu dominującego dla Grupy.

Pierwsze dwie koncentracje (wobec dłużników i branż) dotyczące w szczególności portfeli Bankowości Korporacyjnej i Bankowości Przedsiębiorstw są koncentracjami uznanymi za najistotniejsze z punktu widzenia zarządzania tym ryzykiem w Grupie.

W ramach zarządzania ekspozycjami wobec dłużników Grupa monitoruje również limity określone ustawą Prawo Bankowe i innymi Uchwałami nadzorczymi oraz zapewnia ich przestrzeganie, w tym wyznaczenie dodatkowego wymogu kapitałowego z tytułu tych ekspozycji w razie potrzeby.

Ryzyko koncentracji zaangażowań wobec dłużnika

Grupa dąży do ograniczenia koncentracji zaangażowania wobec pojedynczych klientów lub klientów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie. Według danych z dnia 31 grudnia 2010 roku zaangażowanie Grupy w transakcje z grupami klientów, dotyczące portfela bankowego, wobec których łączne zaangażowanie przekracza 10% funduszy własnych Grupy (zdefiniowanych w dalszej części sprawozdania), wynosi 1 848 745 tys. zł, czyli 44,6% tych funduszy (31 grudnia 2009 roku: 2 885 442 tys. zł, tj. 71,2%).

Koncentracja zaangażowań wobec poszczególnych 10 największych niebankowych kredytobiorców Grupy:

<i>w tys. zł</i>	31.12.2010			31.12.2009		
	Zaangażo- wanie bilansowe *	Zaangażowanie pozabilansowe	Łączne zaangażowanie	Zaangażo- wanie bilansowe *	Zaangażowanie pozabilansowe	Łączne zaangażowanie
GRUPA 1	572 962	228 113	801 074	284 984	351 906	636 890
GRUPA 2	232 922	336 395	569 318	251 321	312 657	563 978
GRUPA 3	253 504	224 849	478 353	252 989	226 951	479 940
GRUPA 4	15 413	348 278	363 691	4 515	144 917	149 432
GRUPA 5	6	327 527	327 533	211 117	102 983	314 100
KLIENT 6	60 903	239 097	300 000	229 803	20 197	250 000
KLIENT 7	250 000	-	250 000	79 523	-	79 523
KLIENT 8	109 611	139 034	248 645	8 590	69 908	78 498
GRUPA 9	30 123	215 746	245 869	53 371	171 922	225 293
KLIENT 10	23 902	213 493	237 395	7 512	469 583	477 095
Razem 10	1 549 346	2 272 532	3 821 878	1 383 725	1 871 024	3 254 749

*Nie obejmuje zaangażowań z tytułu posiadanych akcji i innych papierów wartościowych

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe oraz wydane na jej podstawie akty wykonawcze Komisji Nadzoru Finansowego określają limity maksymalnego zaangażowania Grupy. Zgodnie z obowiązującymi od 1 stycznia 2002 roku przepisami art. 71 ust. 1, wspomnianej ustawy suma wierzytelności Grupy oraz udzielonych przez Grupę zobowiązań pozabilansowych w stosunku do jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie, nie może przekraczać odpowiednio 20% funduszy własnych Grupy w przypadku, gdy którykolwiek z tych podmiotów jest w stosunku do Grupy podmiotem dominującym lub zależnym albo jest zależny od podmiotu dominującego wobec Grupy oraz 25% w przypadku, gdy podmioty te nie są w ten sposób podmiotami powiązanymi z Grupą. Przy zachowaniu warunków określonych przepisami uchwały nr 76/2010 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka oraz uchwały nr 382/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad i warunków uwzględniania zaangażowań przy ustalaniu przestrzegania limitu koncentracji (...) dopuszcza się utrzymywanie przez Grupę przekroczenia limitów koncentracji wierzytelności ponad limity określone w art. 71 ust. 1 ustawy – Prawo bankowe wyłącznie w zakresie wierzytelności wynikających z operacji zaliczanych do portfela handlowego. Fundusze własne dla celów wyznaczania limitów zaangażowania określonych w ustawie Prawo Bankowe ustalone zostały zgodnie z uchwałą nr 367/2010 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 12 października 2010 r. zmieniającą uchwałę 381/2008 KNF z dnia 17 grudnia 2008 r., w sprawie innych pomniejszych funduszy podstawowych, ich wysokości, zakresu i warunków pomniejszania o nie funduszy podstawowych Grupy (...).

Według stanu na dzień 31 grudnia 2010 roku Grupa posiadała zaangażowanie wobec podmiotu powiązanego z sektora bankowego przekraczające ustawowe limity koncentracji wierzytelności. Przekroczenie limitu dotyczyło wierzytelności wynikających z transakcji instrumentami pochodnymi. Z tytułu przekroczenia limitu koncentracji wierzytelności wyznaczony został dodatkowy wymóg kapitałowy, który włączony został do rachunku całkowitego wymogu kapitałowego na dzień 31 grudnia 2010 roku.

Ryzyko koncentracji zaangażowania wobec branży

W celu uniknięcia nadmiernej koncentracji branżowej ryzyka kredytowego Grupa na bieżąco monitoruje zaangażowanie w poszczególnych sektorach gospodarki, określając pożądane kierunki, w których zaangażowanie Grupy powinno się zwiększać, oraz sektory o niekorzystnych perspektywach rozwojowych, w których zaangażowanie powinno być zmniejszane. W tym celu ustanowione są i kontrolowane odpowiednie limity dla zaangażowań w poszczególnych branżach.

Ze względu na duże zróżnicowanie klientów reprezentujących poszczególne sektory gospodarki, w poniższej tabeli przedstawiono zagregowane dane w zakresie zaangażowania (brutto) Grupy w dwudziestu największych branżach gospodarki oraz w podziale na typ prowadzonej działalności według stanu na porównawcze okresy.

Branża gospodarki według PKD	31.12.2010	31.12.2009
	w %	w %
Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	22,3	18,9
Finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych	8,5	6,1
Produkcja artykułów spożywczych	7,1	7,0
Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	6,1	7,6
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	5,4	7,9
Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych	4,5	3,7
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep z wyłączeniem motocykli	4,4	1,9
Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	3,8	3,6
Telekomunikacja	3,8	3,6
Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	2,5	2,7
Pierwsze "10" branż gospodarki	68,4	63,0
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	2,4	4,0
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2,2	1,9
Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	2,0	2,5
Produkcja urządzeń elektrycznych	2,0	3,7
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	1,8	1,6
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	1,8	3,6
Działalność firm centralnych (head offices); doradztwo związane z zarządzaniem	1,6	2,9
Organizacje i zespoły eksterytorialne	1,2	1,6
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	1,1	0,3
Produkcja metali	1,1	1,0
Pierwsze "20" branż gospodarki	85,6	86,1
Pozostałe branże	14,4	13,9
Razem	100,0	100,0

Pomimo, że w stosunku do końca 2009 roku koncentracja w wybranych branżach zmieniła się, ogólny poziom koncentracji portfela pozostał na podobnym poziomie.

w tys. zł	31.12.2010	31.12.2009
Należności brutto od klientów i banków w podziale na typ prowadzonej działalności		
<i>Należności brutto od podmiotów gospodarczych i banków</i>		
finansowa	2 884 302	4 697 387
produkcyjna	2 541 473	2 799 801
usługowa	983 509	1 359 136
pozostała	3 373 098	3 204 188
	9 782 382	12 060 512
<i>Należności brutto od osób fizycznych</i>	6 120 280	6 178 498
(patrz nota 23)	15 902 662	18 239 010

Poza monitorowaniem aktualnych poziomów koncentracji w odniesieniu do ustanowionych limitów, Grupa monitoruje również inne potencjalne koncentracje – geograficzną i zabezpieczeń – jednak ze względu na charakterystykę portfela Grupy nie zostały wyznaczone limity dla tych rodzajów koncentracji.

RYZIKO RYNKOWE

Procesy i organizacja zarządzania ryzykiem rynkowym

Zarządzanie ryzykiem rynkowym obejmuje dwa podstawowe obszary ryzyka: ryzyko płynności finansowej oraz ryzyko cenowe.

Ryzyko płynności jest definiowane jako niebezpieczeństwo niewywiązania się Grupy z wykonania wymagalnych zobowiązań finansowych wobec klientów i kontrahentów.

Ryzyko cenowe określane jest jako ryzyko negatywnego wpływu na wynik finansowy oraz wartość funduszy własnych Grupy zmiany rynkowych stóp procentowych, kursów walutowych, kursów akcji oraz wszelkich parametrów zmienności tych stóp, kursów i cen.

Celem zarządzania ryzykiem rynkowym jest zapewnienie, że rozmiary ponoszonego ryzyka w ramach Grupy odpowiadają poziomowi akceptowalnemu przez akcjonariuszy oraz instytucje nadzoru bankowego, jak również zapewnienie, że wszystkie ekspozycje na ryzyko rynkowe są właściwie odzwierciedlone w kalkulowanych miarach ryzyka przekazywanych do wiadomości odpowiednim osobom i organom zarządzającym.

Zarządzanie ryzykiem rynkowym w Grupie opiera się na:

- wymaganiach polskich instytucji regulacyjnych, a zwłaszcza na uchwałach Komisji Nadzoru Finansowego,
  - zasadach ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem oraz ogólnym poziomie ryzyka zaakceptowanym przez Radę Nadzorczą Banku,
- z uwzględnieniem najlepszych praktyk stosownych w Citigroup, podmiocie dominującym wobec Grupy.

Ostateczna odpowiedzialność za przestrzeganie ustalonych poziomów ekspozycji na ryzyko rynkowe w Grupie spoczywa na Zarządzie Banku, natomiast bieżące zarządzanie ryzykiem rynkowym jest prowadzone przez:

- Członka Zarządu – Szefa Sektora Zarządzania Ryzykiem,
- Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO),
- Szefa jednostki Ryzyka Rynkowego,
- Szefów jednostek biznesowych podejmujących ryzyko,
- osoby oddelegowane do zarządzania ryzykiem w jednostkach Grupy.

Zarządzanie ryzykiem płynności

Celem zarządzania płynnością jest zapewnienie Bankowi i podmiotom Grupy dostępu do środków płynnych w celu wypełnienia swoich zobowiązań w terminie, także w ekstremalnych, lecz prawdopodobnych sytuacjach kryzysowych.

Grupa analizuje i zarządza ryzykiem płynności w różnych horyzontach czasowych, przy czym rozróżnia się płynność bieżącą, krótko-, średnio- i długoterminową, stosując adekwatne metody pomiaru i limitowania ryzyka.

Zarządzanie płynnością długoterminową należy do zadań ALCO i jest określone w strategii Grupy. Jest ono prowadzone w oparciu o monitorowanie relacji strukturalnych bilansu oraz o regulacyjne miary płynności długookresowej i obejmuje analizę luk płynności, a także możliwości pozyskania w przyszłości wystarczających źródeł finansowania oraz kosztu pozyskania środków w kontekście wpływu na rentowność prowadzonej działalności.

Zarządzanie płynnością średnioterminową, w horyzoncie do 1 roku, należy do zadań ALCO i odbywa się w oparciu o przygotowywany w cyklu rocznym plan finansowania, określający poziomy limitów wewnętrznych oraz przygotowywane przez jednostki biznesowe Grupy plany w zakresie zmiany aktywów i pasywów, opracowywane w ramach planów finansowych na kolejny rok budżetowy.

Zarządzanie płynnością krótkoterminową, w horyzoncie do 3 miesięcy, należy do zadań Pionu Skarbu i odbywa się w oparciu o regulacyjne miary płynności krótkookresowej oraz limity wewnętrzne. Grupa analizuje także poziom płynności w sytuacjach kryzysowych, przyjmując jako warunek konieczny brak ujemnej luki we wszystkich przedziałach czasowych w horyzoncie 3 miesięcy.

Zarządzanie płynnością bieżącą należy do zadań Pionu Skarbu i prowadzone jest w oparciu o rachunki nostro Grupy, w tym w szczególności rachunek rezerwy obowiązkowej w NBP, przy użyciu dostępnych produktów oferowanych przez rynek pieniężny oraz bank centralny.

Zarządzanie płynnością w podmiotach Grupy leży w zakresie zadań zarządów tych spółek przy uwzględnieniu „Zasad zarządzania ryzykiem”. Nadzór nad płynnością podmiotów Grupy sprawuje ALCO.

Plan finansowania i zabezpieczania płynności

Roczny Plan Finansowania i Płynności (Plan) jest przygotowywany dla Grupy przez Szefa Pionu Skarbu. Odpowiada on również za uzyskanie aprobaty ALCO dla tego Planu. Plan powinien obejmować wszystkie istotne elementy dotyczące finansowania i płynności wynikające z planów biznesowych, a w szczególności w obszarze depozytów i kredytów dla klientów, tak jak to zostało określone w budżetach rocznych poszczególnych jednostek biznesowych, a także istotnych zmian otoczenia regulacyjnego oraz sytuacji rynkowej.

Narzędzia zarządzania ryzykiem płynności

Bank dokonuje pomiaru i zarządza ryzykiem płynności poprzez zastosowanie zarówno zewnętrznych miar nadzorczych, jak i miar dodatkowych wypracowanych wewnętrznie.

Wewnętrzne narzędzia zarządzania ryzykiem płynności

W uzupełnieniu do nadzorczych miar płynności Grupa Banku stosuje zestaw narzędzi zarządzania ryzykiem płynności obejmujący:

- Analizę luk – Raport Dostępu do Rynku (MAR),
- Scenariusze kryzysowe,
- Strukturalne wskaźniki płynności,
- Rynkowe czynniki ostrzegawcze,
- Znaczące źródła finansowania,
- Awaryjny plan finansowania.

Scenariusze kryzysowe

Testy warunków kryzysowych są przeprowadzane w celu zbadania potencjalnego wpływu określonego zdarzenia na bilans Grupy oraz skumulowaną lukę w horyzoncie 3 miesięcy, a także określenia, jakie dodatkowe finansowanie działalności jest konieczne w każdym z określonych scenariuszy. Scenariusze te są przygotowywane przez Pion Skarbu i Ryzyko Rynkowe Banku oraz zatwierdzane przez ALCO.

Grupa przeprowadza testy warunków kryzysowych w cyklu miesięcznym. Scenariusze te zakładają istotne zmiany w podstawowych parametrach finansowania takie, jak:

- Koncentracja bazy funduszowej,
- Obniżenie ratingu długoterminowego,
- Obniżenie ratingu krótkoterminowego,
- Kryzys finansowy na rynku krajowym.

Awaryjny plan finansowania

Pion Skarbu przygotowuje oraz aktualizuje w cyklu rocznym „Plan pozyskania funduszy i utrzymania płynności w sytuacji zagrożenia płynności” (Plan awaryjny), który określa sposób działania Banku w sytuacji kryzysowej, w tym szczególnie w przypadkach zakładanych w scenariuszach kryzysowych i opisanych w „Rocznym planie finansowania i zabezpieczenia płynności”. Awaryjny plan finansowania jest zatwierdzany przez ALCO.

Plan awaryjny określa:

- Warunki/symptomy wskazujące na wystąpienie sytuacji kryzysowej,
- Kompetencje do podejmowania działań w ramach realizacji planu,
- Źródła pozyskania funduszy, a w szczególności zasady utrzymywania portfela aktywów płynnych do użycia w przypadku wystąpienia problemów płynnościowych,
- Zasady przeprowadzania sprzedaży aktywów i zmiany struktury bilansu,
- Zasady postępowania w celu przywrócenia zaufania klientów do instytucji.

Wielkości zmodyfikowanej luki przepływów finansowych oraz poziom aktywów płynnych na dzień 31 grudnia 2010 roku i 31 grudnia 2009 roku przedstawione są w poniższych tabelach.

Urealniona luka płynności na dzień 31 grudnia 2010 roku:

<i>w tys. zł</i>	Do 1 miesiąca	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	Powyżej 3 miesiący do 1 roku	Powyżej 1 roku do 2 lat	Powyżej 2 lat
Aktywa	10 693 376	-	-	-	26 824 164
Pasywa	7 842 179	206 035	303 820	25 521	29 139 985
Luka bilansowa w danym okresie	2 851 197	(206 035)	(303 820)	(25 521)	(2 315 821)
Transakcje pozabilansowe – wpływy	5 919 901	3 382 720	7 337 541	1 619 644	7 909 760
Transakcje pozabilansowe – wypływy	5 675 807	3 339 918	7 423 915	1 641 163	8 254 485
Luka pozabilansowa w danym okresie	244 094	42 802	(86 374)	(21 519)	(344 725)
Luka skumulowana	3 095 291	2 932 058	2 541 864	2 494 824	(165 722)

Urealniona luka płynności na dzień 31 grudnia 2009 roku:

<i>w tys. zł</i>	Do 1 miesiąca	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	Powyżej 1 roku do 2 lat	Powyżej 2 lat
Aktywa	6 299 562	28 303	-	-	31 305 198
Pasywa	5 929 337	92 777	733 525	17 102	30 860 322
Luka bilansowa w danym okresie	370 225	(64 474)	(733 525)	(17 102)	444 876
Transakcje pozabilansowe – wpływy	4 944 444	2 756 240	4 595 140	2 746 777	3 386 498
Transakcje pozabilansowe – wypływy	4 860 474	2 783 460	4 575 245	2 728 165	3 594 798
Luka pozabilansowa w danym okresie	83 970	(27 220)	19 895	18 612	(208 300)
Luka skumulowana	454 195	362 501	(351 129)	(349 619)	(113 043)

Aktywa płynne i skumulowana luka płynności do 1 roku:

<i>w tys. zł</i>	31.12.2010	31.12.2009	Zmiana
Aktywa płynne, w tym:	17 519 892	14 358 026	3 161 866
rachunek nostro w NBP i stabilna część gotówki	2 894 352	3 792 008	(897 656)
dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	1 596 286	2 275 793	(679 508)
dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	13 029 254	8 290 225	4 739 029
Skumulowana luka płynności do 1 roku	2 541 864	(351 129)	2 892 993
Wskaźnik pokrycia luki przez aktywa płynne	Pozytywna luka	4 089%	Nie dotyczy

Poniżej przedstawione zostały zobowiązania finansowe Grupy według umownych terminów wymagalności.

Na dzień 31 grudnia 2010 roku

<i>w tys. zł</i>	Nota	Razem	Do 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesiący	Od 3 miesiący do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Ponad 5 lat	Odsetki
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu								
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych	19	279 344	279 344	-	-	-	-	-
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu								
Depozyty sektora finansowego	32	6 007 194	5 763 098	198 261	40 847	1 696	605	2 687
<i>w tym: banki</i>	32	2 845 935	2 614 407	190 109	40 147	-	-	1 272
Depozyty sektora niefinansowego	32	20 423 038	19 249 479	680 665	427 719	48 127	67	16 981
Zobowiązania z tytułu własnej emisji	32	11 533	-	-	10 856	673	-	4
Pozostałe zobowiązania	32	866 597	227 232	27 810	511 504	65 955	31 865	2 231
		27 308 362	25 239 809	906 736	990 926	116 451	32 537	21 903
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu								
Instrumenty pochodne	19	2 074 117	46 879	84 789	380 630	1 119 744	442 075	-
Zobowiązania z tytułu niewykorzystanych linii kredytowych	39	10 333 933	9 644 869	8 670	209 739	294 243	176 412	-
Zobowiązania z tytułu udzielonych gwarancji	39	1 785 502	106 002	119 576	1 124 411	398 321	37 192	-
		41 781 258	35 316 903	1 119 771	2 705 706	1 928 759	688 216	21 903
Instrumenty pochodne rozliczane brutto								
Wpływy		25 230 851	5 640 606	3 426 075	7 303 075	6 987 082	1 874 013	
Wypływy		25 208 109	5 634 407	3 400 832	7 309 500	6 995 023	1 868 347	
		22 742	6 199	25 243	(6 425)	(7 941)	5 666	

Na dzień 31 grudnia 2009 roku

<i>w tys. zł</i>	Nota	Razem	Do 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesięcy	Od 3 miesięcy do 1 roku	Od 1 roku do 5 lat	Ponad 5 lat	Odsetki
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu								
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych	19	10 412	10 412	-	-	-	-	-
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu								
Depozyty sektora finansowego	32	4 735 264	4 619 908	69 609	37 202	4 704	11	3 830
<i>w tym: banki</i>	32	1 632 656	1 603 718	3 616	24 756	137		429
Depozyty sektora niefinansowego	32	20 571 961	18 881 508	1 164 520	477 533	27 625	64	20 711
Pozostałe zobowiązania	32	1 052 815	176 396	29 176	744 911	1 997	97 707	2 628
		26 360 040	23 677 812	1 263 305	1 259 646	34 326	97 782	27 169
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu								
Instrumenty pochodne	19	2 528 856	96 139	171 480	418 153	1 137 079	706 005	-
Zobowiązania z tytułu niewykorzystanych linii kredytowych	39	11 428 560	11 014 695	2 221	232 763	161 753	17 128	-
Zobowiązania z tytułu udzielonych gwarancji	39	1 902 396	112 140	183 577	805 396	765 636	35 647	
		42 230 264	34 911 198	1 620 583	2 715 958	2 098 794	856 562	27 169
Instrumenty pochodne rozliczane brutto								
Wpływy		17 483 742	4 521 371	2 777 426	3 313 231	4 206 331	2 665 383	
Wypływy		17 310 581	4 502 375	2 804 959	3 222 380	4 131 948	2 648 919	
		173 161	18 996	(27 533)	90 851	74 383	16 464	

Zarządzanie ryzykiem cenowym

Zakres ryzyka

Zarządzanie ryzykiem cenowym dotyczy wszystkich portfeli, z których dochody narażone są na negatywny wpływ czynników rynkowych, takich jak stopy procentowe, kursy walutowe, ceny akcji, ceny towarów masowych oraz parametrów zmienności tych czynników. W zarządzaniu ryzykiem cenowym wyodrębniono dwa rodzaje portfeli: handlowe i bankowe.

Portfele handlowe obejmują transakcje na instrumentach finansowych (bilansowych i pozabilansowych), których celem jest osiągnięcie dochodu związanego ze zmianą parametrów rynkowych w krótkim okresie. Portfele handlowe obejmują pozycje bilansowe takie, jak: dłużne papiery wartościowe kwalifikowane jako przeznaczone do obrotu, tzn. nabywane w celach handlowych i spełniające określone kryteria płynności, oraz wszystkie pozycje w instrumentach pochodnych, przy czym w tym przypadku dokonuje się rozróżnienia portfeli nabywanych w celach czysto handlowych oraz tych, które są zawierane w celu zabezpieczenia ryzyka pozycji w portfelu bankowym – tzw. zabezpieczenia ekonomiczne (economic hedge). Wycena portfeli handlowych dokonywana jest bezpośrednio na podstawie cen rynkowych lub za pomocą modeli wyceny przy zastosowaniu parametrów cenowych notowanych na rynku. Działalność na portfelach handlowych prowadzona jest przez Departament Skarbu Banku w zakresie portfeli obejmujących ryzyko stopy procentowej oraz ryzyko kursu walutowego. Portfel handlowy obejmuje również opcje, w tym przede wszystkim walutowe transakcje opcyjne oraz opcje na stopy procentowe. Działalność Grupy w tym zakresie jest prowadzona w sposób zapewniający jednocześnie (každorazowe i natychmiastowe) zawarcie transakcji przeciwstawnej o takich samych parametrach, w związku z czym portfel transakcji opcyjnych jest wyłączony z kalkulacji i monitoringu ryzyka cenowego. Jedyną wielkością związaną z zawieraniem transakcji opcyjnych uwzględnianą w pomiarze ryzyka cenowego, a konkretnie ryzyka walutowego, jest wielkość premii płaconej/otrzymywanej w walucie zagranicznej.

Portfele bankowe obejmują wszystkie pozostałe, niezaliczone do portfeli handlowych, pozycje bilansowe oraz pozabilansowe. Celem zawierania tych transakcji jest realizacja wyniku w całym, kontraktowym okresie transakcji. Departament Skarbu Banku przejmuje pozycje ryzyka stóp procentowych z portfeli bankowych z wszystkich innych jednostek organizacyjnych Grupy. Mechanizm przekazywania pozycji ryzyka stóp procentowych opiera się na systemie transferowej ceny funduszy.

Pomiar ryzyka cenowego portfeli bankowych

Do portfeli bankowych zastosowanie mają następujące metody pomiaru ryzyka:

- analiza luki stopy procentowej,
- metoda kosztów zamknięcia otwartych pozycji odsetkowych (Value-at-Close)/całkowitego zwrotu z portfela (Total Return),
- metoda dochodów odsetkowych narażonych na ryzyko (Interest Rate Exposure, IRE),
- testy warunków skrajnych.

Analiza luki stopy procentowej wykorzystuje harmonogram zapadalności lub przeszacowania pozycji bilansowych oraz instrumentów pochodnych ujmowanych w ramach rachunkowości zabezpieczeń lub zakwalifikowanych jako zabezpieczenia ekonomiczne w celu ustalenia różnic pomiędzy pozycjami, których termin zapadalności lub aktualizacji oprocentowania przypada na dany przedział czasowy. Generalną zasadą w analizie luki oprocentowania jest klasyfikacja transakcji do poszczególnych pasm przeszacowania pozycji z portfeli bankowych wg kontraktowych lub zakładanych terminów zmian oprocentowania transakcji.

Przyjmuje się, że:

- transakcje ze stałą stopą oprocentowania (takie jak: depozyty terminowe, lokaty międzybankowe, portfel dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży o oprocentowaniu stałym,

kredyty udzielone zarówno spłacane w całości w dniu zapadalności, jak i spłacane w ratach) klasyfikuje się do odpowiednich pasm przeszacowania na podstawie daty zapadalności lub wymagalności,

- transakcje ze stopą zmienną, aktualizowaną w cyklicznych stałych okresach (głównie kredyty udzielone z oprocentowaniem ustalonym w oparciu o stopę np. WIBOR 1M) klasyfikuje się do odpowiednich pasm przeszacowania na podstawie daty najbliższej aktualizacji oprocentowania,
- transakcje o oprocentowaniu zmiennym administrowanym (tzn. zmiana wysokości oprocentowania oraz jej termin zastrzeżona jest do wyłącznej decyzji Banku), bądź o niezdefiniowanym terminie zapadalności lub aktualizacji oprocentowania klasyfikuje się do odpowiednich pasm przeszacowania na podstawie historycznie zaobserwowanych lub ekspercko przyjętych przesunięć momentu i wielkości zmiany oprocentowania danej pozycji w stosunku do zmiany rynkowych stóp procentowych (model minimalizacji zmienności marży na produkcie). W Grupie do tych transakcji/pozycji bilansu zalicza się m.in: rachunki bieżące, kredyty kartowe, kredyty w rachunku bieżącym. Dodatkowo uwzględnia się wcześniejsze spłaty kredytów w oparciu o analizę faktycznych spłat dokonywanych przez klientów przed terminem i na tej podstawie ustalany jest profil aktualizacji oprocentowania produktu, dotyczy to w szczególności kredytów ratałnych,
- transakcje niewrażliwe na zmiany stóp procentowych, do których zalicza się gotówkę, majątek trwały, kapitał, pozostałe aktywa/pasywa, zalicza się do najdłuższego pasma przeszacowania,
- transakcje bezpośrednio zawierane przez Departament Skarbu na potrzeby zarządzania ryzykiem stóp procentowych oraz płynności (portfel własny Departamentu Skarbu) klasyfikowane są do odpowiednich pasm przeszacowania zawsze na podstawie dat zawartych w kontrakcie.

Metoda wartości zamknięcia luki stóp procentowych (*Value-at-Close*) określa wartość ekonomiczną lub „godziwą” pozycji, analogiczną do wyceny rynkowej portfela handlowego. Całkowity zwrot na portfelu to suma zmian wartości zamknięcia luki stóp procentowych, naliczonych odsetek oraz zysków/strat ze sprzedaży aktywów lub anulowania zobowiązań.

Metoda dochodów odsetkowych narażonych na ryzyko (IRE) służy do pomiaru potencjalnego wpływu określonego przesunięcia równoległego krzywych stóp procentowych na dochód odsetkowy z księgi bankowej przed opodatkowaniem, który może być uzyskany w określonym przedziale czasu. Jest to miara prospektywna, analogiczna do wskaźnika czynników wrażliwości (*Factor Sensitivity*) w przypadku portfeli handlowych. Przy czym przyjmuje się, że w standardowych warunkach przesunięcie stóp procentowych jest identyczne dla każdej waluty i wynosi 100 pkt bazowych w górę. Miara IRE jest kalkulowana dla pozycji w każdej walucie odrębnie w horyzoncie dziesięciu lat, przy czym do bieżącego monitorowania oraz limitowania pozycji ryzyka stóp procentowych portfeli bankowych stosowane są zasadniczo miary IRE w horyzoncie jednego roku i pięciu lat.

Poniżej przedstawione są miary IRE dla Grupy na dzień 31 grudnia 2010 roku oraz na dzień 31 grudnia 2009 roku. Zestawienie prezentowane jest odrębnie dla głównych walut PLN, USD i EUR, stanowiących łącznie ponad 90% bilansu Grupy.

w tys. zł	31.12.2010		31.12.2009	
	IRE 12M	IRE 5L	IRE 12M	IRE 5L
PLN	1 427	70 053	(25 017)	30 599
USD	2 206	5 602	4 196	13 497
EUR	4 289	11 073	5 709	9 752

Testy warunków skrajnych mierzą potencjalny wpływ istotnych zmian w poziomie lub kształcie krzywych stóp procentowych na pozycje otwierane w portfelu bankowym.

Grupa dokonuje testów warunków skrajnych dla zdefiniowanych scenariuszy ruchów stóp procentowych stanowiących kombinacje ruchów czynników rynkowych zdefiniowanych jako zmiany znaczące (large move) i kryzysowe (stress move) występujących zarówno w kraju, jak i zagranicą.

Wielkości zakładanych przesunięć czynników rynkowych rewidowane są co najmniej raz do roku i odpowiednio dostosowywane do zmian rynkowych warunków działania Grupy.

Biuro Zarządzania Aktywami i Pasywami w Pionie Skarbu prowadzi działalność w zakresie papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży w Grupie. Określa się trzy podstawowe cele działalności w ramach portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży:

- zarządzanie płynnością finansową,
- zabezpieczenie przed ryzykiem przejmowanym przez Pion Skarbu z innych jednostek organizacyjnych Banku lub podmiotów Grupy,
- otwieranie własnych pozycji ryzyka stóp procentowych w portfelach Grupy przez Pion Skarbu.

Poziom ryzyka określonego miarą DV01 dla portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży z uwzględnieniem zabezpieczeń ekonomicznych w podziale na portfele w poszczególnych walutach przedstawione są w tabeli poniżej:

w tys. zł	Ogółem w okresie 01.01.2010 – 31.12.2010				
	31.12.2010	31.12.2009	Średnio	Maksimum	Minimum
PLN	(1 197)	(1 631)	(1 585)	(2 354)	(1 163)
USD	(72)	-	(107)	(391)	-
EUR	(277)	(180)	(276)	(359)	(171)

Działalność Grupy w zakresie inwestycji w dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży była głównym czynnikiem wpływającym także na zmiany poziomu ryzyka niedopasowania terminów przeszacowania wyrażonych miarą IRE.

Pomiar ryzyka cenowego portfeli handlowych

Do portfeli handlowych zastosowanie mają następujące metody pomiaru ryzyka:

- metoda czynników wrażliwości (Factor Sensitivity),
- metoda wartości narażonej na ryzyko (VaR),
- testy warunków skrajnych.

Czynniki wrażliwości mierzą zmianę wartości pozycji w danym instrumencie bazowym w przypadku określonej zmiany czynnika ryzyka rynkowego (np. zmiana o 1 punkt bazowy w oprocentowaniu w danym punkcie na krzywej stopy procentowej, zmiana o 1% w kursie walutowym lub cenie akcji).

W przypadku stóp procentowych miarą wrażliwości jest DV01 (Dolar Value of 1 basis point), która określa potencjalną zmianę wartości pozycji ryzyka dla danej krzywej stóp procentowych w określonym punkcie węzłowym krzywej (do którego sprowadzane są wszystkie przepływy pieniężne w ustalonym przedziale czasowym) spowodowaną przesunięciem rynkowej stopy procentowej o jeden punkt bazowy w górę.

W odniesieniu do ryzyka walutowego wielkość współczynnika wrażliwości jest równa co do wartości wielkości pozycji walutowej w danej walucie.

W przypadku pozycji w kapitałowych papierach wartościowych wielkość współczynnika wrażliwości jest równa co do wartości wielkości pozycji netto w danym instrumencie (akcji, indeksie, jednostce udziałowej).

Miarą zintegrowaną ryzyka cenowego portfeli handlowych, łączącą wpływ pozycji w poszczególnych czynnikach ryzyka i uwzględniającą efekt korelacji pomiędzy zmiennymi poszczególnych czynników, jest wartość narażona na ryzyko (VaR). Miara VaR jest stosowana do oszacowania

potencjalnego spadku wartości pozycji lub portfela w normalnych warunkach rynkowych, przy ustalonym poziomie ufności i w określonym czasie. W przypadku pozycji otwieranych w portfelu handlowym Grupy wartość VaR jest obliczana przy zastosowaniu 99% poziomu ufności i jednodniowego okresu utrzymania.

Zarówno wskaźnik DV01, jak i wskaźnik VaR dla portfela handlowego są obliczane jako kwota netto bez zabezpieczenia ekonomicznego portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży, tzn. bez instrumentów pochodnych mających zabezpieczyć wartość godziwą portfela. Ekspozycja na ryzyko takich transakcji jest kontrolowana poprzez odpowiednie metody pomiaru ryzyka i ograniczana za pomocą limitów ryzyka portfeli bankowych.

W cyklu dziennym dokonywana jest analiza scenariuszy warunków skrajnych (stress test), przy założeniu większych niż przyjęte w pomiarze wartości zagrożonej, zmian czynników ryzyka oraz pominięciu historycznie obserwowanych korelacji pomiędzy tymi czynnikami.

Grupa notuje ekspozycje ryzyka cenowego portfeli handlowych w dwudziestu jeden walutach zarówno w przypadku pozycji walutowych jak i ekspozycji na ryzyko stóp procentowych, przy czym tylko w przypadku kilku walut ekspozycje są znaczące. Dla dużej grupy walut ekspozycje wynikają z niepełnego dopasowania transakcji zawartych na zlecenie klienta i transakcji domykających z innymi kontrahentami rynków hurtowych. Znaczące ekspozycje na ryzyko cenowe otwierane są w przypadku PLN, walut rynków wysokorozwiniętych (przede wszystkim USD oraz EUR; rzadziej GBP, CHF, JPY) oraz walut krajów Europy Środkowej.

Wartości znaczących ekspozycji na ryzyko stóp procentowych portfeli handlowych w ujęciu miary DV01 z pominięciem ekspozycji wynikających z zabezpieczeń ekonomicznych portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży w 2009 roku prezentuje poniższa tabela:

<i>w tys. zł</i>	w okresie 01.01.2010 – 31.12.2010				
	31.12.2010	31.12.2009	Średnio	Maksimum	Minimum
PLN	316	(192)	96	552	(281)
EUR	34	54	42	290	(50)
USD	(84)	1	(35)	74	(252)

W 2010 roku średnia wielkości ekspozycji na ryzyko stóp procentowych w walucie krajowej w porównaniu z rokiem 2009 zmniejszyła się o 55%, podczas gdy ekspozycje w walucie USD i EUR były wyższe od średnich poziomów z 2009 roku i wynosiły odpowiednio -35 tys. zł i 42 tys. zł w porównaniu do -9 tys. zł i -6 tys. zł w 2009 roku. Jeśli chodzi o maksymalne wielkości ekspozycji przyjmowanych przez Departament Skarbu to były one niższe niż w roku ubiegłym na walucie lokalnej (maksymalna ekspozycja w PLN wyniosła 552 tys. zł w porównaniu do -655 tys. zł w roku 2009, wyższe natomiast na walutach obcych (np. EUR 290 tys. zł w porównaniu do -184 tys. zł w roku ubiegłym).

Pion Skarbu, prowadzący w ramach Grupy działalność handlową na instrumentach finansowych, kontynuował strategię bardzo aktywnego zarządzania ekspozycjami narażonymi na ryzyko walutowe i stopy procentowej dostosowując wielkość i kierunek tych ekspozycji w zależności od zmieniających się warunków rynkowych, co obrazuje przedział wahań tych ekspozycji (wartości minimum i maksimum w powyższej tabeli).

Poziom ryzyka określonego miarą VaR (bez uwzględnienia zabezpieczeń ekonomicznych portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży) w podziale na pozycje ryzyka walutowego i ryzyka stopy procentowej w 2010 roku prezentuje poniższa tabela:

w tys. zł	31.12.2010	31.12.2009	w okresie 1.01.2010 – 31.12.2010		
			Średnio	Maksimum	Minimum
Ryzyko walutowe	1 101	267	2 657	7 691	257
Ryzyko stóp procentowych	3 341	2 703	3 806	7 775	1 167
Ryzyko ogółem	3 669	2 741	5 009	12 410	1 491

Ogólny średni poziom ryzyka cenowego portfeli handlowych w roku 2010 był znacząco niższy od średniego poziomu zanotowanego w roku 2009 o ponad 3,5 mln zł, głównie jako wynik zmniejszenia poziomów ekspozycji walutowej i pozycji na stopie procentowej w walucie krajowej oraz niższej zmienności głównych czynników rynkowych. Maksymalny poziom ryzyka cenowego osiągnął wartość 12,4 mln zł, podczas gdy w 2009 roku był na poziomie 17,6 mln zł.

Ryzyko instrumentów kapitałowych

Podstawowym podmiotem Grupy prowadzącym działalność w zakresie instrumentów kapitałowych jest Dom Maklerski Banku Handlowego S.A. (DMBH). Stosownie do swojego podstawowego zakresu działalności, DMBH jest uprawniony do podejmowania ryzyka cenowego portfela handlowego akcji, praw do akcji, znajdujących się lub mających się znaleźć w obrocie na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie (GPW) lub Centralnej Tabeli Ofert (CTO), kontraktów Futures na index WIG20 i Indeksowanych Jednostek Udziałowych, a także akcji na giełdach zagranicznych tych spółek, które są notowane jednocześnie na GPW. Ryzyko cenowe portfela instrumentów DMBH ograniczane jest limitami wolumenowymi dla poszczególnych rodzajów instrumentów finansowych oraz progami ostrzegawczymi dla koncentracji dla poszczególnych emitentów. Dla DMBH stosowane są również progi ostrzegawcze potencjalnej straty dla scenariuszy warunków skrajnych oraz skumulowanej zrealizowanej straty na portfelu handlowym.

Ekspozycja walutowa Grupy

Ekspozycję walutową Grupy według podstawowych walut przedstawia poniższa tabela:

31.12.2010

w tys. zł	Operacje bilansowe		Transakcje pozabilansowe		Pozycja netto
	Aktywa	Pasywa	Aktywa	Pasywa	
EUR	4 908 347	4 799 218	8 564 644	8 564 808	108 965
USD	1 907 398	3 815 166	7 132 875	5 246 970	(21 863)
GBP	625 237	653 453	31 217	3 058	(57)
CHF	398 555	316 634	264 884	355 770	(8 965)
Pozostałe waluty	471 810	387 703	826 979	879 376	31 710
	8 311 347	9 972 174	16 820 599	15 049 982	109 790

31.12.2009

w tys. zł	Operacje bilansowe		Transakcje pozabilansowe		Pozycja netto
	Aktywa	Pasywa	Aktywa	Pasywa	
EUR	3 669 009	4 489 670	8 122 778	7 287 217	14 900
USD	1 772 201	2 276 786	3 256 814	2 728 730	23 499
GBP	574 394	614 258	71 514	33 561	(1 911)
CHF	429 129	340 517	183 229	271 488	353
Pozostałe waluty	265 233	283 362	1 058 431	1 032 462	7 840
	6 709 966	8 004 593	12 692 766	11 353 458	44 681

RYZIKO OPERACYJNE

Ryzyko operacyjne jest to możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych.

Ryzyko operacyjne obejmuje ryzyko związane z praktykami biznesowymi oraz ryzyko utraty reputacji. Ryzyko operacyjne obejmuje również ryzyko prawne i ryzyko braku zgodności z wymogami prawnymi i regulacyjnymi.

Ryzyko operacyjne nie obejmuje ryzyka strategicznego i ryzyka potencjalnych strat wynikających z decyzji związanych z podejmowaniem ryzyka kredytowego, rynkowego, ryzyka płynności lub ryzyka związanego z działalnością ubezpieczeniową.

Główne zasady i podejście Grupy do zarządzania ryzykiem operacyjnym (włączając identyfikację, pomiar, ograniczanie, kontrolę, monitorowanie i raportowanie ryzyka) opisane są w dokumencie „Zasady ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A.”, przyjętym i zaaprobowanym przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku.

Podejście Grupy do ryzyka operacyjnego opisane jest w „Polityce zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz Procedurze samooceny”. Celem tej polityki jest zapewnienie spójnego i efektywnego procesu identyfikacji, kontroli, oceny, monitorowania, pomiaru i raportowania ryzyka operacyjnego oraz ogólnej skuteczności środowiska kontroli wewnętrznej w całej Grupie. Każdy główny segment biznesu oraz każdy podmiot Grupy Kapitałowej Banku musi wdrożyć i utrzymywać proces zarządzania ryzykiem operacyjnym zgodny z wymogami polityki.

Procedura samooceny (RCSA) jest wykorzystywana do oceny, czy otoczenie kontrolne funkcjonuje efektywnie. Raporty ryzyka operacyjnego, przedstawiane regularnie odpowiednim Komitetom, zawierają dane pozwalające na monitorowanie profilu ryzyka operacyjnego Grupy, takie jak wyniki audytów wewnętrznych i zewnętrznych, wyniki samooceny (RCSA), wskaźniki ryzyka operacyjnego (KRI), straty operacyjne, informacje i problemy dotyczące planów utrzymania ciągłości działalności i bezpieczeństwa informacji oraz wymogi kapitałowe. Syntetyczne informacje o profilu ryzyka operacyjnego przekazywane są do Komitetów przy Radzie Nadzorczej Banku. Z uwagi na ograniczony apetyt na rezydualne ryzyko operacyjne, rodzina ryzyk operacyjnych (włączając ryzyka technologiczne, prawne, braku zgodności, utraty reputacji itd.) zarządzana jest poprzez efektywne środowisko kontroli.

Proces zarządzania Ryzykiem Operacyjnym Grupy regulują następujące zasady:

- Wyższe Kierownictwo jest odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem operacyjnym w oparciu o zasady Polityki Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym;
- Zarządzanie ryzykiem operacyjnym składa się z 6 kluczowych elementów:
  - identyfikacja ryzyka,
  - ograniczanie ryzyka,
  - samoocena (RCSA),
  - monitorowanie,
  - mierzenie,
  - raportowanie;
- Procesy identyfikacji ryzyka, samooceny oraz raportowania, w zasadniczych aspektach, są ujednolicone i ogólnie przyjęte we wszystkich jednostkach organizacyjnych;
- Procesy ograniczania, monitorowania oraz mierzenia ryzyka są określone dla każdej jednostki organizacyjnej i mogą być różne dla poszczególnych jednostek;
- Proces kalkulacji i raportowania regulacyjnego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego oraz raportowanie regulacyjne uregulowane są w Zarządzeniu „Procedura kalkulacji wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego według metody standardowej oraz raportowania danych o ryzyku operacyjnym”.

Rola Rady Nadzorczej i Zarządu w sprawowaniu nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem operacyjnym:

- Rada Nadzorcza
  - Rada Nadzorcza zatwierdza opracowaną przez Zarząd strategię działania Banku oraz zasady ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A., uwzględniające występowanie ryzyka operacyjnego wynikającego z bieżącej działalności, a w szczególności ogólne zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym;
  - Na podstawie syntetycznych raportów przedkładanych przez Zarząd, określających skalę i rodzaje ryzyka operacyjnego, na które narażona jest Grupa, prawdopodobieństwo jego występowania, jego skutki i metody zarządzania ryzykiem operacyjnym, jak też profil ryzyka operacyjnego, Rada Nadzorcza dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń strategii;
  - Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność. Rada Nadzorcza jest wspierana przez Komitety Rady Nadzorczej - Komitet ds. Audytu oraz Komitet ds. Ryzyka i Kapitału.
- Zarząd Banku
  - Zarząd Banku odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania ryzykiem, w tym za zorganizowanie i efektywne funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym. Zarząd ustala politykę, zasady i procedury zarządzania ryzykiem operacyjnym, obejmujące pełny zakres działalności Banku. Zarząd Banku, przy wsparciu powołanych Komitetów, podejmuje decyzje w zakresie planowania kapitałowego i monitorowania adekwatności kapitałowej oraz niezbędnych korekt, w celu usprawnienia systemów i procesów, w przypadku znaczących zmian poziomu ryzyka w działalności banku, czynników otoczenia gospodarczego lub zidentyfikowanych istotnych nieprawidłowości;
  - Zarząd Banku odpowiada za powoływanie struktur organizacyjnych Banku oraz za ich zmiany w celu dostosowania do strategii, profilu ryzyka oraz otoczenia rynkowego i regulacyjnego;
  - Zarząd Banku odpowiada za przygotowanie i przedstawianie Radzie Nadzorczej syntetycznych raportów dotyczących ryzyka operacyjnego;
  - Zarząd Banku zapewnia ujawnianie otoczeniu rynkowemu informacji umożliwiających dokonanie oceny podejścia Banku do zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Proces samooceny umożliwia bieżącą identyfikację, kontrolę, ocenę, monitorowanie, pomiar i raportowanie oceny jakości procesów kontrolnych i potencjalnych zagrożeń. Dane na temat wpływu zdarzeń wiążących się z ryzykiem operacyjnym (strat) są zbierane i monitorowane regularnie od kilku lat.

Grupa zarządza ryzykiem operacyjnym przy użyciu różnych narzędzi i technik, w tym m.in. polityk, procedur, list kontrolnych, limitów, procesu samooceny, narzędzi kontroli bezpieczeństwa informacji, planów awaryjnych, automatyzacji i centralizacji procesów, ubezpieczeń, audytów.

Za zorganizowanie i efektywne funkcjonowanie procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym w spółkach odpowiadają Zarządy spółek. Zarządy spółek zapewniają odpowiednie struktury organizacyjne oraz wdrożenie procedur i procesów adekwatnych do podejmowanego ryzyka operacyjnego. Rady Nadzorcze spółek sprawują nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz oceniają jego skuteczność i adekwatność. Spójność podejścia do standardów Polityki Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym oraz Procedury Samooceny jest zapewniana przez powołane do tego celu odpowiednie jednostki kontrolne w spółkach, przy wsparciu jednostek zarządzania ryzykiem Banku. Skuteczność zarządzania ryzykiem operacyjnym w spółkach i w Banku jest audytowana i oceniana według takich samych standardów.

Pomiar ryzyka i mechanizmy kontroli

Procesy identyfikacji ryzyka, samooceny oraz raportowania, w zasadniczych aspektach, są ujednolicone i ogólnie przyjęte we wszystkich jednostkach organizacyjnych.

Procesy ograniczania, monitorowania oraz mierzenia ryzyka są określone dla każdej jednostki organizacyjnej i mogą być różne dla poszczególnych jednostek.

Procesy kontrolne wdrożone w Grupie służą ograniczaniu przyczyn wystąpienia negatywnych skutków zdarzeń operacyjnych (włącznie ze stratami operacyjnymi), zmniejszaniu prawdopodobieństwa ich wystąpienia oraz minimalizowaniu dotkliwości potencjalnych skutków. Przykładowe mechanizmy kontrolne to: podział obowiązków, przestrzeganie polityki „Poznaj swojego klienta”, wymogi polityki regulującej obrót papierami wartościowymi przez pracowników.

Każda jednostka organizacyjna jest zobowiązana do opracowania właściwego systemu kontroli, współmiernego do poziomu ponoszonego ryzyka operacyjnego i ryzyka innego typu, łącznie z odpowiednią dokumentacją procedur kontrolnych oraz stosownym szkoleniem personelu. Również na jednostkach organizacyjnych ciąży obowiązek oceny skali ryzyka, w tym ryzyka, które jest niedopuszczalne lub przekracza granice ryzyka, jakie dana jednostka może zaakceptować oraz ryzyka, dla którego należy określić działania niezbędne w celu jego ograniczenia lub transferu. Każda jednostka organizacyjna jest zobowiązana do zgłaszania transferu kluczowych rodzajów ryzyka operacyjnego (np. ubezpieczenie) Koordynatorom ds. Ryzyka Operacyjnego, którzy poinformują o przeniesieniu ryzyka operacyjnego, istotnego dla Grupy odpowiednie Komitety i Komisje.

Dodatkowo okresowo dokonywana jest ocena adekwatności i skuteczności procesów kontrolnych, polegająca na testowaniu adekwatności i efektywności kluczowych kontroli z częstotliwością dostosowaną do poziomu ryzyka i częstotliwości kontroli (proces samooceny) oraz badania dokonywane przez niezależny audyt wewnętrzny. W przypadku zidentyfikowania uchybień i obszarów nieakceptowalnego ryzyka, kierownictwo odpowiedzialne jest za opracowanie planu działań naprawczych. Realizacja planów naprawczych podlega niezależnemu monitorowaniu i kontroli.

W oparciu o standardy międzynarodowe, w celu ograniczenia narażenia na ryzyko operacyjne, Grupa przygotowuje plany kontynuacji procesów, zwane również CoB („Continuity of Business”). Potwierdzeniem ich jakości jest posiadanie przez Bank Handlowy w Warszawie S.A., akredytowanego przez UKAS (United Kingdom Accreditation Service) certyfikatu zgodności z normą BS 25 999.

Grupa zarządza ryzykiem braku zgodności, które rozumiane jest jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, z uwzględnieniem regulacji międzynarodowych lub przepisów prawa innych państw, mających wpływ na działalność Grupy, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Grupę standardów postępowania. Zgodność postępowania z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi, regulacjami korporacyjnymi, standardami etycznymi oraz standardami dobrych praktyk jest integralnym elementem obowiązków służbowych każdego pracownika Grupy. Zarząd Banku odpowiada za efektywne zarządzanie ryzykiem braku zgodności, opracowanie polityki zgodności i zapewnienie jej przestrzegania oraz podejmuje środki naprawcze lub dyscyplinujące w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w stosowaniu polityki zgodności. Jednostką organizacyjną, która wspiera swoim działaniem Zarząd Banku, jednostki organizacyjne Banku oraz nadzoruje spółki zależne w zakresie zapewnienia zgodności działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa, wewnętrznymi aktami normatywnymi, regulacjami i zasadami obowiązującymi w grupie kapitałowej Citigroup, jest Departament Monitoringu Zgodności. Funkcja monitoringu zgodności (Compliance), którą realizuje Departament Monitoringu Zgodności jest niezależną funkcją obejmującą: identyfikowanie, ocenę, monitorowanie, testowanie, raportowanie i doradztwo w zakresie określenia ryzyka braku zgodności oraz zapewnienia zgodności z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi, zasadami postępowania oraz standardami dobrych praktyk. Departament Monitoringu Zgodności jako jednostka koordynująca i monitorująca proces zapewnienia zgodności dokonuje corocznego przeglądu i oceny procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności, w ramach realizacji Rocznego Planu

Zapewnienia Zgodności i przedkłada stosowne informacje Zarządowi i Radzie Nadzorczej Banku.

Grupa, na podstawie przepisów prawa może powierzyć podmiotom zewnętrznym wykonywanie w imieniu i na rzecz Grupy pośrednictwa w zakresie czynności bankowych na podstawie umowy agencyjnej oraz czynności faktycznych związanych z działalnością bankową (outsourcing). Decyzje o powierzeniu czynności związanych z działalnością bankową zastrzeżone są dla Zarządu Banku. Korzystanie z usług podmiotów zewnętrznych umożliwia większej liczbie klientów dostęp do informacji o oferowanych przez Grupę usługach i produktach oraz daje dostęp do nowych rozwiązań technologicznych. Grupa zamierza korzystać z możliwości powierzania czynności związanych z działalnością bankową szczególnie w obszarach dotyczących technologii informatycznej, a także w przypadkach, kiedy powierzenie takie jest uzasadnione potrzebami biznesowymi oraz nie zagraża bezpiecznej działalności Grupy. Ponieważ outsourcing wiąże się nie tylko z korzyściami, lecz także ze zwiększonym ryzykiem, na które narażona może być Grupa w zakresie prowadzonej działalności, Grupa podejmuje działania mające na celu ograniczenie tego rodzaju ryzyka, w szczególności poprzez zapewnienie przestrzegania przepisów prawa i regulacji wewnętrznych, efektywny system kontroli wewnętrznej, monitorowanie współpracy z podmiotami zewnętrznymi, bezpieczeństwa przetwarzanych informacji oraz tajemnicy bankowej.

W zakresie ryzyka kadrowego monitorowane są wskaźniki i przyczyny rotacji pracowników, opinie pracowników oraz rynek wynagrodzeń i świadczeń. Jednym z ważnych elementów polityki kadrowej realizowanej w Grupie jest proces Przeglądu Talentów (Talent Inventory Review) odbywający się raz w roku. W procesie identyfikowane są krytyczne dla poszczególnych procesów osoby wraz z potencjalnymi zastępcami, przygotowywanymi poprzez cykl szkoleń i programów rozwojowych do potencjalnego objęcia kluczowego stanowiska. Dzięki temu procesowi Grupa jest w stanie zapewnić ciągłość obsady na kluczowych stanowiskach.

W celu redukcji narażenia na ryzyko operacyjne, Grupa korzysta z korporacyjnego programu ubezpieczeń. W myśl tego programu zdarzenia w wysokości powyżej określonej franszyzy redukcyjnej pokrywane są przez korporacyjny program ubezpieczeniowy.

Monitoring i raportowanie

Za bieżące monitorowanie ryzyka operacyjnego odpowiada Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem i Kapitałem oraz wspierające go Komisje. Uchybienia kontrolne, działania naprawcze, zdarzenia operacyjne i wskaźniki związane z ryzykiem operacyjnym są przedmiotem regularnych raportów przedstawianych odpowiednim Komitetom. Jednocześnie jakość procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym (w tym proces samooceny) w poszczególnych jednostkach organizacyjnych Grupy są przedmiotem kontroli i oceny przez jednostkę audytu wewnętrznego.

Raporty ryzyka operacyjnego, przedstawiane regularnie odpowiednim Komitetom i zawierają dane pozwalające na monitorowanie profilu ryzyka operacyjnego Banku, takie jak:

- wyniki audytów wewnętrznych i zewnętrznych,
- wyniki samooceny (RCSA),
- wskaźniki ryzyka (KRI-Key Risk Indicators),
- zdarzenia ryzyka operacyjnego (straty operacyjne), także w porównaniu do przychodów według sprawozdawczości zarządczej (MPR), dla podstawowych jednostek biznesowych Banku,
- informacje o problemach kontrolnych oraz działaniach naprawczych,
- informacje dotyczące planów utrzymania ciągłości działalności i bezpieczeństwa informacji,
- wymogi kapitałowe,
- testy warunków skrajnych.

Gromadzenie danych o stratach operacyjnych odbywa się przy użyciu systemu pozwalającego na rejestrację informacji potrzebnych do analizy, raportowania zarządczego i regulacyjnego.

W ramach nadzoru skonsolidowanego, dane o ryzyku operacyjnym Banku i spółek zależnych prezentowane są Komisjom i Komitetom, wspierającym Zarząd Banku i Radę Nadzorczą w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Testy warunków skrajnych

Testy warunków skrajnych dla Ryzyka Operacyjnego wykonywane są w trybie rocznym, z założeniem, iż ich częstotliwość może ulec zmianie w zależności od rezultatów regularnego monitorowania ryzyka operacyjnego.

RYZIKO WYNIKU FINANSOWEGO

Ryzyko wyniku finansowego definiowane jest jako zmienność wyniku finansowego, której nie da się przypisać jednoznacznie do innych ryzyk, identyfikowanych przez Bank i pokrytych w ramach kalkulacji wymogu kapitałowego lub kapitału wewnętrznego.

Ryzykiem tym Grupa zarządza poprzez odpowiednie planowanie uwzględniające również niekorzystne scenariusze polityczno-gospodarcze dla kraju.

Grupa przeprowadza testy warunków skrajnych dla budżetu, które uwzględniają wpływ na rachunek zysków i strat wyników testów warunków skrajnych dla wszystkich ryzyk (rezerwy kredytowe, straty operacyjne, itp.) oraz wyniki testów warunków skrajnych przychodów Grupy.

ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM WŁASNYM

Zgodnie z obowiązującym w Polsce Prawem bankowym banki są zobligowane do utrzymywania kapitałów własnych w wielkości adekwatnej do poziomu ponoszonego ryzyka.

Na dzień 31 grudnia 2010 roku kapitał własny Grupy wynosił 6,5 mld zł (31 grudnia 2009 roku: 6,2 mld zł), zaś kapitał regulacyjny uwzględniający pozycje i pomniejszenia określone przez Komisję Nadzoru Finansowego (KNF) wynosił 4,4 mld zł (31 grudnia 2009 roku: 4,3 mld zł). Taki poziom kapitałów uznawany jest za wystarczający do prowadzenia działalności biznesowej. Poziom kapitału jest regularnie monitorowany przy wykorzystaniu do tego celu współczynnika adekwatności kapitałowej.

Od 2008 roku Grupa rozpoczęła proces szacowania kapitału wewnętrznego. Dokonano klasyfikacji ryzyk ze względu na kryterium istotności, dla ryzyk zidentyfikowanych jako istotne oszacowano kapitał wymagany do ich pokrycia.

W procesie zarządzania kapitałem Bank określa politykę wypłat przyszłych dywidend dla akcjonariuszy. W procesie tym uwzględnia się szereg czynników, takich jak: zyski Banku, oczekiwania Banku w zakresie przyszłych wyników finansowych, poziom wymogów kapitałowych, jak również uwarunkowania podatkowe, regulacyjne i prawne.

48. Oświadczenia Zarządu Banku

Prawdziwość i rzetelność prezentowanych sprawozdań

Zgodnie z najlepszą wiedzą Zarządu Banku, którego członkami są: Pan Sławomir S. Sikora – Prezes Zarządu, Pan Robert Daniel Massem JR - Wiceprezes Zarządu, Pan Michał H. Mrożek – Wiceprezes Zarządu, Pani Sonia Wędrychowicz-Horbatowska – Wiceprezes Zarządu, Pan Witold Zieliński – Wiceprezes Zarządu i Pani Iwona Dudzińska – Członek Zarządu, roczne dane finansowe oraz dane porównywalne zaprezentowane w „Rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. za okres kończący się 31 grudnia 2010 roku” zostały sporządzone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości i odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy oraz osiągnięty przez nią wynik

finansowy. Zawarte w skonsolidowanym raporcie rocznym „Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. w 2010 roku” zawiera prawdziwy obraz rozwoju, osiągnięć oraz sytuacji (wraz z opisem podstawowych rodzajów ryzyka) Grupy w 2010 roku.

Wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych KPMG Audyt Sp. z o.o. Sp. k. dokonujący badania „Rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. za okres kończący się 31 grudnia 2010 roku”, został wybrany zgodnie z przepisami prawa. Podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący tego badania spełniali warunki do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii o badanym sprawozdaniu, zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi.

podpisy Członków Zarządu

09.03.2011 roku

Data

Sławomir S. Sikora

Imię i nazwisko

Prezes Zarządu

Stanowisko/funkcja

Podpis

09.03.2011 roku

Data

Robert Daniel Massey JR

Imię i nazwisko

Wiceprezes Zarządu

Stanowisko/funkcja

Podpis

09.03.2011 roku

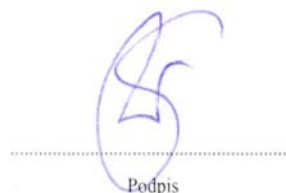
Data

Sonia Wędrychowicz-
Horbatowska

Imię i nazwisko

Wiceprezes Zarządu

Stanowisko/funkcja

Podpis

09.03.2011 roku

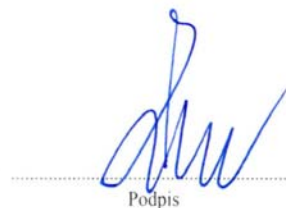
Data

Witold Zieliński

Imię i nazwisko

Wiceprezes Zarządu

Stanowisko/funkcja

Podpis

09.03.2011 roku

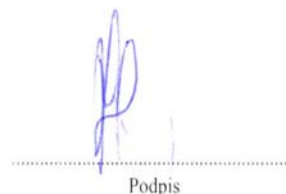
Data

Iwona Dudzińska

Imię i nazwisko

Członek Zarządu

Stanowisko/funkcja

Podpis